

ХРИСТИАНСКИ СВѢТЪ

МѢСЕЧНО РЕЛИГИОЗНО СПИСАНИЕ.

РЕДАКЦИЯ И АДМИНИСТРАЦИЯ

София, ул. „Врабча“ № 2.

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ

За България 3 лв. За странство 4 лв. Всичко въ прѣдплата.

Въ надвечерието на царскитѣ тържества.

Споредъ увѣреніята на нѣкои отъ софійскитѣ ежедневници, тържествата около отпразднуването на царския юбилей и освещението на църквата Св. Александър Невски сж опрѣдѣлени да станатъ на 2-и до 5-и августъ включително. За тази цѣль отдавна се правятъ приготовления, но какви и въ каквъ размѣръ и до сега не е оповѣстено. Говори се, че по изричното желание на царя празникитѣ ще се отличаватъ по своята умѣреностъ и скроменъ характеръ. Дано да е тъй, но ние се съмнѣваме. Додѣто сж въ оппозиция, всичкитѣ партии говорятъ за самостоятелностъ и икономии въ управлението, но като се видятъ еднажъ седнали на министерскитѣ кресла, нашитѣ държавни мѣже изгубватъ и »ума и дума«; тѣ забравятъ какво сж писали, говорили и общавали прѣдъ народа и било отъ прѣкалено любоугодничество спрямо Короната, или отъ жажда за суетенъ блѣсъкъ прѣдъ свѣта, тѣ отупватъ безпощадно „брашнения чуваль“. Тѣкмо сега, когато се приготвява програмата и се гласува размѣра на издвенията, правителството е длѣжно хладнокрѣвно да обсъди положението, да съобрази мрачния политически небосклонъ на балканитѣ, да не изпуска изъ прѣдъ видъ върховнитѣ и неотложни културни нужди на страната и да се вслуша въ гласа на данѣкоплатеца, въ вика на работния народъ който носи всичкитѣ тегоби на плѣщитѣ си. Да, причинитѣ, които диктуватъ строга икономия, въздържаностъ отъ излишно и неразумно пилѣне на народния потѣ, сж много. Освѣнъ новопроектиранитѣ желѣзни линии, направата на много шосейни пѣтища и мостове, въ столицата правителството е въ намѣрение да построи грамадни здания, каквито сж новата царска палата, сѣдебната палата, ново здание за Народното Сѣбрание и други постройки, които по мнѣнието на компетентни лица ще костватъ на държавното съкровище около 30 милиона лева. За да се реализиратъ тѣзи планове, разходниятъ бюджетъ на държавата ще нарасте значително, може би до 200 милиона лева, а за народа това не значи друго освѣнъ нови данѣци или нови заеми отвънъ. Досегашнитѣ прѣки и косвени даждия за бѣдното работно население сж станали непоносими; като притуримъ при

тѣхъ и чрѣзмѣрното подскѣпване на живота, ние ще имаме една по-пълна прѣдстава за царешката загриженостъ и мизерия между една голѣма частъ отъ данакоплатцитѣ, така че слуховетѣ за изграждането на сѣжпи дворци и царски тържества правятъ навредъ не само лошо впечатление, но причиняватъ и едно дълбоко рѣмжение съ страшно незадоволство и негодувание.

Всѣко правителство, додѣто е на властъ, замислюва грамадни постройки и крупни прѣдприятия за да остави неувѣдаеми паметници на своята дѣйностъ. Тази линия на поведение изглежда, че държи и днешното коалиционно правителство. Добрѣ, но не трѣбвали управнитѣ да държатъ смѣтка, че податнитѣ сили на народа може да дойдатъ до пълно изтощение. че търпѣнието, колкото и да е голѣмо, ще се свърши, и ако не дай Боже, работитѣ стигнатъ до този нежелателенъ край, нека бѣдемъ увѣрени, че социалниятъ крахъ съ всичкитѣ му ужаси и зли послѣдствия е на прага. Ние не съчувствуваме съ крѣвавитѣ революции и гражданскитѣ междуособици, но ако ги прѣдизвикваме и създаваме материалъ за тѣхното сѣществуване, тѣ неминуемо ще дойдатъ. Така е било съ много държави на свѣта; сѣщото може да стане и съ насъ. Впрочемъ да не забравяме и това че социалитѣ отъ редъ години съ запрѣтнати рѣцѣ работятъ по градове и села изъ нашето отечество за да приготвятъ почвата за бѣдещата социална революция. Почти рамо до рамо съ тѣхъ стоятъ земледѣлцитѣ, които тепърва се пробуждатъ, стараятъ се да образуватъ една здрава компактна организация, която единъ день очаква да се обърне на една крупна рѣшающа сила въ управлението на страната. Вѣстникитѣ и списанията имъ издавани въ София и списвани съ извѣстна вѣщина съдържатъ статии, които често дѣхатъ огънь и жупелъ противъ днешния режимъ. Тѣхната цѣль е да вдѣхнатъ у българския селянинъ-земледѣлецъ съзнание, да му посочатъ опасноститѣ и враговетѣ що застрашаватъ благосѣстоянието му и да го направятъ да цѣни и отстаива своитѣ граждански и политически права.

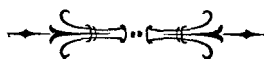
Отъ казаното до тукъ става явно, че при днешнитѣ критически врѣмена, при явнитѣ признаци на

страшенъ разгромъ въ Близкия Изтокъ, при двойно и тройно подскѣпналия животъ, при тежкия товаръ подъ който пѣшка българскитѣ данакоплатецъ, благодарумието и добръ разбранитѣ интереси на България диктуватъ строга икономия и въздържаностъ отъ прѣкалени тържества, паради, гошавки дори и строене дворци и други за сега ненужни сгради.

Ако, по изричното желание на царя, правителството при настѣпающитѣ тържества запази скромность и избѣгне всѣка излишна разточителность, то ще спечели не само довѣрието и почетѣта на народа, но ще издигне престижа и практичния умъ на българския народъ прѣдъ външния свѣтъ. Завчера въ тѣсенъ домашенъ кръгъ се отпразнува пълнолѣтието на британския прѣстолонаслѣдникъ — бѣдещиятъ владѣтель на най-великата на свѣта империя въ прѣдѣлитѣ на която слънцето никога не захожда! Но при каква бѣлѣжита скромность, прѣдназначена да издигне високо не само краля-баща, прѣстолонаслѣдника, но и самия британски народъ! Ето примѣръ достоенъ за подражание, както отъ нашия царъ тъй и отъ неговитѣ свѣтници-министри.

Но на другата страна, празнуване двадесетъ и петъ годишнината отъ царуването на Н. В. Царя не е друго нищо освѣнъ чествуване българския напредѣкъ, издигането на най-младата Балканска държава до уровня на културнитѣ европейски държави. Но да чествуваме побѣдата и напредѣка на българския народъ въ свързка съ двадетѣ и петъ годишното царуване на Царъ Фердинанда не значи да се прѣдадемъ на самохвалство и шовинизмъ, на блѣскави паради и всенощни пиянски оргии; не, завършване единъ важенъ периодъ въ националната ни история и стѣпване въ другъ винаги подразбира добиване ясенъ мирогледъ за бурнитѣ врѣмена на миналото заедно съ всичкитѣ побѣди и поражения, съ постигнатитѣ успѣхи и сторенитѣ грѣшки и опущения; то значи още добиване вѣрна диагноза за присжитѣ добродѣтели и недѣзи въ политическото тѣло — народа; и най-сетнѣ то ни прѣдставя благоприятенъ случай да се замислимъ за бѣдещето и отъ постигнатото да почерпимъ куражъ и вдъхновение за нови борби и подвизи въ полето на всестранното прѣбращане и прѣвъзпитание на нашия народъ. А именно по тази посока колко малко е сторено, и още колко много остава да се върши! Кога, ако не около врѣмето на юбилейнитѣ тържества трѣбва да изтъкнатъ въ всичката си релефность тѣзи неразрѣшени културни задачи? Като е тъй. нека царѣтъ настои и нека правителството земе инициатива за да се ознаменуватъ тържествата прѣдимно съ основаването на благотворителни и високо хуманни заведения отъ каквито имаме въпиюща нужда. По-рано когато казахме думата си около пълнолѣтието на прѣстолонаслѣдника, споменахме нѣщо по този прѣдметъ. Не ще е безъ мѣсто ако повторимъ казаното въ онзи случай. Учрежденията, които даватъ най-висока прѣпорѣка на единъ народъ, не сѣ толкозъ военнитѣ казарми и арсенали, прѣпълнени съ хилядна армия и разни припаси, но сѣ разнитѣ видове чело-вѣколюбиви заведения, основани и издържани отъ

държавата и народа като болници, сиропиталища, приюти за бездомни и прѣстарѣли, паднали жени, и изправителни домове за улични момчета и малолѣтни прѣстѣпници. Ако посѣтите днесъ страни като Англия и Шотландия и пожелаете да се запознаете съ всичко що е добро и възвисително между тѣхъ, то не ще ви заведатъ въ военнитѣ казарми, нито въ грамадитѣ докове, дѣто се строятъ прочутитѣ »Дреднооти«, нито ще ви прѣдставятъ величествена гледка отъ непобѣдимата британска флота; не, прѣди всичко тѣ ще искатъ да ви запознаятъ съ чудното дѣло на Спасителната Армия и съ стотинитѣ благотворителни заведения, дѣто сѣ прибрали отъ уличитѣ хиляди нещастни жени и хиляди момчета и момичета. Човѣшки думи не сѣ въ състояние да дадатъ каква-годѣ прѣдстава за великото прѣобразователно дѣло що се върши надъ тѣзи малки разбойничета и низко паднали човѣшки сѣщества — жертва на грѣха. Ако бѣхте отъ нѣкъдѣ да ги видите когато за пръвъ пѣтъ постѣпватъ въ тѣзи дѣйствително спасителни домове, вие бихте се уплашили отъ гледката имъ: полуголи, боси, мръсни, съ злодѣйски погледи — цѣли прѣстѣпни типове като че ли сѣ излѣзнали отъ пѣкъла. Но нѣколко годишната дисциплина, обучение и главно, християнското възпитание сѣ направили чудеса въ тѣхъ: тѣ сѣ станали кротки, благи, трудолюбиви и развити, пригответи да водятъ новъ животъ и да бѣдатъ въ всѣко отношение достойни членове на обществото. А колко много млади жени чрѣзъ благодатнитѣ влияния въ тѣзи спасителни убѣжища се избавятъ отъ срамъ и позоръ, връщатъ се въ домоветѣ си отдѣто бѣха избѣгали чрѣзъ измама и заживѣватъ на ново единъ изправенъ и цѣломъдренъ животъ! По-благо-родно и по-възвишено отъ това дѣло може ли да се намѣри? За голѣма жалость у насъ числото на тѣзи похабени момчета и момичета слѣдва да расте не само въ София, но и въ всичкитѣ градове на страната. Но до сега кой се е погрижилъ за подобрене участѣта на тѣзи окаянии чада на България?! Иждивяваме милиони за палати, театри, катедрали и скѣпи тържества, но за ограничение безнравствената зараза, за моралното и физическо избавление на хиляди момчета и момичета, до сега ние абсолютно нищо не сме сторили. Нѣмаме ни единъ поправителенъ домъ за малолѣтни прѣстѣпници, ни единъ приютъ или убѣжище за бездомни и нравствено паднали жени. Какво велико хуманно дѣло би се извършило и колко много то ще ни издигне прѣдъ самитѣ насъ и прѣдъ очитѣ на образования свѣтъ, ако двадесетъ и петъ годишния юбилей се отпразднува не съ тѣзи банални надутѣ паради, не съ пиршества и шампанско, съ раздаване ордени на охолнитѣ и високопоставенитѣ, но съ полагане основитѣ на приюти и спасителни домове, както за момчета тъй и за момичета! Не е ли дошло врѣме да отрѣзнемъ, да отрѣсимъ отъ себе си фалша въ живота, да се замислимъ сериозно за моралната поквара, що подкопава самитѣ основи на нашето общество, като противопоставимъ срѣщу нея едѣно мощно морално и социално въздѣйствие?



Да идемъ при народа.

Съ настѣпването на лѣтнитѣ мѣсеци май, юни, юли и августъ природата се облича въ пълната си красота и привлѣкателностъ; всичко въ нея дѣха животъ, свѣжестъ, наслада и тя привѣтно отваря нѣдрата си, за да прикани подъ своитѣ дебели сѣнки и тайнствени усой хиляди ученици, учители, чиновници, граждани и работници. Всички, безъ разлика на материално състояние тичатъ къмъ прохладнитѣ мѣста, въ градинитѣ, парковетѣ и край рѣкитѣ за отдихъ и приятна почивка. Този напливъ къмъ планинитѣ и отворенитѣ мѣста най-вече става въ празнични и недѣлни дни. Впоследствие, не само православнитѣ църкви, но и евангелскитѣ богослужебни домове, се сравнително, слабо посѣщаватъ. Това впрочемъ прѣзъ лѣтнитѣ горещини става повече или по-малко по цѣлъ свѣтъ. Като е тъй, трѣба ли да прѣустановимъ борбата, да сложимъ оржията си, и да бждемъ бездѣйствени прѣзъ лѣтото? Знаемъ отъ опитъ, че нѣкои евангелски християни подъ натиска на горещинитѣ настояватъ за по-малко събрания прѣзъ лѣтото. Тѣ сж въ полза на излети, разходки или повечко сънь и прозвания подъ хладнитѣ сѣнчести дървета. Да нарѣчемъ ли това разумна употреба и освѣщение на надѣлния день? Не, почивка отъ служение на Бога, и работа за Бога не може да има. Живиятъ, будниятъ християнинъ ни за мигъ не ще дързне да се отдрѣпне надирѣ отъ ожесточената борба срѣщу плътта и грѣха. Исусъ прѣкаралъ краткия периодъ на своето земно служение въ една страна съ полутропически климатъ, но той заедно съ ученицитѣ си постоянно се движилъ между народа и често бесѣдвалъ съ множествата край брѣговетѣ на Иорданъ, край Генисаретското езеро и при политѣ на Ермонъ. За него природата била най-обичното убѣжище. Тукъ Той се срѣщалъ съ Отца, вдъхновявалъ се отъ нейния шепотъ и въ своитѣ бесѣди съ народа черпилъ отъ нея чудни примѣри за да поясни божественитѣ истини.

Освѣнъ това лѣтниятъ сезонъ заедно съ сбороветѣ на отворено прѣдставя рѣдкъ случай за агресивна евангелска работа. Ние намираме хората насѣдали по пейкитѣ и по зелената трѣва по сѣнчеститѣ алеи — мнозина отъ тѣхъ разположени да слушатъ една кратка но съдържателна духовна рѣчь, да четатъ назидателни брошури и да водятъ религиозни разговори. Каква по-важна и по-полезна работа отъ тази може да има дѣто стотини мъже и жени, стари и млади всрѣдъ благодатнитѣ влияния на природата обръщатъ мислитѣ си и погледитѣ си къмъ Бога — тѣхния Създателъ и Небесенъ Баща? Такива благоприятни врѣмена за изобилното сѣене на Божието Слово ние не можемъ намѣри прѣзъ зимата. И да бихме искали, за нѣколко причини ние не можемъ се спрѣ въ многолюднитѣ улици и площади, нито можемъ си проби пѣтъ за да благоговѣствуваме евангелието на събранитѣ въ пивницитѣ, кръчмитѣ и шантанитѣ. Това у насъ не се допуска. Значи най-удобния моментъ за вършене успѣшна духовна работа между другитѣ е прѣзъ лѣтото на отворено. Въ Англия, Америка и нѣкои страни въ Европа лѣтната дѣятелностъ на разнитѣ християнски организации се усилва до голѣмъ размѣръ. Животътъ на много отъ църквитѣ се прѣнася, тъй да

се каже, отъ богослужебнитѣ домове, край прохладнитѣ брѣгове на езерата, рѣкитѣ и сѣнчеститѣ гори дѣто не само се държатъ служби на отворено, но се устрояватъ разни курсове и лекции. По този начинъ хората заедно съ почивката срѣдъ свѣжия планински въздухъ, при морскитѣ или минералнитѣ бани добиватъ едновременно голѣма умствена и духовна обнова.

До колкото знаемъ, не сжществуватъ никакви причини защо да не се развие подобна лѣтна дѣятелностъ отъ страна на всичкитѣ евангелски църкви въ Сѣверна и Южна България. До колкото свѣдѣнията ни се простиратъ, подобна работа вече е подѣята въ нѣкои градове и села. Това е много утѣшително. Остава примѣрътъ имъ да се послѣдва още това лѣто отъ останалитѣ евангелски църкви и общества. Слѣдъ като сме държали утриннитѣ си служби на Св. недѣля и сме си починали у дома, нека къмъ 5—6 часа слѣдъ пладне като се захлади, отидемъ на вѣнъ при народа, при сбороветѣ дори и при хората. Не врѣди. Ние не отиваме, за да вземемъ участие въ дѣлата имъ, но да обрнемъ погледитѣ имъ къмъ Бога. Нека отидемъ като войска Господня съ Военачалника на силата Господня. Нека се групиратъ всички съ благоговѣйно и молитвено настроение и нека почнемъ службата си на отворено безъ никакъ страхъ и срамъ отъ никого, по слѣдния редъ: Да изпѣемъ не провлѣчено, но живо и пламенно, както прави Спасителната Армия въ Англия, 2—3 подобрани духовни пѣсни една слѣдъ друга. Мелодичното пѣне изведнѣжъ ще привлѣче къмъ нашата група мнозина любопитни стоящи отъ страна. Слѣдъ пѣненето, пастирътъ или нѣкой отъ опитнитѣ братя да прочете ясно, съ високъ гласъ 10-на стиха отъ евангелието. Това свършено, нека единъ добръ приготвенъ говорителъ да държи една кѣса, но духовна и съдържателна рѣчь безъ никакви прѣдизвикателства или нападки на православната църква. Тѣзи духовни рѣчи на отворено трѣбва да се цѣлятъ да изтъкнатъ главно злитѣ послѣдствия отъ безвѣрието у насъ, върховната ни нужда отъ Бога, спасителниятъ пѣтъ, любовта Божия, новиятъ животъ чрѣзъ Духа, ползата отъ въздържанieto и пр. Слѣдъ краткитѣ бѣлѣжки на пастиря или проповѣдника, единъ или двама измежду по-опитнитѣ братия могатъ да говорятъ по 7—8 минути и да дадатъ прѣдъ слушателството своята лична опитностъ и свидѣтелство за онова що е сторилъ Христосъ за тѣхъ. При свършѣка може да се принесе една кѣса, усърдна молитва и слѣдъ това да се раздадатъ религиозни брошури на всички, които желаятъ да ги зематъ и прочетатъ. Слѣдъ тази служба на отворено, която не би трѣбвало да трае повече отъ единъ часъ, дава се възможностъ на мнозина въ свѣзка съ говоренето и раздаването на брошуритѣ да заведатъ съ мнозина не люти прѣпири, но увѣщателни духовни разговори. Подобна работа, която се върши съ Духа и чрѣзъ Духа не може освѣнъ да бжде благословена и насърчителна въ всѣко отношение. Резултатитѣ отъ нея сж неуспорими. Първо, една голѣма частъ отъ разнитѣ словеса на обществото, минавайки, се спиратъ и внимателно слушатъ спасителнитѣ истини на Словото Божие. Сжщитѣ

съ голѣма благодарностъ приематъ даденитѣ имъ брошури и съ интересъ ги четатъ. Обръщате се на лѣво — на дѣсно и прѣдъ очитѣ ви се прѣдставя една интересна гледка: десетки люди насѣдали по пейкитѣ четатъ усърдно раздаденитѣ имъ брошури. Сега, какво да мислимъ за тази евангелизаторска работа, освѣнъ да я наречемъ една истинска сѣдба отъ сѣмената на която »въ врѣме свое едни ще дадатъ сто, други шестдесетъ, а други тридесетъ«. Друго; тѣзи отъ християнитѣ, които сж били готови да жертвуватъ частъ отъ спокойствието си и да зематъ, подъ водителството на пастиря, живо участие въ службата на отворено, ще почувствуватъ въ себе си една струя отъ новъ животъ и едно силно желание да работятъ за Господа, и слѣдователно църквата, дѣто се числятъ тѣзи членове, не може освѣнъ да стане жива и дѣятелна — прѣдначена да порасте качествено и количествено. Нека признаемъ скърбния фактъ, че днесъ нашитѣ църкви дрѣбнѣятъ поради страшна липса на работа за другитѣ около насъ които живѣятъ и умиратъ безъ Бога. Безвѣрието и заедно съ него развалата на нравитѣ сж тѣй дълбоко закоренени между нашата интелигенция, щото всичкитѣ добри българи и искрени патриоти гледатъ съ голѣмъ страхъ къмъ бъдещето. Е добръ, можемъ ли ние да бждемъ зрители на всичко това и да не почувствуваме своя дългъ на отговорностъ? Можемъ ли да държимъ въ рж-

цѣтѣ си Живия Хлѣбъ и да не го раздадемъ на гладуващитѣ? »Тѣзи, които сѣятъ съ сълзи, съ радостъ ще пожънатъ. Който излѣзва съ плачъ, и носи сѣме за сѣяне, той непрѣменно съ радостъ ще се върне и ще носи сноповетѣ си.«

Като пишемъ тѣзи редове, ние сме твърдо убѣдени, че нашитѣ приятели ще оцѣнятъ благоприятния моментъ, ще зематъ при сърдце и ще турятъ въ изпълнение изказанитѣ въ тази статия мисли още прѣзъ това лѣто. На свършѣкъ, ние се осмѣляваме да направимъ слѣднитѣ двѣ внушения: 1-во за да имаме достатъчно врѣме при службата на отворено слѣдъ пладне, въ раздаване на брошури и водене лични духовни разговори, не ще да е загуба, ако *само за прѣзъ лѣтния сезонъ* ние изоставимъ вечернитѣ служби или молитвени събрания. 2-ро Нека всѣка църква отпусне една малка сума и се снабди съ отборъ духовни брошури за раздаване. Такива се намиратъ въ Евангелската училищна книжарница, Самоковъ срѣщу 10 ст. за всѣки 100 страници. Употрѣбимъ ли лѣтото въ такава плодотворна работа, прѣзъ есенъта и зимата, нека бждемъ увѣрени, Богъ ще излѣе върху църквитѣ и народа ни много по-голѣми благословения. А какво велико благословение би се излѣло по всички градове и села на милото ни отечество ако и православното духовенство се заловѣше за подобна дѣятелностъ!

Свещ. Гаврилосъ Цаки

Проф. при богосл. училище въ Атина.

Около реформитѣ въ църквата.¹

Религиозниятъ Гизо ни внушава да не се плашимъ отъ догмитѣ на християнството. „Въ тѣхъ нѣма нищо страшно“ казваше тоя министъръ-историкъ.

И ние не се плашимъ отъ тѣхъ.

Но имаме пълно право да се плашимъ и ужасяваме отъ канонитѣ, защото сж човѣшки установления и наредби за извѣстна епоха, конто, прѣнесени въ друга епоха, прѣдставляватъ непрѣодолима спънка за всѣки прогресъ и напредѣкъ. Говоря за евангелски прогресъ, не за свѣтовния, който крачи съ гигантски крачки, отричайки съ прѣзрѣние церковнитѣ канони. Намъ, хората на църквата, съ пълно право ни захвърля въ очитѣ отишлото напредъ човѣчество:

„Снете спокойно, любезни. Вие сте синове на смъртта, Вие сте мъртавци. Животътъ е движение и ние се движимъ въ вѣчния водовъртежъ по всички направления — горъ, долу, напредъ. Взехме ви всичко: науката, просвѣщение на човѣцитѣ, брачната областъ; изгонихме ви изъ политиката, училището, живота, като ви оставихме въ ржцѣтъ на смъртта: гробищата и опустѣлитѣ храмове; но и оттамъ (отъ храмоветѣ ви) скоро ще ви пропѣемъ съ камшикъ въ ржката, по примѣра на Франция и Португалия Това го заслужавате; Вие доказвате, че мразите живота, който е движение, а обществото нѣма нужда отъ мъртви трупове. Слѣго пукването на грамадния казанъ, нарѣченъ велика френска революция, цѣлото човѣчество се задвижи главоломно, вихрено; монарситѣ се строшиха, изникнаха конституции, а послѣднитѣ чака републиканска трансформация. Япония е конституция и крачи напредъ. Китай република и

се възражда безъ да питатъ васъ или вашитѣ канони. И тѣй всичко се движи, вълнува, пада, става, тича, лѣти, вѣчно се движи, а вие сѣ плувате и се разлагате подъ вѣчнитѣ гледчери на ледовития океанъ. Снете си!“

Такъвъ езикъ държеше Тертулианъ къмъ езичниците и тѣхнитѣ жреци въ II в. на християнската ера.

Ужасно явление ние виждаме днесъ Нашитѣ²⁾ ежедневни вѣстници постоянно се пълнятъ съ скандални истории изъ живота на вдовци-свещеници. Хумористичнитѣ списания не пропушатъ нито брой да не изрисуватъ карикатура въ расо, камилавка или владишка митра. И тѣй — раситѣ ни, камилавкитѣ ни, брадитѣ ни — ето материалъ за тѣзи вѣстници. Нашиятъ отличенъ етнологъ г. Ралии ме увѣрява, че по много села виждадъ въ врѣме на веселби да се обличатъ въ свещенически дрехи и да парадиратъ съ нашитѣ неразбираеми дълги литургии. Отъ всѣкъждѣ ни искатъ проповѣдъ, скрътаване на литургинитѣ; послѣдния невѣжественъ планинецъ или морякъ ни дава умъ да въведемъ второ брачие за свещеницитѣ, а ние? ...

Дигнаха се, наистина, и се дигатъ оглушителни викове и пискове за реформи въ православната църква отъ наи-добритѣ синове на православното християнство,

¹⁾ Изъ атинския официнозъ „Етносъ“, брой 1720.

Между извѣстни кржгове у насъ сжествува мнѣние, че гръц. книж. хора не се занимавали съ църковни и вѣровни работи понеже били считали, че църквата имъ била безукоризнена въ всѣко отношение, па и вѣрата имъ не се нуждала отъ нови възгледи. Настоящиятъ трудъ, обаче, на гръцкия свещеникъ-професоръ иде да обори това мнѣние и заедно съ това да покаже, че и въ Гърция има хора, които мислятъ за подобрѣнieto на църковно-вѣровнитѣ работи.

²⁾ Гръцкитѣ.

особно слѣдъ руската революция, но на всичко това ние отговорихме съ мъртво мълчание, или съ глупаво посочване на канонитѣ, съставени въ миналитѣ мрачни вѣкове...

Прочее, да се крие причината на това мъртвило, на тази скованост и глухота? Въ януарския брой на илюстрираното списание „Антропосъ“ професора по каноническото право г. Пападопулосъ намираше причината въ бюрократичния строй на православната черква, въ тѣй нареченото „*внѣчане за епархията*“, въ прибиране на служба около себе мизерни свѣтски лица и пр. Съ сума доказателства и поразително доказваше, че мнозина отъ днешнитѣ наши епископи, когато били дякони и еромонаси пишели за реформи, въодушевлявали се съ най-горещи намѣрения за прѣобразяване на черквата и за вливане животъ въ нея, а днесъ, като остарѣли, дългогодишни бюрократи, тѣ се обърнали на капризни дѣла и гонятъ и прѣслѣдватъ всички ония, които искатъ да се движатъ и работятъ за възраждането на отпадащата вѣра

Азъ се съгласявамъ напълно съ г. Пападопулосъ и си спомнямъ думитѣ на Уйлямъ Лекки, голѣмъ познавачъ на човѣшката психология, въ неговата хубава книга *Lebensplan*, p. 160.

Хората, които взематъ голѣмо участие въ общественитѣ работи, казва той, почти винаги извършватъ най-добритѣ си дѣла прѣди да остарѣятъ. Забѣлжителенъ е фактътъ, че, ако и сенатътъ по самото си название да означава събрание на старѣи и при всичко, че въ най-великия отъ сенатитѣ, въ римския, всичкитѣ членове били за до животъ, сѣ пакъ имало законъ, споредъ който никой сенаторъ, по-старъ отъ шестдесетъ години, не трѣбало да се приканва да изпълнява длъжността си, (Сенека *De brevitate vitae*, глава XX). Прѣзъ миналитѣ вѣкове много рѣдко 70-годишни държавници сж бивали на дѣйствителна служба, а въ парламентарния животъ такива случаи сж почти изключение: но и сега повечето пжти истинската слава на тѣзи държавници се основава на работи, извършени отъ тѣхъ прѣди стареяването имъ; *извънредната продължителност на тѣхната дѣйностъ понѣкога даже върди на народитѣ*, върху които тѣ влияятъ, и наистина, често пжти се случаватъ и съ добритѣ хора, че, колкото повече способноститѣ имъ отслабватъ, толкова самоувѣреността имъ расте. Моралнитѣ и интелектуални слабости, които тѣ по-рано сж заглушавали въ себе си, на старостъ укрѣпаватъ и се разширяватъ, тѣй шото трѣба да се смѣта за голѣмо щастие, гдѣто на тѣзи хора остава още малко да живѣятъ. У надаренитѣ съ голѣми способности хора старческитѣ лудории сж, разбира се, по-опасни отъ младежкитѣ. Слѣдъ като хората си спечелятъ добра репутация и добиятъ голѣмъ авторитетъ, когато започнатъ да ги прѣвѣзватъ всички, слѣдъ като, най-сетнѣ, захвататъ да привлечатъ върху себе си вниманието на всички въ страната безъ голѣми усилия, безъ грижливо обсъждане и основателно изучаване на прѣдмета, — тогава именно прѣдъ тѣхъ изпъкватъ безброй нови изкушения. Това имъ положение може да ги слиса; чувството имъ

на отговорностъ, ослабва, прѣдшнитѣ имъ разсѣдливостъ, прѣдпазливостъ, обмисленостъ, съдържателностъ и страхъ изчезватъ; *упоритостта и прѣобразявателнитѣ се усилватъ тогазъ, когато разумната страна на волята имъ се намалява. Понѣкога поради нѣкой свой недостатѣкъ — било умственъ, било мораленъ — тѣ ставатъ почти съвсѣмъ неспособни да разбератъ и признаятъ новитѣ условия, открития и потребности. Тѣ зависливо слѣдятъ издигането на нови личности, особно на по-млади отъ тѣхъ, тѣй шото заслужениятъ авторитетъ на стария човѣкъ се явява, като голѣма спѣнка, за каквито и да било подобрѣния или нововъведения. Многостранна факти има въ областта на политиката, науката и на военната (и черковната) организация*“.

Азъ зная чудесна книга на английски отъ Нюманъ, въ която се говори, че три четвърти отъ великитѣ проороци, подобно на Спасителя, не надживѣвали 35-годишната възраст и всичкитѣ чужовни отци на черквата — по-горѣ отъ 45. Атанасій Великий сътрудничилъ въ съставяне на символа на 19-годишната възраст...

Г-нъ Поликарпосъ, фокидскитѣ митрополитъ, нашиятъ прѣстарѣлъ ветеранъ, но съ млада душа училищень другаръ на цариградския патриархъ Йоакимъ III, казва за послѣдния, че като студентъ, дяконъ и еромонахъ билъ съ най-широки реформени намѣрения, но днесъ, като прѣстарѣлъ, билъ мраченъ реакционеръ и гонителъ на всяка реформа и младо проявление.

Г-нъ професоръ Пападопулосъ въ споменатата статия „Възкрѣсение“ мисли, че разрѣшава въпроса, като прѣдлага числото 13 на нашитѣ митрополити да се увеличи на 100, при което 87 да бждатъ въ резерва; избирането на единъ митрополитъ за една епархия да става само за три години, слѣдъ което да се замѣстватъ съ ония въ резерва. По-горѣ отъ 50-годишна възраст никой да не се допуска на епархия, а да се отстранява въ манастиръ. Професорътъ прѣдполага, че това ще размърда черковнитѣ сановници и ще се образуватъ между тѣхъ партии: реакционерна, радикална, либерална и др., а това щѣло да внесе животъ и движение.

Такова разрѣшаване намъ се вижда много странно и въ една друга статия ще го опровергаемъ на отрѣзъ; но, все таки, трѣба да признаемъ, че понастоящемъ царува гжстъ мракъ надъ православното християнство, и че днесъ нѣма изходъ изъ омагьосания кръгъ, въ който се намираме. И на нашето безцѣлно сблѣскване на черковнитѣ камбани, трѣба да дойде нѣкой пророкъ Илия, който да ни завика въ ушитѣ: „Блѣскайте, блѣскайте по-силно, може би вашия Богъ да спи!“...

Прѣвелъ отъ грѣцки свещ.: *Ст. Гелевъ*.

Заб. Както се вижда отъ 1721 и 3 броеве на „Етнось“, авторътъ на тази статия билъ поздравенъ отъ много държавни лица и публицисти, а двама митрополити го поздравили телеграфически за силния му езикъ.

Отъ В. „Свѣтъникъ“.



Хр. Върговъ.

Нравственото въздѣйствиѣ върху волята на затворниците.

Словото е единъ мощенъ факторъ при възпитанието и обучението. Мисълта — идеята е велика пружина, която довежда въ движение цѣлия психически свѣтъ; тя може да се нарече пулсация на живота. Силно концентрираната мисълъ, а особно моралната, която зачеква най-интимнитѣ жгли на човѣшката душа, при благоприятни условия, твори чудеса. Заглушената свѣсть се пробужда и се начева онова духовно прогледване, което се нарича второродение. Да се пробуди заспала свѣсть, да се виѣдри въ съзнанието нравствена идея, която да заеме господство и да отбие волята отъ злата насока — това е велико дѣло.

За силата на словото азъ сѣдя по изявитѣ на затворниците — откриване тѣхния миръ и съобщаване прѣживяванията, породени отъ въздѣйствието на идеята, мисълта; на друго мѣсто азъ ще говоря обстойно за анкетата, която правихъ надъ затворниците, а тукъ ще приведа изявитѣ само на една частъ отъ тѣхъ.

Единъ: „Азъ имамъ всички пороци. Тъмницата не влияе благотворно на душата ми, напротивъ, тукъ се развалямъ още повече (тъй пинатъ всички затворници). Откакто слушахъ вашитѣ рѣчи нѣщо ново се започна въ душата ми. Ако ни посѣщавате често, вървамъ нѣма да мисля вече за прѣстѣпления.

Втори: — „Рѣшенъ силно да отмѣщавамъ, вашата рѣчь ме покърти, направи ме търпѣливъ и ме разколеба отъ лошата мисълъ“.)

Трети: — „Вашитѣ рѣчи оказватъ голѣмо влияние на душата ми. Самото ви желание да се явявате между затворниците е вече единъ подвигъ. Това е единствено явление въ България“.

Четвърти: — „Освѣнъ денъ, но и нощъ, когато се събудя отъ сънъ, спомнамъ рѣчитѣ ви, а особно за мързеливия и трудолюбивия. Вие ни посочвате пѣтя, гдѣ трѣбва да вървимъ. Азъ ще бѣда щастливъ, ако при всѣко ваше дохождане оставатъ поне по двѣ думи въ паметта ми“.

Пети: — „Вашитѣ рѣчи указватъ много добро влияние на моята душа. Ние сме щастливи, че ни посѣщавате. Въ моята глава се въртѣха само лоши мисли, но слѣдъ рѣчитѣ ви азъ почнахъ да се гнуся отъ своя прѣдишенъ животъ“...

Шести: — „Крайно ви благодаря за рѣчта, която държахте на Врѣбница. Този рѣчь се заби като стрѣла въ ума и сърцето ми и възкреси прѣдишния мой мраченъ и мъртавъ животъ и азъ сега видѣхъ, колко съмъ низко падналъ. Обѣщавамъ, че въ бѣда ще вървя въпѣтя на Господа“.

Седми: — „Азъ съмъ щастливъ, че ме отклонихте отъ лошия пѣтъ и отъ лошитѣ помисли, които ме бѣха зарабили. Ако бѣхъ слушалъ въ живота си такива рѣчи, увѣренъ съмъ, нѣмаше да извърша прѣстѣпление. Благодаря ви, че съ своето дохождане вие изгасвате моитѣ лоши помисли... Добръ ще е да ни дадете книги, които да поддържатъ казаното отъ васъ“.

Осми: — „За прѣвъ пѣтъ въ живота си азъ имамъ честта да изслушамъ вашата рѣчь на Врѣбница, която ме дълбоко трогна. Азъ се почувствувахъ възроденъ“...

Девети: „Отъ осемъ мѣсеци чувамъ вашитѣ рѣчи и ви крайно благодаря. Както вие ни обичате отъ все сърце, тъй и ние ще се стараемъ да изпълнимъ и тукъ и въ живота онова, което ни казвате“.

Десети: — „Азъ съ внимание слушамъ вашитѣ рѣчи, които събудиха заспалата ми свѣсть. Азъ почнахъ да различавамъ доброто отъ злото и ще се вардя отъ прѣстѣпление като отъ чума.

Единадесети: — „Азъ съмъ 20-годишенъ. Като нѣмаше кой да ме научи и свѣтѣва, азъ съгрѣшихъ. Сега, слѣдъ като чухъ, що говорите, искамъ да вървя по онзи пѣтъ, по който ни казвате да вървимъ Дано Богъ прости грѣховетѣ ми. За напрѣдъ ще вървя по Бога, а не по дяволитѣ. Всичко, що говорите, влѣзна въ ума ми и, като излѣзна изъ затвора, ще ви потърся да ме понаучите повече“...

Дванадесети: — „Азъ лежа една година въ затвора, а по-рано съмъ лежалъ 5 години. Ако тогава ви бѣхъ слушалъ, сега нѣмаше да бѣда въ затвора. Най-напрѣдъ, когато ви слушахъ, не можехъ всичко да разбирамъ... Послѣ взехъ да се вгледвамъ въ очитѣ ви и лицето ви, когато говорите, и забѣлѣзахъ нѣщо сериозно. Като си отивахъ въ стаята, слѣдъ всѣка рѣчь, азъ се мѣчахъ да разбера казаното отъ васъ и видѣхъ, че азъ съмъ се отбилъ отъ пѣтя на истината. За мене настана новъ животъ. Азъ бѣхъ слѣпъ и прогледнахъ... Ще пазя свѣтитѣ ви свето и като ме освободятъ ще ви търся да ме понаучите още. Вашитѣ рѣчи за мене сѣ една храна... Моля, дохождайте често!“...

Тринадесети: — „Отъ четири мѣсеци слушамъ вашитѣ рѣчи и дойдохъ до слѣднитѣ заключения: а) вашитѣ рѣчи въ духовно отношение сѣ толкова полезни, че могатъ да просвѣтятъ и най-затѣпени умъ и да поправятъ и най-прѣстѣпния човѣкъ; в) съ вашитѣ морални качества и обносики вие всѣвате любовъ и почетъ у най-свирѣпния звѣръ; г) вие сте въ състояние да издигнете падналия въ калъта човѣкъ“.

Четиринадесети: — „Прѣди четири години, когато бѣхъ въ обществото (свободенъ), като всѣки занаятчия, страстно обичахъ парѣта и даже я обожавахъ. Опииненъ отъ мисли за богатство, азъ извършихъ прѣстѣпление и веднага изгубихъ всичко. Когато дохождате въ затвора, азъ чувствувамъ голѣма радостъ, а когато говорите за доброто и Бога, ставамъ бодръ, като че ли хвъркамъ. Ако бѣхъ слушалъ вашитѣ рѣчи, нѣмаше да бѣда въ затвора. Ако всички бѣха просвѣтени съ словото на Бога, нѣмаше да има нужда отъ затвори“.

Петнадесети: — „Буйна младостъ и липса на моралъ — ето изворитѣ на прѣстѣпнитѣ ми дѣяния. Богъ е искалъ да ме спаси въ най-позорния домъ — тъмницата, та изпрати васъ да ни кажете пѣтя на доброто. Вашитѣ рѣчи указватъ голѣмо влияние на моята душа“.

Шестнадесети: — „Моего минало е много лошо; азъ се гнуся отъ него и не мога да ви го кажа. Азъ по-рано ви казахъ, че съмъ отъ Македония, но сега ви явявамъ, че излѣгахъ: азъ съмъ отъ Сърбия. Азъ не мога да лѣжа прѣдъ човѣкъ, който си е задалъ за цѣлъ да спасява загубенитѣ души, отъ които първата е моята. Ако по-рано бѣхъ чувалъ вашитѣ рѣчи, нѣмаше да съмъ въ затвора, но и сега благодаря на Бога, че ни изпрати васъ, за да ни покажете пѣтя, по който трѣба да вървимъ. Вашитѣ думи сѣ безцѣнни не само за мене, но и за всички затворници. Богъ да благослови вашитѣ дѣла и да увѣнчае вашия трудъ“.

Въ таквъ духъ говорятъ стотици затворници. Но би било рисковано да се каже, че свѣстѣта у всички затворници се пробужда. Има прѣстѣпници по вроденостъ и, благодарение лошата насока на волята, тѣ сѣ страшно задебѣли въ морално отношение. Такива затворници бѣгатъ отъ всичко, що може да ги отклони отъ лошия пѣтъ. У тия хора нѣма онова, което ние зовемъ нравственъ тонъ. Все пакъ азъ съмъ увѣренъ, че при рационално морално въздѣйствиѣ, при възпитателенъ и свободенъ трудъ и у тѣхъ може да се пробуди свѣстѣта и да се насочи волята къмъ доброто. Изв. в. „България“.

¹ (Този затворникъ бѣ политически прѣстѣпникъ.

Ролята и назначението на Младежките Християнски дружества

спрѣмо съврѣменнитѣ и религиозно-нравствени

нужди на младежта.

Мисионерската роля на младежките Християнски Д-ва спрѣмо нуждитѣ на съврѣменната младеж е сжщата днесъ, каквато е била вчера, каквато ще бжде всѣкога. Девизътъ на нашето движение: „Спасението на младежта чрѣзъ младежта“, е вѣренъ днесъ, както и при основаването на Всемирния ни Съюзъ прѣзъ 1855 г. *Въ своята сжщностъ* нашата програма не е измѣнена и не може да се измѣни отъ станалитѣ исторически събития. Но все пакъ събитията прѣзъ послѣднитѣ 50 год. сж направили особно тежка нашата отговорностъ, сж разширили нашия просторъ и начини на дѣйствие.

Нашата тежка отговорностъ.

Религиознитѣ и моралнитѣ нужди на младежта сж еднакви въ всички епохи. Човѣшката душа съ своитѣ страдания, съмнѣния, недостатъци и възторзи си остава все сжщата прѣзъ всички вѣкове, нѣщо което ни доказва всемирната морална и религиозна история, нѣщо което показватъ мжнотиитѣ и успѣхитѣ на мисионерското дѣло. И като говоримъ за нови нужди, ние разбираме това въ тѣхната наложителностъ и обширностъ, но не въ тѣхната сжщностъ. Въ тая смисълъ нашата епоха е изключителна. Ние живѣемъ въ края на една мрачна историческа фаза и зараждането на нова ера. Съ това се обясняватъ страшнитѣ противорѣчия, които терзаятъ не само цѣли общества и народи, но и отдѣлни личности.

Всрѣдъ възделенията на съврѣменнитѣ поколѣния циркулиратъ двѣ течения: едно разрушително и друго творческо, които, ту се кръстосватъ, ту воюватъ помежду си. Въ умоветѣ, навицитѣ, учрѣжденията ни дѣйствуватъ и се борятъ принципитѣ на древния материализмъ и християнски идеализмъ. За дълго врѣме автократията ги заставяше да си правятъ взаимни отстъпки, да живѣятъ тихо и спокойно заедно. Но силата на автократията изчезна почти на всѣкъдѣ, свободата като морски приливъ, завладѣва народитѣ и дава възможностъ да се проявятъ борбитѣ и състезанията на лошитѣ и добритѣ принципи, които искатъ да завладѣятъ обществото.

Тѣй се формулира, силно съ придобивките на вснчки минали вѣкове, *разрушителното течение*.

То групира всички теории: правото на по-силния, на всеилието, на инстинктитѣ, на правото на удоволствията да ни управляватъ, на законността на личния интересъ, на научния и економически материализмъ и ги групира въ тая нова и ясна формула: *трѣба да се живѣе*, не важи какъ, но да се живѣе по-удобно, по-сладостно, — такива сж блѣноветѣ които лелѣятъ много млади глави. Философи, романисти, учени, моралисти

изразиха тоя древенъ материалистиченъ идеалъ въ магистрални съчинения и нови пророци се въздигнаха за да събарятъ прѣчки и прѣдразсѣдци, да тѣпчатъ най-благороднитѣ обичаи и нрави, да нападатъ морала и религията. Тия идеи пълнятъ главитѣ на образованитѣ и правятъ отъ тѣхъ бездушни и мъртви тѣла. Но народътъ не мисли за принципитѣ, ами ги прилага на практика. И безпѣтства, скандали, развратъ, убийства и самоубийства, бунтове, грабежи частно и колективно станаха събития еднакво разпространени на всѣкъдѣ.

Погледнете младежта въ всички народи днесъ и ще съзрете въ редоветѣ ѣ разрушителното течение: то раздрусва Русия, разклаща Германия, терзае Испания, Франция, Италия.

Отъ друга страна елитътъ на човѣчеството е уморено отъ материализма, той търси изходъ. Обръща се, ту къмъ старитѣ религии, за да извлѣче отъ тѣхъ нѣкои истини, пита философитѣ, обръща се къмъ науката. Той се чувствува увлѣченъ отъ *новаторското течение*, което обхваща най-противорѣчиви принципи: възобновения мистицизмъ на калугерската епоха, безсмисления пантеизмъ, теософията, спиртизма, идеализма, съжалението за отлетѣлитѣ хубави врѣмена. Социалната религия, и знамъ ли още що, — всичко се слива въ мечтитѣ на економическия свѣтъ, гдѣто демокрацията е побѣдила и развила знамето на свободата.

Образованитѣ хора сж замислени: тѣ очакватъ нова свѣтлина, но младежта е изоставена, тя е безъ водителъ, готова да слѣдва всѣки, който се тури на чело.

Новаторското движение увлича и християнската младежъ, която мечтае за животворната вода. Християнството въ своитѣ еклизиични форми ѣ е станало непоносимо, сектанството я отблъсва. Тя е вкусила отъ критиката, знае историята, тя вижда размѣритѣ на злото и слабата сила на доброто. Мълчаливата и търпѣлива религия, която всичко понася я възмущава. Социалнитѣ неправди, които вижда да сжществуватъ, я каратъ да мисли, че християнството е безсилно, а тя познава и обича едно християнство, което е всемогъщо. Противоречията между това, което е, и това което трѣба да бжде, я възмущаватъ съ сила, каквато нашитѣ прѣдшественници непознаватъ. Тя мечтае за братски прострѣни ржцѣ не само въ частния и отдѣлния животъ, но и въ общественния, прѣзъ социалнитѣ и вѣроизповѣдни прѣгради. Тя потрепва отъ радостъ при мисълта за старитѣ пророчества за всесвѣтски миръ и за безоружността на упокоенитѣ вълци. Тя иска християнство, способно да въдвори социална правда. Тя съ жаръ разбира безкрайното величие на думитѣ: „За да бждатъ всички едно“. Тя нетърпѣливо очаква разбуждането на Божинтѣ чада и това нетърпѣние понѣкога я кара да дири вѣнъ отъ църквитѣ това, което не намира въ тѣхъ.

Избѣгването на младежта отъ богослужебнитѣ мѣста се дължи на двѣ причини: религиозната студенина на болшинството и религиозния жаръ на тия, които сж отблъснати отъ духовното безсилне, цареше въ нѣкои църкви. Въ днешно врѣме християнската младежъ

1) Рефератъ, четенъ на събора на дружеств. водители, държанъ на 7—10 май т. г. въ Женева. Поради голѣмата компетентностъ на автора, единодушната симпатия, съ която биде посрѣщанъ тоя рефератъ и значението на неговитѣ идеи и за нашитѣ младежки християнски организации, особно прѣдъ тѣхния втори съборъ, даваме тоя рефератъ тукъ и го прѣпорѣчваме на всички, които милѣятъ за бждащето на младежта.

Българска на прѣводача.

е наклонна да се откаже от старитѣ методи, нѣщо което е добро, но така сжщо да изгуби общителностъ съ организираното християнство, нѣщо, което ще е голѣмо зло. Силитѣ ѝ рискуватъ да се разпилѣятъ и раздробятъ въ пакостенъ и краенъ индивидуализмъ. Това е тъй въ всички църкви и тѣ слѣдъ като доста оплакваха това състояние, почнаха да му противодѣйствуватъ. Съмнително е, че тѣ само съ своитѣ сили ще успѣятъ да възвѣрнатъ изгубеното; мжчно, за да не река невъзможно, ще имъ бжде да привлкатъ и направятъ християнска невѣрващата младежъ и дори не е сигурно, че ще могатъ да поддържатъ авторитета си и върху християнската младежъ, особно пъкъ съ неудачнитѣ начини, съ които разполагатъ.

Такава е умствената бъркотия, всрѣдъ която се измжчва младотс поколѣние.

Най-пакостни фактори и най-горещи обновителни желанія терзаятъ душата ѝ. Тя страда, като гледа, какъ врѣмето изминува, и изпитва ту адско отчаяние, ту небесно увлѣчение.

Който не проумѣва дълбокитѣ противорѣчия на врѣмето, е неспособенъ да тури ржка на ралото за работа. Тия двѣ тенденции, които току що проучихме, правятъ нашата отговорностъ извънредно тежка поради огромнитѣ послѣдствия отъ това положение; и нашата пропагандаторска роль се разширява и уголѣмява задъ границитѣ на всѣкакво описание.

Понеже сме международна младежка организациия, ние единствени можемъ да дадемъ ясна диагноза на болестята. Намъ прѣдстои да покажемъ на тия, които искатъ да живѣятъ, че животътъ се живѣе по добрѣ, като се изгубва; намъ подлежи да покажемъ на търсителитѣ на новия свѣтъ гдѣто правдата ще царува, че тя нѣма по-сигурни основи отъ волята Божия; най-сетѣ наша длъжностъ е да групираме християнската младежъ подъ наше знаме, да я дисциплинираме, да я приготвимъ за борба, да ѝ дадемъ да разбере, че да се работи за общочовѣшкото спасение не значи да се отдѣли човѣкъ отъ църквата, на която принадлежи, че ако църквитѣ пъкъ иматъ недостатъци, това е толкова по-голѣма причина младежъта да остане въ нея и да работи за подобреніе то ѝ. Тѣй ще свѣржемъ новото поколѣние и старото. Никога до сега обстоятелствата не сж били тъй благоприятни за християнството. Нему прѣдстои сега да се прояви въ пълнота, а намъ — да му дадемъ силитѣ си.

Цѣла привилегія е да живѣе човѣкъ въ нашата епоха. Тя ни нуди къмъ борба, както никоя друга, тъй като колкото по-мрачна е нощъта, толкова по-вече трѣба да блѣстятъ фароветѣ.

2. Разширение на нашия хоризонтъ.

Нашата мисионерска роля се уголѣми не само въ интензивностъ, но и въ пространство.

Неопитниятъ Христовъ ученикъ вижда въ него само една личностъ на доброта и любовъ; типъ на хармонично човѣшко съвършенство; образецъ на мъдростъ и нѣжностъ, но тоя, който знае историята на свѣта и който е стоялъ въ неговитѣ основи, който като съ прѣстъ е пипналъ своята слабостъ, безпомощностъ и грѣхъ, вижда въ Исуса Христа *вѣрховната* и единствена сила, която отъ мрака на вѣковетѣ и отъ всички страни вика, за да го слѣдватъ най-добритѣ между човѣцитѣ. Той би съзрѣлъ, какъ човѣчеството прѣзъ хиляди и хиляди перипетии, падения, въздигания се стремило да намѣри истинския Богъ. И Христосъ засява за него като безкрайна любеща сила за всемирно избавление и о-сжждение, една мощъ, която нѣма граници, ни по врѣме, ни по пространство, една мощъ, която ще побѣди и

обърне цѣлата земя. И, слѣдъ като е обхваналъ въ неговата грандиозна сжщностъ необятния планъ на учителя, той почва да чувствува какъ амбициитѣ му ставатъ по-благородни, почва да разбира, че да е християнинъ ще рече да даде тѣло и душа Нему, да нѣма друга воля освѣтъ Неговата, да желае неговото царство на любовъ, правда и истина да дойде на земята.

И тогава тласкътъ, устремътъ къмъ работа не иде отъ вънъ, но отъ вжтрѣ. Той иде отъ силата, която Христосъ вложи въ организациитѣ ни и която изисква отъ тѣхъ да се развиватъ постоянно. Отъ федеративни и формални, врѣзкитѣ между организациитѣ ни отъ цѣлия свѣтъ сж станали жизнени. Ние разбрахме, че опитноститѣ на едни могатъ да ползуватъ други и че съ общи сили трѣба да застанемъ прѣдъ общата цѣль: по-християнчанването на свѣта въ това му поколѣние. И нашата роля придобива всемирненъ характеръ, и намъ прѣдстои да евангелизираме младежъта по цѣль свѣтъ. Тая нужда се чувствува всжду и разкрива хоризонта ни до краищата на свѣта.

3. Смушенията въ съврѣмненната мисль и разширеніето.

На нашата длъжностъ не сж единственитъ, които опрѣдѣлятъ моралнигъ и религиозни нужди на младежъта. Тия нужди зависятъ сжщо отъ голѣмитѣ економически и политически промѣни, станали прѣзъ послѣднитѣ петдесетъ години. Дѣтѣ нѣща особно характеризиратъ живота на съврѣмненната младежъ: нейната подвижностъ и централизиране.

Нѣкъси си синоветѣ живѣеха при родителитѣ си. Днесъ работници, войници, студенти или занаятчици — всички напускатъ бащинитѣ огнища и отиватъ въ „многоетажнитѣ“ градове. Едно постоянно „идене“ и „отиване“ отъ градъ на градъ, държава въ държава за образование или за работа младежъта ходи. . .

Отъ 50 год. насамъ младежъта е промѣнила своето географическо разположение и намъ прѣдстои да я слѣдваме стѣпка по стѣпка. Не че ние не сме сторили нищо въ това направление, но мѣркитѣ ни трѣба да станатъ по-практични, по-приспособими къмъ новитѣ нужди.

Ето най-главнитѣ промѣни:

Обезлюдване на селата. Това е всемирненъ фактъ. Не сж важни за насъ причинитѣ: земледѣлското ступанско състояние, привлѣкателността на градскитѣ развлѣчения или какви да сж. За насъ е важно, че младежъта не остава по селата и става все по-трудно да се образуватъ или поддържатъ селскитѣ др-ва. Отъ друга страна, шомъ дойде въ града, тоя не познатъ за насъ младежъ, изчезва за организациитѣ ни. Въ Франция има окръжни секретари, за да работятъ въ селскитѣ др-ва. Но какъ сж постигнали въ тоя случай другадѣ? Какво ни казва по това Всемирния комитетъ?

Увеличение на градоветѣ. Паралелно съ обезлюдване на селата ние присжтствуваме на едно страшно нахлуване въ градоветѣ, особно въ столицитѣ. Виждате тия цифри:

Таблица за сравнение населението на 6 европ. столици.					
	1858 г.	1883 г.	1908 г.	Процентно увелич.и-е. 1858—1883 г. 1883—1908 г.	
Лондонъ	2,646,000	3,948,000	4,796,000	49	21
Парижъ	1,277,000	2,310,000	2,783,000	80	21
Берлинъ	439,000	1,237,000	2,138,000	182	73
Вина	480,000	1,182,000	2,064,000	146	75
С.Петербургъ	520,000	925,000	1,854,000	78	100
Римъ	180,000	329,000	453,000	83	38
София, прибав. на прѣвод.	35,000	85,000	85,000	—	150

Почти страшните пораствания на американските градове сж още по-внушителни. Какво сж, въ сравнение съ това, увеличението въ членство на нашите др-ва въ голѣмните градове? Запазена ли е сжщата пропорция?

Да забѣлѣжимъ още, че независимо отъ постоянно установената младежъ има и такава, която врѣменно иде отъ други градове и държави да учи, да работи. Кой начинъ с най добъръ за да се привлече тая младежъ въ дружествата? Трѣбва ли да се устрои едно грамадно здание снабдено съ всички удобства, или да се работи въ всички квартали? Или да се комбиниратъ двѣтѣ тия методи? Какъ да се дѣйствува върху младите чужденци? Дали мѣстните др-ва да се грижатъ за тѣхъ или др-вата на страната отъ гдѣто идатъ, да уреди клонове? . . . Не ще ли е умѣстно за тази и други цѣли да се основзе едно международно друж. списание, което да служи за връзка и проводникъ на нови идеи и методи?

Емиграцията отъ държава въ държава се е усилила, а най-вече за Америка. Всем. Комитетъ е сторилъ добръ като е издалъ прѣпроводителни карти, които улесняватъ младежите отиващи въ Америка¹⁾ да намиратъ сигурни приятели. Но не само за Америка има емиграция.

Училищата Образованието се разширява бърже. Младежта е достатъчно образована за да изгуби вѣрата си, а никакъ, за да я запази и намѣри. Какво правимъ за учащите се които сж стотици хиляди, а нѣйдѣ и милиони? Американците сж проучили основно тоя въпросъ, англичаните, французите и германците вече работятъ между уч. младежъ чрѣзъ Boys Scout — Eclaireurs — Разузнаватели. Какви сж резултатите, трѣбва ли да се разшири това движение. — Не говоря за **университетите**, въ които дѣйствуватъ Студ. Христ. Д-ва.

Да споменемъ за другъ младежки центъръ: **казармата**.

Помислете за грамадната маса младежи, натрупана въ казармите. 600,000 души въ Франция, 700,000 въ Германия, 950,000 въ Русия, (50,000 въ България. Б. Прѣв.). Нѣма ли и тукъ просторъ и длъжностъ за насъ? Помислете за нашите членове, които отиватъ тамъ. Какво ги чака? Въ много страни Млад. Христ. Др-ва сж прѣдприели жива работа въ казармите. Въ едни страни правителствата ги насърчаватъ, въ други имъ запрѣщаватъ. Казармата е станала огнище на разрушение моралния животъ на младежта. А какви удобства прѣдставлява тя за морална дѣйностъ? За работа тукъ никаква църква не може да ни замѣни. Много дружества вършатъ прѣвзходни работи, но не трѣбва ли да се разшири, по всички страни това дѣло?

Работнически центрове. Економическия строй събира въ малки центрове маса свѣтъ, който е вънъ отъ влиянието ни. Въ работническите квартали кръчмаря е господарь. Нравствеността, придружена отъ мизерията — материална и духовна — пропада. А въ повечето страни твърдѣ много работници сж членове въ др-вата ни. Ние не можемъ да игнорираме тѣхните нужди. Какви сж опитностите на разните страни?

Да споменемъ за други двѣ сили, които владѣятъ надъ младежта: **ежедневния печатъ и порнографията**.

Пресата е свършената велика сила. Не се знае тя какво точно желае да каже. Но тя формува духа на народа тя му внушава своите разбирания. Често тя е единственото народно четиво и негова умствена и духовна храна. Чрѣзъ нея той слѣди всичко. Тя въздига и

поваля знаменитостите. Тя му показва всичко: мѣсто за развлѣчение, за разходки, сказки, концерти, въ нѣкои страни и проповѣди. За насъ тя рѣдко говори. Не е ли врѣме да заговори тя и за насъ? Ние вършимъ работа, имаме успѣхи, сме истинска организация. Наскоро пресата съобщи, че императоръ Вилхелмъ билъ говорилъ съ нѣкого си френски езикъ. Защо да не съобщи сжщ, че той се интересува въ млад. христ. др-ва и одобрява дѣлото имъ, че Рузвелтъ, Тафтъ, Англ. Кралъ, Шведски Кралъ и др. др. сж наши съдѣйци? Пресата проглуши свѣта съ подписките за аероплана въ Франция и Германия, защо да прѣмълчава подписки за нашите дружества, които, както тая въ Лондонъ, даватъ по 2—3 милиона лева?

Стигамъ до послѣдния пунктъ: **международната порнографска литература**. Когато човѣкъ разбере какво грамадно влияние върху моралния животъ на младежта има прочита дори само на една книга, почва да трепери за ужаса, който съятъ масата скверни романи и повѣсти. Мртсните романи намиратъ добри прѣводчици и усърдни издатели, за които е добра всѣка стока, която добръ се продава. Народите сж отрупани съ мръсна книжнина, която трови народната душа, за да пълни джобовете на безсъзвѣстни и цинични писатели. Тѣ живѣятъ чрѣзъ погубването на ближните си, отъ живота, отъ кръвта имъ.

Трѣбва да се противопоставимъ на това пагубно дѣло. Има два начина: като прѣчимъ за разпространението на скверната книжнина и разпространяваме или улесняваме добрата. Не е ли врѣме да прѣдприемемъ борба, частно и общо, като се съюзимъ съ всѣко лице и др-во, което е готово да се бори? — Отъ друга страна нашите др-ва трѣбва всѣкога да се грижатъ за чистотата на своите членове.

Заклучение

Безредното въ свършенната мисль, опасностите, които произлизатъ отъ политическите, социалните и економическите прѣобразования, които току що изброихме, ни налагатъ длъжността да работимъ за похристиянстването на свършенната младежъ. Нейното спасение за виси отъ насъ. Въ редовете на мисионерската християнска армия намъ прѣдстои да заемемъ почетно мѣсто. Силите, съ които разполагаме ни позволяватъ да се отзовемъ на позива. Нашата мисионерска, пропагандаторска роля трѣбва да сгони на първи редъ и сжществена необходимостъ е всемирния комитетъ и националните комитети да направляватъ др-вата въ тая посока.

Нашето назначение, прочее, обхваща изпълнението на една програма съ тройко направление.

I.

Първа цѣль. *Утрѣното умствено състояние на младежта зависи отъ днешното. Ако искамъ утрѣ да имаме влияние върху нея, трѣбва днесъ нашите принципи да станатъ плътъ отъ плътта ѝ. Умствените смущения и терзания, които днесъ изпитва младежта, прави работата ни много благоприятна и наврѣмenna. Нашата заповѣдъ и девизъ трѣбва да сж да проникнемъ въ мисльта на свършенната младежъ чрѣзъ мисльта на християнската младежъ.*

Срѣдства:

а) Да влѣземъ въ сношение съ сегашното умствено движение, да го изучимъ, познаваме здраво, за да знаемъ кои отъ него сж ни приятели и кои врагове,

¹⁾ Понскайте такива карти отъ члена — коресп. на Всем. Комитетъ, Ст. Бочевъ, ул. 20 Априль, 15, София и ще ви се изпратятъ веднага.

б) *Да споделяме* опитностите си, народът съ народът, водители съ водители. Да си препоръчаме най-добрите книги за разпространение.

в) *Да издирием* до каква степен можем официално като др-ва да възприемем някои съвременни движения (всеобщия миръ, подобрене на работниците и пр.) Така ще покажемъ че не живеемъ съ миналото, но съ бъдещето.

II.

Втора цѣль. *Народите все повече се сближаватъ и повече и повече чувствуватъ че сж едно! Нашия Всемиренъ Съюзъ трѣбва да стане нѣщо повече отъ федерация и да върви къмъ по-голямо сродяване. Трѣбва единъ общъ методиченъ и практиченъ планъ, който да обхваща всички клонове на дѣйността ни. Нашия девизъ трѣбва да е: Придобиване на Свѣта чрезъ младежките християнски др-ва.*

Срѣдства:

а) *Да държимъ* др-вата си въ течение на нуждите на др-ва отъ други страни и да ги интересуваме въ международното дѣло.

б) *Да установимъ* до каква степен всѣки националенъ съюзъ трѣбва да сътрудничи въ международното дѣло, като се занимава съ своите колонии, емигранти и като се държи смѣтка за особеностите на всѣки народъ и за влиянието му върху други народи: напримѣръ: Америка върху Източна Азия, Франция върху латинските страни и Левантъ и пр.

в) *Да развиемъ* чувството на финансова отговорностъ къмъ Всемирния Комитетъ, да го снабдимъ съ хора и пари.

г) *Да се установятъ* по-тѣсни връзки между нашите отдѣлни национални съюзи, чрезъ посѣщения и пр.

III.

Трета цѣль. *Важни събития значително промѣниха начина, по който младежътъ живѣе по-прѣди. Стопанските промѣни заплашватъ да разстроятъ нашето дѣло, ако ги не проучимъ. Напротивъ, ще ни станатъ съдѣйци, ако съумѣемъ да ги използваме въ наша полза. Младежътъ мѣни мѣстожителството си, тя се централизира и е изложена на растежето влияние на пресата и порнографическата литература, тия сж трите главни промѣни на нашето врѣме. Нашия девизъ трѣбва да бжде: Слѣдене младежътъ въ нейните мѣстения, нейните сборни мѣста, използване на пресата и литературата.*

Срѣдства:

а) *Да изучиме* слѣдните проблеми, които се поставятъ на всѣкъ дѣло:

1) Нашето дѣло въ селата.

2) Нашето дѣло въ голѣмите градове и върху чуждестранната младежъ идеща въ столиците да се учи.

3) Емигрантския въпросъ.

4) Придобиване на работническите срѣди.

5) Работата между войската и флотата.

6) Използуване на пресата за пропагандиране на нашите идеи.

7) Борба противъ лошата литература и срѣдства за разпространение на добрата.

8) Дружествената работа между работниците.

б) *Размѣна на възгледи.* За тая цѣль искаме:

1) Щастливата инициатива за събиране дружеств. водители на периодически срѣщи да се продължи.

2) Уреждане и използване на документите отъ архивите на Всем. Комитетъ.

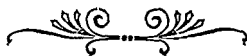
3) Създаването на едно *Международно дружествено списание* за друж. водители съ цѣль: да съобщава нови начини прилагани въ работа и постигнати резултати, изучаване на тежките и важни друж. въпроси, публикуване на програми, указания, опитности, списъкъ на добри книги и пр. пр.

* * *

Свършихъ рапорта си. Искахъ да избѣгна да дамъ изгледъ на проповѣдь по това, което искахъ да ви кажа. Бихъ могаль, разбира се, да говоря за нуждата, която има съвременната младежъ, да познае живия Богъ и спасителя Христа. Но ние всички знаемъ тая нужда. Ние знаемъ тоже, че за да отговоримъ на назначението си, трѣбва ни сърдечно посвѣщение въ служба на Всевишния. Вие не се нуждаете отъ позивъ за посвѣщение, каквото впрочемъ не ми е възможно да дамъ. Мисля че единъ референчикъ трѣбва да се залости и търси да даде практическо разрѣшение на дадената му тема.

Като завършвамъ, чувствувамъ че трѣба да изразя моята любовъ къмъ епохата, въ която живѣемъ. Никога до сега прѣтъ нашия съюзъ не сж заставали такива и толкова въпроси; никога до сега младежътъ не е била изложена на такива голѣми опасности; никога до сега нашата смисълъ на съществуване не е била тъй очевидна; никога Богъ не ни е правилъ такава честь. Сегашното врѣме иска отъ насъ дълбока симпатия къмъ смущенията и терзанията на младежътъ, познаване на условията за работа, сплотяване на силите ни, непоклонимостъ въ нашата благотворна сдѣба, пълно посвѣщение на живота; то иска още отъ насъ жажда за борба, метода въ прѣдприятието ни, постоянство въ усилията ни. И ако ние знаемъ съ радостно сърдце да се отзовемъ на това, което сегашното поколѣние иска отъ насъ, нека сме увѣрени, Богъ ще направи каквото е нужно!

Прѣведе съ съгласието на автора: *Ст. Бочевъ.*



Д-ръ Е. Е. Каунтъ.

Мисията на Методизма въ Европа.

Методизмът дойде въ свѣта съ една смѣла програма. И смѣлостта му озадачи духа на времето, въ което се роди. Планътъ се състоеше въ завоевание.

„Нивата е свѣтътъ“ каза Христосъ. Другъ не би се осмѣлил да произнесе подобно нѣщо въ самото начало на движението. Но Уезлей съзрѣ видѣнието, и дръзновено извика: „Свѣтътъ е моята енория“. Това бѣше неговиятъ методистски „Аминъ“ на онова, що б' прогласено прѣди 18 вѣка Това измѣри пространството на завоеванието. На сѣверъ то граничеше съ сѣверния полюсъ, на югъ съ Ледовития полюсъ, на изтокъ съ изходещето слънце и на западъ съ неговото захождане. Какъ щѣше да се извърши всичко това? Съ помощта на Бога Иеова. Методизмътъ е билъ призванъ да даде подиѣмъ на нови течения отъ религиозна равеностъ, прѣдпазани да събудятъ едно безжизнено християнство отъ спящото му състояние, и като му дадатъ ликующъ видъ и побѣдоносно настроение, заедно съ другитѣ духовни сили щѣха да настѣпятъ къмъ завоеванието на свѣта за Христа. Таквазъ бѣше работата, колто небето планира за методизма. Тя бѣ прѣдопрѣдѣлена. До този размѣръ моята теология прилича на калвинизма. До толкозъ съмъ калвинистъ, щото да вѣрвамъ, че Богъ е прѣдопрѣдѣлил Арминиянизма да извърши таквази света работа. Дѣйствително, той не съотвѣтствуваше на обстановката. До тази мѣрка той бѣ не наученъ. Но колко често науката е трѣбвало да бие на отбой, когато е нападнала божественитѣ истини. Така и Методизмътъ трѣбало да излиза често изъ рамкитѣ на уставеното и да зима съпротивително положение. Това съперничество бѣше плодъ на прѣfizобилния животъ, и то бѣше единъ видъ наученъ парадоксъ. Методизмътъ се опълчи срѣщу духа на времето и то съ една ужасна сила. Безспирна агресивностъ е билъ двигателния духъ на неговото смѣствуване. Той е билъ повиканъ да воюва срѣщу грѣха. Методизмътъ съзрѣ самата чернота на грѣха. Той почувства всичката му злостъ и тя бѣше гибелна. Прослѣди го самото му зачатие, и то бѣше дяволско. Хвърли пронизителенъ погледъ върхъ самата му гнусота и се отвърна отъ нея. Методизмътъ видѣ какъ грѣхътъ поиска да клейми църквата и той откри цѣлото му лицемѣрие. Основателтъ ми каза да мрази грѣха, и това той стори умѣло, безразлично дали грѣхътъ е билъ скритъ въ златното облѣкло на лицемѣрието, или нѣкое гнуснаво прѣсжпление. Изгубилъ ли е изкуството си? Никакъ, докато не е изгубилъ силата си. Не е за чудене, че държавната църква не погледна къмъ него съ добро око по онова време. Като седѣше на трапезата ми прѣди нѣколко седмици, дъщерята на единъ виденъ методистки пастиръ—сега работница въ едно всесвѣтско религиозно движение, ми каза: „Азъ мисля, че сторихме грѣшка като напуснахме държавната църква. Иоанъ Уезлей ни кога не иска да сторимъ това.“ Вѣрно Иоанъ Уезлей не иска, но Богъ иска, а Богъ не прави грѣшки. Таквъ видъ божествено призвание е най-високиятъ типъ на апостолското наслѣдство. Отъ това по-високо не търся, не се намира. „Ние водимъ началото си отъ апостолитѣ“, ми каза единъ иновѣрецъ „Тѣй а! До тамъ, ли отивате? А ние отиваме още по-надирѣ. Ние отиваме надирѣ до Петдесетница и Голгота, и въ видѣлината на тѣзи два факта на християнството, приемаме единствената заповѣдъ, дадена на работещата църква“.

Но, какъ е възможно за такъво благотворително движение да мрази, тѣй каго методизмътъ, знае какъ да люби? Това сж двата противоположни полюси на неговата религиозна динамика. За Исуса се казва: „Виждъ колко обичаше!“ А отъ 23-та глава на Матей се вижда, колко е мразелъ лицемѣрието и кривото. Методизмътъ е напоенъ съ сжщия духъ. Но защо грѣхътъ е билъ прѣдметъ за особна ненавистъ? Защото цѣлтъ на методизма е била да разсѣва светостъ — библейска светостъ. Има ли нѣкой отъ васъ да се стрѣска отъ тѣзи думи? Азъ не се боя. Любовъ къмъ Христа, Светиятъ Божи, и прѣданостъ на нашитѣ традиции ще пронждатъ всѣкаквъ страхъ.

Има ли такава църква, организация, или движение — наречете я както обичате — нѣкаква мисия? Да подигаме въпросъ значи да отговаряме на въпроса. Съ таква можщи д'ми като любовъ, ненавистъ, светостъ, грѣхъ, мисията безъ друго ще послѣдва. Ако можете, опитайте се да го спрете. И свещеници и миряни се опитаха, ала това е тѣй невъзможно, както е невъзможно изригващиятъ Везуви да се измѣсти и замъкне въ кипещитѣ вълни на морето. Съпротивете се, противостойте, гонете, задушвайте, ала движението ще върви съ исполнителски крачки напредъ, защото Богъ е съ него, а Богъ е безпрѣдѣленъ.

Сега, ако таквъ е планътъ и духътъ, какво е назначението на Методизма въ Европа? Да не забравяме и това, че той води потеклото си отъ Европа. Мѣсторожението му е огсамъ океана. Богъ го е насадилъ и божественото право му е неотеглимо. Нека се радваме, че той се прѣсади на американска почва, дѣто занесе голѣмо благословение. Азъ дължа всичко на него.

Но Европа ни прѣдставя сложни религиозни задачи за разрѣшение. Вѣковетъ ни сж оставили въ наслѣдство разнородни народности. Тука живѣятъ тевтони, келти, британци, франки, швейцарци, италианци, испанци, скандинавци, фини, руси, литванци, сърби, българи, чехи, славонци, кроати, маджари, ромжии, албанци, гърци и турци. Да ладемъ цѣлия списъкъ е като да четемъ една частъ отъ втората глава на дѣянията Апостолски. Тази конференция не отразява ли космополитанския характеръ на онова слушателство, което слушане огненитѣ езици? Ако тогавашното християнство се нуждаеше отъ огнени езици, не по-малко сега християнството въ лицето на методизма, за нѣколко причини се така сжщо нуждае отъ огъня на Духъ Свети.

Ала обичантѣ и традициитѣ на тѣзи народи сж сжщо тѣй различни, както и езицитѣ имъ. Правителствата имъ сжщо сж различни по форма. Републики, кралства и империи влизатъ въ границитѣ на методизма. Социални проблеми като почнемъ отъ разумното християнско служение до лудия викъ на несмисления атеизмъ наложително изискватъ разрѣшение. А, за да се удовлетвори тѣзи необходими, изисква се нѣщо повече отъ обикновена мѣдростъ. Оная църква, която дързновено посрѣща съвършеннитѣ нужди, ще покаже на опитъ до колко е приспособена и дѣеспособна и до колко е обобщила божествения елементъ въ себе си. Азъ поддържамъ, че методизмътъ по духъ и по църковно управление е приспособенъ да отговори на днешнитѣ нужди.

Частъ отъ призиването на методизма е да открие на ново човѣка между народнитѣ маси. Религиознитѣ

системи на европейските народности сж го изгубили. Той трѣба да се намѣри. А това не значи нищо друго, освѣнѣ душата на човѣка — личността да намѣри пълната си стойност. Християнството тъй както се е разбирало и практикувало въ цѣла Европа е имало за своя прицѣлна точка не личния човѣкъ и неговото спасение, но народният маси. Разбира се, ако единъ народъ трѣба да се повдигне, то това ще стане единствено чрѣзъ спасението на единичния човѣкъ. Религиозно движение, което изоставя личността, не се съобразява съ духа и поведението на Сина Человѣчески. Господъ Исусъ прѣбродяваше морето, за да избѣгне множеството народъ и да намѣри личността. Малкото слово, що проповѣда на самарянката бѣше отъ този родъ. Какво друго значи притчата дѣто той оставя деветдесетѣ и деветъ и отива далечъ да търси изгубената овца нѣкъдѣ въ свѣта? Най-големитѣ слушатели сж въ единичитѣ. Никой отъ присѣствающитѣ въ тази конференция не е ималъ таково слушателство както Исуса, на когото Якововиятъ кладенецъ послужи за амвонъ и „живата вода“, за прѣдметъ, чиито истини напълно удовлетвори нуждитѣ на една болна душа. И оттогава и до сега, колко слушатели прѣзъ течението на двадесетѣ столѣтия сж слушали сжщото слово! Иванъ Уезли работилъ въ сжщия духъ мимо общеустановения редъ, дѣто и Църквата и Държавата се застъпвали единствено за народнитѣ маси. Но Уезли чулъ Божия викъ отъ небесата. Дѣ е братъ ти? Този гласъ възбудилъ духа му, и той се завзелъ енергично да изпълни дѣла си. Това довело неминуемо до нарушение традициитѣ на Църквата и до голѣмо вътрѣшно измѣчване; но такъво било Божието призвание. Оттогава и до сега стремежътъ на методизма е билъ да спаси голѣмитѣ народни маси чрѣзъ личния човѣкъ.

Но значи ли това умаловажение на великитѣ образователни движения и заведения, чиято цѣль е повдигането на цѣлото общество, а не само на единичния човѣкъ? Далечъ отъ насъ е мисълта да оспоряваме ползтитѣ отъ образованието. Основитѣ на методизма не се ли положили въ едно отъ най-добритѣ възпитателни заведения? Но това основание никога на би се осъществило, ако не се чувствуваше липса отъ него. Не наблегне ли се достатъчно върху нуждата отъ новородението на човѣка, една крупна двигателна сила се губи, и умственото развитие, лишено отъ религиозни идеали, скоро се наводнява отъ каквили не заблуждения, които служатъ за унижение, а не за издигане на обществото. Нищо не е въ състояние да отстрани рационализма и материализма отъ учебнитѣ заведения, ако християнството спре да дѣйствува надъ личността и обновата на сърцето се изостави. Въпросътъ, какъ да повлияемъ народнитѣ маси, става лесноразрѣшимъ, когато простремъ ржката си и дойдемъ въ съприкосновение съ единичния човѣкъ — личността.

Още призванието на методизма въ Европа е да бжде проводникъ на обединение. Ние сме съработници, а не конкуренти. „Ние сме съработници Божии“. Духътъ на методизма признава, че това твърдение на Библията се отнася до цѣлото семейство Божие. Спомнямъ си, какво каза еднажъ г-нъ Спърджъновия наслѣдникъ въ Лондонъ на една конференция въ Нью-Йоркъ: „Ако поставите методистки огнь подъ баптиска вода, ще образувате достатъчно пара, за да карате цѣлата протестантска машина“. Това е една сполучлива употреба на деноминациалнитѣ особености. Въ сжщность това значи идеална кооперация. Зарадвахъ се, като чухъ единъ баптистъ да говори така. Съ други думи казано, отношението на методизма къмъ великия храмъ на християнството, издигнатъ прѣзъ вѣковетѣ отъ изваянитѣ камѣне на борбитѣ и търканията, е не да стои въ защита на кое да е

отъ тѣзи учения, изникнали отъ ожесточенитѣ борби, които дадоха материалъ за оставането на тогочаза деномации прѣзъ миналото. Не, нашето отношение е съвсѣмъ различно. Ние се явихме по-сетитѣ, и за това нашето мѣсто не е между изваянитѣ камѣне, що образуватъ храма. Ние трѣба да намѣримъ мѣстото си въ съединителнитѣ качества на цимента, който дава образъ и кройка на цѣлото здание. Не съмъ сектантъ, и ако да бѣхъ, щѣхъ да подражавамъ сектантитѣ; щѣхъ да наглася пѣсенята си на миноренъ ключъ, и тогава щѣхъ да оплача многото раздѣления въ Християнството. Съ навжсено лице и жаловитъ тонъ щѣхъ да оплача тѣзи различия и щѣхъ да настоя, че трѣба да има една и само една деноминация, която има право на сжществуване и тя е *моята*. Такъво нѣщо е сектанството, но азъ не съмъ такъвъ. То се бори за еднообразие, а не за единение. Въ планинитѣ, не далечъ отъ мѣстото, дѣто живѣя, двѣ рѣки изтичатъ, нѣкои казватъ отъ сжщия изворъ. Едната тече сѣверно, прѣсича планинитѣ и прѣзъ пространни плодородни полани се влива въ Дунава. Другата взима южно направление и, минавайки прѣзъ балканиитѣ, тя се губи въ водитѣ на Егейското море. Така и тѣзи двѣ думи, единение и еднообразие иматъ своя произходъ отъ латински корень. Едната изпраща своитѣ влияния въ топлия животодавенъ климатъ, а другата взима противоположна посока и изпраща врѣдоносната си сила въ мразовитата страна на вѣчната смъртъ.

Единението е симптомъ на животъ, а еднообразието е признакъ на смъртъ. Колко често слушаме и смѣшниятъ фарисеизъмъ да говори за църковно единство, когато въ сжщность цѣлата имъ не е друга освѣнѣ църковно еднообразие. Азъ, прочее, дързновено заявявамъ, че благодаря на Бога за сжществуването на деноминациитѣ. Такъвъ е Неговиятъ начинъ за работа. Колкото парадоксално и да се вижда, пакъ явно е, че кооперативното съревнование на различие въ религиозната работа ще спечели свѣта за Христа. Прочее, азъ благодаря на Бога за Прѣсбитериянитѣ, за конгрегационалиститѣ. Благодаря Богу за всѣка деноминация, която ми простира ржка и ми позволява, като методистъ, да работя съ нея въ връзката на единството за изграждането на царството Исусъ Христово. Опитътъ на еднообразието биде направенъ отъ държавната църква, която упражнява властъ въ страната дѣто сме събрани днесъ. Като изгуби живота си, тя поиска да увѣковѣчи сжществуването си чрѣзъ гонение на всѣко жизнеспособно движение. Сжщата цѣль католицизмътъ прѣслѣдва и днесъ. Той не иска и да знае за вашитѣ вѣровни учения, за вашия моралъ или за вашитѣ цѣли и намѣрения. Той иска отъ васъ да възприемете напълно еднообразието на църковната й организация. Това е неговата „*sine qua non*“. Цѣлата история на католицизма — минала и настояща може да се изясни въ една дума, и тя е *еднообразие*. Сжщото може да се каже и за народната църква въ България. Не е за вѣрване, че ще дойде нѣкой день, когато ще имаме една еднообразна църковна организация; и това, сигуръ, не ще стане до тогава до когато църквата слѣдва да бжде духовно жива, тъй като животътъ се проявява въ разноеобразието. Не, църковната история еднажъ е минала прѣзъ тази горчива опитност и тя нѣма намѣрение да я повтаря. Най-големото зло, което би сполетѣло методизма е ако всички въ свѣта станѣха методисти. Прочее назначението на методизма къмъ разнитѣ църкви въ Европа е да се противопостави на еднообразието и да имъ занесе духа на единението.

Назначението на методизма въ Европа е да се противопостави на свѣтския духъ на днешно врѣме, който прѣзобилва съ себелюбие, скжперничество въ всичкитѣ имъ най-низки прояви тъй обикновени въ Европа. При

това трѣба да се забѣлѣжи, че църквата въ Европа е въобще страхлива, малодушна да се справя съ злото, що съществува. Често се чуят думитѣ: „Ние живѣемъ въ други врѣмена днесъ. Трѣба да сме напѣдничави християни. Нѣма нужда да сме толкова строги. Трѣба да се съобразяваме съ духа на врѣмето“.

Методизмътъ не би живѣлъ нито двадесетъ и четири часа, ако дѣйствуваше по тоя начинъ. Цѣлътъ на християнството не е да се приспособи къмъ врѣмето, а да приспособи живота и епохата къмъ себе си. „Съобразявайте се!“ вика днесъ свѣтътъ. Съобразявайте се съ приомитѣ на днешното общество! Не ставайте смѣшни! Азъ не се съобразявамъ. Такъвъ бѣше и апостолъ Павелъ. Азъ трѣба да бѣда такъвъ, ако искамъ да съмъ християнинъ. Апостолъ Павелъ не вършеше това, което тѣ вършеха, освѣнъ ако то бѣ право. Вслушайте се въ неговитѣ думи: „И недѣйте се съобразява съ този вѣкъ, но прѣобразувайте се!“ Разликата между тия двѣ думи е, колкото разликата между небето и земята. Едната означава да се върви „съ“ свѣта, а другата „прѣко“ него. Точно това стори Исусъ. Той трѣгна направо и стигна до Голгота По тоя начинъ се образува кръстътъ. Нѣколко пастори посѣтили президентъ Линколнъ, за да му изкажатъ свонѣ почитания слѣдъ тежкитѣ изпитни, които той прѣживѣ. Единъ отъ тѣхъ казалъ: „Г-нъ Прѣдседателю, надѣвамъ се, че Богъ ще е на нашата страна въ изхода на тая ужасна война“. Тогава изразителното лице на Линколна станало сериозно и той тържествено казалъ: „За мене не е нужно да зная, дали Богъ е на моята страна, нѣ дали азъ съмъ на Божията“. Братя, намъ не е нужно да се „съобразяваме“, но да се „прѣобразяваме“. Прѣдначението на методизма въ Европа е да прѣобрази духа на врѣмето споредъ вѣннитѣ истини на

евангелието, като приспособи вѣлнѣ живота на религията Исусова.

Методистката църква е една евангелска организация. Тя има свои основни вѣрвания, безъ които не може. Обаче, Богъ ни изпраща да разпростираме повече животъ християнски, а не нѣкакви си доктрини. Разликата между методизма и другитѣ деноминации се състои въ християнския пламъ, който прѣобладава между методисткитѣ християни. Всѣки методистки пасторъ е евангелистъ. На чело се праца проповѣдникъ, който трѣба да образува църквата. Всички признаватъ, че управлението на методистката църква е най-сгодно за разнитѣ мисионерски църкви. Чрѣзъ него се разпростира християнския пламъ. Ако нѣмаме успѣхъ, то е защото не сме проникнали въ духа на методизма, и не сме напълно приспособили методитѣ на управлението му. Тѣкмо това липсва намъ въ България. Дано въ слѣдната генерална конференция да констатираме, че не ставатъ вече промѣни на принципи и идеи само, за да ги приспособимъ на изискванията на врѣмето. Евангелскитѣ църкви въ Европа се нуждаятъ повече отъ тоя духовенъ пламъ, който ще се прояви съ сила въ усърдието и дѣятелността имъ.

Най-послѣ въпрѣки всичко, което казахъ за значението на методизма за Европа, азъ чувствавамъ, че има още твърдѣ много да се каже. Методисткитѣ евангелски църкви трѣба да запознаватъ маситѣ съ силата на Духа свети; трѣба да пазятъ светостта на светото слово Божие и християнскитѣ постановления, които сж толкова цѣнни за всички ни. Азъ съмъ постигналъ цѣлътъ си, ако съмъ сполучилъ да дигна завѣсата отъ ума и сърдцето ви, за да видите нѣщо повече отъ задачитѣ на методиститѣ въ Европа и ви очертая колосалното значение на нашата работа, която съ Божията помощъ ще идемъ да вършимъ.

Г-жа Е. Е. Каунтъ.

Работата на женитѣ за жената.

Въ хиляда осемстотинъ и шестдесетъ и девета година, четирма мисионери, г-нъ Паркъръ и г-нъ Дръ Уилямъ Бътларъ, съ женитѣ си, които за нѣколко години работили въ Индия се завърнали у дома въ Америка въ отпуска. Скоро слѣдъ пристигането имъ, Дръ Бътларъ държалъ мисионерска проповѣдъ въ църквата на Тремонтъ Стритъ, въ Босгонъ. Сжщия день, нѣкои приятели били дошли въ пастирския домъ, за да се срѣцнатъ съ новопристигналитѣ мисионери, съ които разисквали мисионерското дѣло, и начинитѣ за работа. Мисионеритѣ били дълбоко убѣдени, че е необходимо да се прѣдприеме работа между женитѣ въ тѣзи езически страни съ цѣлъ да се запознаятъ съ видѣлната на евангелието, но въ сжщото врѣме тѣ (мисионеритѣ) се чувствували безсилни да постигнатъ нѣщо при сжществующитѣ условия. Както знаете въ много отъ езическитѣ държави въ Азия системата извѣстна подъ името „зенана“ прѣодолява и огдѣля женитѣ на единъ домъ отъ съобщение съ външния свѣтъ — нѣщо подобно на турския харемъ. Многоженството е малко разпространено тука, но при все това „зенана“ означава тази частъ отъ жилището на единъ индийски благородникъ, която е опрѣдѣлена за женитѣ въ сѣмейството. Типичното жилище се състои отъ двѣ кжщи съградени всѣка съ свой отдѣленъ дворъ. Едната на улицата, кждѣто живѣятъ бащата, синоветѣ и внуци тѣ има голѣми, високи, добръ-мобелирани стаи, които се

отварятъ на вънъ. Въ задното здание, първиятъ етажъ служи за обори, складове и готварници: отгорѣ има килийки всѣка отъ които има врата и едно прозорче съ решетка, които се отварятъ на площадки отъ къмъ вжтрѣшния дворъ. Единственитѣ мебели въ тѣзи мрачни килийки даже у богатитѣ сж легло покрити съ рогоска, единъ скринъ, една мѣдна чаша и може би друга рогоска на пода. Когато единъ синъ се ожени, той повѣжда булката си, която е отъ седемъ години нагорѣ, въ бащината си кжща. Тамъ по нѣкоя има до петдесетъ жени, всѣка отъ които е единствената съпруга на нѣкой отъ обитателитѣ на мъжкото отдѣление. Отъ всичко туй се вижда че зенаната е достъпна само за посѣтителки. Мисионерскитѣ жени вършили колкото могли, но заети съ домашни грижи и отглеждане на дѣца, много малко врѣме имъ оставало за тази цѣлъ. Тѣй че нуждата отъ изпращане госпожици, които да могатъ да се прѣдадатъ всецѣло на тази важна работа, била належаща.

Споменало се въ разговора, че женитѣ отъ конгрегационалистката църква били извършили много по този начинъ, и една госпожа заявила: „Каквото други сж извършили и ние можемъ да извършимъ“. Тази била първата стѣпка къмъ организирането слѣдъ нѣколко дена, на женското мисионерско дружество на Методистката Епископална Църква. Врѣмето чрѣзъ деня опрѣдѣлено за първото събрание било много бурно. Само шестъ

жени освѣнѣ мисионерскитѣ, присѣтствували, но до толкозѣ били изпълнени съ ревностъ и посвещеніе, и важността, и значението на тази обширна задача съ която се нагърбвали се впечатлила тъй дълбоко въ сърдцата имъ, че тѣ запалили огънь който се разпространилъ и продължава да се разпростира и днесъ. Сега има повече отъ 400 жени, които работятъ въ чуждестраннитѣ мисии и се подържатъ отъ усърднитѣ усилия на дружината жени, която отъ шестъ се е увеличила въ една много силна сто и деветдесетъ хилядна войска.

Слѣдъ около два мѣсеца отъ основаването на дружеството, рѣшили да изпратятъ първата мисионерка. Тѣ нѣмали срѣдства, но разполагали съ вѣра въ Бога и въ дѣлото. Г-ца Изабела Тобърнъ отъ Охайо била високо прѣпоръчана и избрана за първа труженица въ това поле. Още прѣди да трѣгне за Индия явила се нужда и отъ лѣкарка мисионерка. Докторъ Клара Суейнъ прѣдложила услугитѣ си и въ началото на 1870 година тѣзи двѣ посветени млади госпожици се отдѣлили отъ домашни и приятели, за да работятъ въ оназѣ чужда страна. За тѣхния трудъ и вѣрно изпълнение дълга ще бѣде много дълго да се разправя тука. Мисля мнозина отъ насъ не могатъ да схванатъ голѣмото себепожертвование на тѣзи млади госпожици, които тѣй оставятъ приятели и отечество, за да се посвѣтятъ на сестринѣ си отъ другъ народъ. Това значи не само раздѣла отъ близки, но и отказъ отъ женидба — понеже едва ли една отъ десетѣхъ се омъжва нѣкога. Тѣй тѣ се отричатъ за винаги отъ радоститѣ и привилегіята, които трѣбва да сѣ право на всѣка истинска жена — свой домъ и сѣмейство.

Способътъ усвоенъ за събиране срѣдства и продължение на дружественото прѣдприятіе е не чрѣзъ публична подписка за особна цѣль, но чрѣзъ внасяне отъ всѣка християнка десетъ стотинки седмично или петъ лева годишно. Десетъ стотинки и една молитва съставляватъ условията за членство на дружеството. Кой би могълъ да каже какви сѣ били послѣдствията на молитвата, която придружавала тази скромна лепта?

Вносътъ билъ малкъ и достѣпенъ и за най-бѣднитѣ, но благоденствъ отъ сѣщия Богъ, който умножи хлѣбоветѣ и рибитѣ и нахрани хилядното множество. Сумата събрана отъ тѣзи вѣрни жени достигнала близо петъ милиона лева миналата година. Дружеството има сега около сто и деветдесетъ хиляди жени членки. Даже младежитѣ, дѣцата и пеленачетата сѣ организирани да спомогатъ въ работата. Има сѣщо трийсе и осемъ хиляди, деветъ стотинъ и шестдесетъ и четири дѣца и двацѣсетъ и петъ хиляди, сто осемдесетъ и едно пеленачета. Тѣзи послѣднитѣ ставатъ членове на „малкитѣ носители на свѣтлина“ чрѣзъ заплащаніето на петдесетъ лева отъ нѣкой приятелъ, или въ случай на мисионерско или пастирско дѣте паритѣ се плашатъ отъ църквата, къмъ която то принадлежи. Тѣ подържатъ въ чуждитѣ мисии четиристотинъ деветдесетъ и една Американки мисионерки и туземни помощници, хиляда деветстотинъ четиридесетъ и осемъ туземки работници и учителки, милосердни сестри и пр., хиляда деветстотинъ и осемдесетъ и петъ Библейски работници, осемстотинъ шестдесетъ и осемъ училища съ двадесетъ и четири хиляди триста и една ученички, осемнадесетъ болници. Миналата година болницитѣ и диспансеритѣ сѣ лѣкували двѣстѣ хиляди болни жени. Десетъ хиляди четиристотинъ и седемдесетъ и шестъ езичници жени и момичета сѣ били покрѣстени въ християнство. Тѣзи цифри се отнасятъ само за единъ клонъ отъ великата християнска църква. Други сѣщо сѣ извършили много въ това направление. Дѣлото е било винаги отъ жени за жени. Прочутиятъ Д-ръ Чалмърсъ често казвалъ че въ благотворителната работа една жена сгрува колкото 7½ мъже! Влиянието на това

дѣло е много по-обширно и съ по-дълбоки корени отъ колкото може да се покаже чрѣзъ статистиката. Извѣстни велики мъже отъ разни народости дѣятелни християни или не, се съгласяватъ че голѣма частъ отъ заслугата за голѣмото събуждане въ Азия се дължи на влиянието на мисионеритѣ. Врѣме нѣмамъ да се впускамъ въ подробности за невѣжеството на жената въ Азия и Африка въ миналото и сега. Достатъчно е да се спомене, че жената въ много случаи била вещь която се купувала и продавала, третирали злѣ или добрѣ споредъ каприза на мъжъ. Днесъ при все че има още да се желае, положението на жената въ тѣзи страни е много подобро отъ колкото бѣше прѣди мисионерскитѣ да прѣдприематъ да донесатъ на тѣзи плѣнници видѣлността и свободата на Исусъ Христовото евангелие. Ужасниятъ обичай да се стѣгатъ краката на момичетата въ Китай е билъ забраненъ съ царски указъ благодарение на влиянието на чужденскитѣ, които сѣ работили въ страната. Въ хиляда осемстотинъ и деветдесетата година законодателното събрание въ Индия повишило на дванадесетъ години законната възраст за женитба на момичетата. Това се дължи главно на усилията и прошеніето на петдесетъ лѣкарки. Кастовата система въ Индия, която държеше женитѣ затворени въ зенанитѣ макаръ и да не е още съвсѣмъ прѣмахната, имъ дава повече свобода. На женитѣ е позволено до нѣкѣждѣ да излизатъ въ общество и да си иматъ събрания. Голѣмъ дѣлъ отъ постигнатото въ спасение и въздигането на женитѣ въ тѣзи страни се дължи на лѣкарки мисионери. Много факти могатъ да се изнесатъ които изглеждатъ неимовѣрни, но идатъ да подкрѣпятъ това ми твърдение. Въ много случаи невъзможното на гледъ е било направено. Животътъ на хиляди бозайничета е билъ пощаденъ и тѣ сѣ порастнали да станатъ полезни жени. Мога да наведе примѣръ слѣдъ примѣръ за малки дѣца отъ женски полъ, които сѣ били хвърлени въ рѣкитѣ да се удавятъ, подхвърлени на улицата да умратъ отъ гладъ или ладени на отхрана у мисионерскитѣ, които, сѣ станали сила за добро въ отечеството си. Мисионерскитѣ училища въ страни кѣждѣто женитѣ били съвсѣмъ невѣжки сѣ всѣли любовъ къмъ знание, която пѣкъ докарала отварянето на дѣвически правителствени училища.

Единъ забѣлжителенъ примѣръ въ Индия за напѣдка въ това направление е г-ца Лилавати Сингъ. Тя се приготвила за колегия въ мисионерско училище и свършила въ Калкутския университетъ, втора по успѣхъ. Слѣдъ като напуснала университета, тая заела правителствена служба съ 250 лева мѣсечна заплата. Като се научила обаче, че прѣдишното ѣ *Alma Mater* мисионерско училище отворило колегиаленъ клонъ, тя си прѣдложила услугитѣ за 125 лева половината отъ първата ѣ заплата само за да служи на Бога и на училището, което я е упѣтило въ живота.

Нейниятъ животъ е билъ посветенъ въ служение на другитѣ. Прѣди три години тя бѣше въ Америка, кѣждѣто за събиране помощи по съграждането на едно ново здание за Колегията „Изабела Тобърнъ“, тя се разболѣ и умрѣ слѣдъ една операция. Единствената ѣ грижа прѣди смъртъта била дѣто трѣбвало да остави работата си недовършена. Тя възложила обаче този товаръ върху женитѣ въ Америка, каго ги молила да изпълнятъ мисията ѣ. И тѣ благородно се отзовали. Паритѣ били събрани и зданието съградено. Нѣкой е казалъ че даже ако единствения резултатъ отъ паритѣ, врѣмето и усилията иждивени отъ мисионеритѣ е Лилавати Сингъ, тѣ не сѣ изгубени.

Една мисионерка пише отъ Китай: Най-голѣмата ни човѣшка помощъ иде отъ самитѣ жени — щомъ се научатъ и възлюбятъ Господа Исуса, тѣ сѣ готови и усър-

дни да разказватъ на други за него. Въ Сѣверния Китай женитѣ иматъ много силни и независими характери. Сърдцата имъ сж изпълнени съ тази чудна, нова повѣсть. Мисля, че жената всѣкога говори за това, което е най-близо до сърдцето ѝ, така правятъ поне китайцитѣ. Тази повѣсть е нѣщо ново и много интересно за тѣхъ и тѣ я разправятъ на познатитѣ си. Спомнямъ си за една жена по име Уангъ. Когато я видѣхъ пръвъ пжтъ бѣше толкозъ прѣзрѣна и паднала колкото една езичница може да бжде, Тя прѣдаде сърдцето си на Исуса онзи день. Слѣдъ два три мѣсеца дойде да слугува у дома. Азъ познахъ че тя има даръ слово и употрѣбихъ много врѣме да я науча истинитѣ на евангелието. Пълнихъ ума ѝ всѣка вечеръ и се молѣхъ Светия Духъ да слѣзе на нея и я употрѣби за спасението на души. Молитвата ми бѣше чута. Не бихте желали нищо по убѣдително попълно съ силата Божия отъ колкото проповѣждане евангелието отъ тази жена. Мнозина сж били доведени до Исуса Христа чрѣзъ проповѣдитѣ ѝ. Какъ съмъ хвалила Бога за нея! А има много подобни случаи!

Но тѣзи усърдни жени не сж се ограничили само въ Азия. Тѣ сж отишли тамъ дѣто евангелската видѣлина не е прикинала и кждѣто Слово Божие не се употрѣбвя. Въ затѣгнена Африка, въ така нарѣченитѣ

християнски държави и кждѣто се явявала нужда, тамъ сж се трудили за дохождането на царството Божие. Кждѣто сж стѣпвали, ставало е явно промѣнение въ положението на жената. Право е казано, че развитието на единъ народъ зависи отъ състоянието на съпругитѣ и майкитѣ на този народъ. Не сж само Американцитѣ, които сж се подвизавали тѣй. Германия сжщо е взела участие въ извършеното. Жени отъ други народности сж изпълняли своя дългъ, както и ние въ България. Ние имаме това прѣимущество, че употрѣбвяме събранитѣ пари за работа между народа си. Така ние вършимъ домашна мисионерска работа а въ сжщото врѣме сме клонѣ отъ всесвѣтското движение. Ние отъ Сѣверна България самички подържаме Библийската жена безъ помощъ отъ Америка. Отъ много мѣста търсятъ лице за тази работа. Напримѣръ въ единъ градъ се събиратъ нѣколко жени за молитва но всичкитѣ сж неграмоани и иматъ нужда нѣкой да имъ чете Библията. А туй е само едно отъ нѣколко такива мѣста. Тази вечеръ ние поканваме вашия интересъ и очакваме вашата помощъ за продължение на това дѣло.

БѢЛ. Р. Тази интересна сказка г-жа Каунтъ прочете въ една вечеринка дадена неотдавна отъ Женското Мисион. Дружество при Еванг. Мет. Еписк. църква въ София



Какъвъ съсждъ си ти?

Споредъ священото писание всѣкой човѣкъ се уподобява на нѣкакъвъ си сждъ, чрѣзъ който служи или на Бога или на дявола; съвършена неутралност или празнота не е възможна въ този свѣтъ. Но питанieto е какъвъ съсждъ си ти и кому служишъ? По този въпросъ Ап. Павелъ пише тѣй, на Тимотея 2 тим. 2:20—21: а въ единъ голѣмъ домъ нѣма само златни и сребърни съсжди, но дървени и прѣстени и едни сж за почитъ, а други за безчестие и тѣй ако очисти нѣкой себе си отъ тѣзи нѣща ще бжде съсждъ за почитъ освещенъ и благоприятенъ на стопанина, приготвенъ за всѣко добро дѣло.

Да, читателю, очистенъ и приготвенъ за всѣко добро дѣло; очистенъ отъ дѣлата на плътта, които сж: прѣлюбодѣние, нечистота, похотливостъ, идолослужение, чародѣйство, вражди, распри, ревнования, яръсть, крамоли, раздори, ереси, зависти, убийства, пиянства, кошуинства, и подобнитѣ тѣмъ 5:19 — 21. Приготвенъ съ молитва и моления прѣдъ Бога Отца, за приеманieto на Светия духъ и неговата благодать заедно съ плодовѣтъ му: любовь, радость, миръ, дълготърпѣние, благость, милосърдие, вѣра, кротость, въздържание, гал. 5; 22—23. Такъвъ съсждъ, наистина, ще бжде приготвенъ зз доброто дѣло на стопанина; ще му бжде благоприятенъ, ще го вземе и употрѣби въ служение за доброто дѣло за спасение на грѣшнитѣ чрѣзъ Христа и ще бжде съсждъ за почитъ въ голѣмия му домъ.

Отъ горѣприведенитѣ стихове се разбира, че въ този голѣмъ домъ имало златни и сребърни, дървени и прѣстени съсжди, а за да бждатъ тѣзи съсжди, благоприятни на стопанина, за да ги употрѣби въ служение за доброто дѣло; то трѣбвало непрѣменно всички безъ разлика на положение да бждатъ очистени отъ тѣзи нѣща: иначе се оставятъ за безчестие, защото той е заповѣдалъ, свѣти бждете, защото азъ съмъ свѣтъ, говори Господъ.

Почука за васъ отъ горното.

Читателю, който и да си, простъ, или ученъ, богатъ или сиромашъ, не прави разлика, и ти си единъ отъ тѣзи съсжди въ този голѣмъ домъ и ето защо ти си господарьтъ на твоя съсждъ, и животъ; и онзи въ чиято власть е да те направи съсждъ за почитъ, или безчестие. Той ти е далъ сега тая голѣма свобода, самъ да изберешъ честъта или безчестието; за това брате, знай, че каквото и да е твоео положение тука на земята, безъ сърдечна чистота, ти си негоденъ за доброто му дѣло. За това, ако не си готовъ: той сега те кани да очистишъ себе си отъ тѣзи нѣща, за да бждешъ съсждъ за почитъ въ голѣмия му домъ тука на земята, и приготвенъ да видишъ лицето му горѣ на небето, защото той е казалъ: Блажени чистосърдечнитѣ, защото тѣ ще видятъ Бога. мат. 5, 8.

Филипъ Г. Михайловъ.



Д-ръ Е. Е. Каунтъ.

По дѣйността на Генералната Конференция на Метод. Еписк. Църква.

Въ миналия брой на „Христ. Свѣтъ“ можехме да хроникираме само нѣкои отъ рѣшенията на Генералната Конференция, която слѣдъ едномѣсечна сесия се закри въ края на мѣсецъ Май тази година. Понеже нѣкои отъ послѣднитѣ рѣшения засѣгатъ прямо или косвено евангелското дѣло въ България въ настоящия брой ние ще дадемъ нѣкои добавѣчни свѣдѣния.

За послѣднитѣ нѣколко години изпълнителната власть на Борда за чуждестранни мисии е била вложена въ рѣцѣтъ на единъ секретаръ и единъ помощникъ. Сега това е отменено. Избрани сж трима съ равна власть и права секретари. Въпроси относещи се до управлението ще се разрѣшаватъ отъ тримата по висшегласие. Единъ отъ тѣзи трима секретари е Шеплъръ, младъ човѣкъ, които е държалъ видно мѣсто въ великото мисионерско движение на нашата Църква, най-вече между младитѣ. Вториятъ е Епископъ Олдохамъ, който до прѣди избора си е държалъ епископски санъ въ Южна Азия. Той се оттегли отъ досегашния Бордъ за четири години. Третиятъ е Д-ръ Нортъ, по-рано секретаръ на Ню-Йорското Мисионерско Дружество — длъжностъ, на която иждивилъ доста години. Въ администриране работата на Чуждестранния Мис. Бордъ въ разнитѣ страни на свѣта по равенъ дѣлъ е възложенъ и на тримата. Д-ръ Нортъ е администр. секретаръ за България, и цѣлата кореспонденция отъ това поле на работата ще се отправя прѣзъ него.



Д-ръ Дж. М. Бъкли.

Трагични моменти настѣпиха за Конференцията, когато се тури на разглеждане въпроса за дѣеспособността на Епископитѣ. Комисията, натоварена да изучи въпроса, въ доклада си прѣпорѣчва освѣтъ трима, всичкитѣ други епископи да останатъ на дѣйствителна работа. Тѣзи трима се зачисляватъ въ списъка на прѣстарѣлитѣ. Двама отъ тѣхъ — епископитѣ Уоренъ и Муръ приеха извѣстието съ задоволство, но третиятъ Епископъ Нили усѣщайки, че годинитѣ на неговата полезностъ въ епископския санъ не сж изчерпани, моли конференцията да не го лишава отъ работата. При всичко това болшинството на делегатитѣ бѣха на мнѣние че понеже прѣзъ миналото възложената му отъ Църквата висока власть не била употребена по благъ и братски начинъ, тѣ рѣшиха да го турятъ въ прѣстарѣлитѣ. Ала дебатитѣ по този въпросъ доведоха до изработването на единъ законъ, по силата на който епископитѣ сами ще се оттеглятъ отъ ефективна работа. Стигне ли на седемдесетъ години, Епископътъ може да се оттегли самичкъ, иначе Генералната Конференция, която е най-близу до седемдесетъ и третия му рожденъ день, ще има право да го вчисли въ прѣстарѣлитѣ.

Въ свързка съ епископската дѣятелностъ изработи се новъ планъ за частното разпрѣдѣление на админи-

стративната имъ служба. По-рано, ако и да Генералната Конференция опрѣдѣляше резиденциитѣ имъ въ разни части на свѣта, никакво ограничение не имъ прѣчеше отъ да прѣдседателствуватъ на конференции въ коя да е друга частъ на свѣта. Еднажъ назначенъ отъ Епископския Бордъ да прѣдседателствува еди-коя си конференция, той остава за такъвъ надъ тази Конференция и дѣлата и прѣзъ цѣлата година до като другъ епископъ се назначи. Тази наредба е отменена, така че цѣлата територия въ Сѣдиненитѣ Държави между Атлантическия и Тихия океанъ, сега е раздѣлена на три грамадни раздѣления. Епископъ, чието мѣстожителство е въ една отъ тѣзи голѣми части, ще може да прѣдседателствува на конференциитѣ, шо влизатъ въ състава на тази частъ. И, колкото за врѣме, епископскиятъ надзоръ почнува единъ мѣсецъ прѣди и свършва единъ мѣсецъ слѣдъ сесията на еди-коя конференция, прѣдседателствувана отъ него. Прѣзъ останалитѣ десетъ мѣсеци отъ годината, прѣдседателството остава подъ грижата на онзи епископъ, чиято епископска резиденция е най-близу до тази Конференция; тъй като въ всѣко едно отъ тѣзи три грамадни териториални раздѣления. Конференциитѣ сж раздѣлени на групи съ епископската резиденция като центъръ. Нѣколко години вече откакъ този принципъ е билъ прокаранъ въ Европа и сега дойде редъ да се приложи въ Америка. Мнозина считатъ новата наредба като коренна стѣпка напредъ отъ закона, който е билъ въ сила за години.

Въпросътъ който прѣдизвика горещи разисквания се отнасяше до съмнителнитѣ забавления. Членъ 260 отъ дисциплината забранява извѣстни начини на забавление които на нѣкои искрени християни се виждатъ, че противоречатъ на духа на Евангелието. Този принципъ се поддържа отъ евангелскитѣ християни по цѣлъ свѣтъ. Прѣдложението, за да се изхвърли този членъ се отхвърли и членътъ си остана.

Другъ въпросъ, който даде материалъ за дълги разисквания, бѣ прѣдложението, за да се повърнемъ къмъ ограничение врѣмето на проповѣдническото служение на едно мѣсто. Прѣди години пастирътъ неможеше да служи на една църква повече отъ двѣ години. По-сетнѣ този срокъ билъ продълженъ на три години и на петъ години. Най-сетнѣ ограничението било прѣмахнато и пастирътъ сж могли да останатъ при църквитѣ си толкозъ години, колкото се е намѣрило за добръ. На мнозина тази наредба не се вижда да дѣйствува тъй добръ, както старата. Опитъ, за да се повърнемъ къмъ стария редъ, биде направенъ, но поради нѣкои парламентарни изисквания рапортътъ на комисията не може да се прѣдстави въ врѣме на конференцията и сега съществуващата наредба остава въ сила и за бждеще.

Нѣкои отъ нѣщата, които Конференцията отказа да приема, сж: тя отказа да намали величината на Генералната Конференция. Тя отказа да допусне миряне делегати въ Годишнитѣ Конференции. Тя отказа да възстанови титлата прѣдседателствуващи Презвитеръ вмѣсто окръженъ Надзирателъ. Тя отказа да утвърди обединението на седмичнитѣ издания.



Г-ца Ёстиръ Т. Молтби.

Не отдавна — прѣз тази пролѣтъ, добръ познатата на мнозина отъ четцитѣ американска мисионерка г-ца Е. Т. Молтби, многогодишна директорка на американското дѣвич. училище въ Самоковъ, вслѣдствие на заболѣване и изнурени отъ неуморенъ трудъ сили, се видѣ принудена да сложи боевитѣ оржия и да се оттегли отъ обичната ней работа, на която бѣ посветила цѣлия си животъ. Тя си замина за Америка, за да прѣкара останалитѣ дни на живота си въ нѣкой санаториумъ въ онази страна. Заедно съ нѣкои други мисионери г-ца Молтби стѣпила за пръвъ пѣтъ въ нашето отечество прѣзъ декември 1870 година. Изпърво тя останала въ Стара-Загора, като учителка въ училището, а послѣ се прѣмѣстила въ Самоковъ, дѣто работила непрѣкъснато около четиридесетъ години. Въ Самоковъ училището починало своето сѣществуване при много скромна обстановка и въ едно врѣме, когато народътъ не усѣщаль твърдѣ нуж да отъ образованието на женския полъ. Къмъ малкото дѣвически училища се гледало изобщо съ голѣмъ прѣдрасждѣкъ. Въ прѣки гонението и страшната неприязнь, съ която фанатизираното население гледало къмъ новоотвореното американско дѣвическо училище, подъ умѣлото и енергично управление на г-ца Молтби, заведението здраво стѣпило изъ пѣтя на своето развитие и нараснуване. Гжстиятъ мракъ на невѣжеството и прѣдрасждѣка бавно но сигурно почналь да изчезва; надеждата за разширение крѣжа на училището и увеличение числото на учащитѣ се крѣпнала отъ день на день, и, дѣйстви-телно, настанало врѣме, когато заведението до толкозъ се издигнало въ очитѣ на народа, щото помѣщенията се указали недостатъчни да побератъ голѣмия напливъ на ученички отвънъ.

Въ този бѣгълъ погледъ на учителската ѣ кариера изпъкватъ прѣдимно двѣ черти отъ нейния характеръ: първо, нейниятъ голѣмъ оптимизмъ и вѣра въ Бога и въ тържеството на доброто. На това именно тя длѣжеше своята желѣзна енергия и неизчерпаема сила. Тя бѣше образецъ на трудолюбие, както за своитѣ ученички тѣй и за младитѣ учителки. Въ битността си на многогодишна директорка и възпитателка тя е посрѣщала неодолими спѣнки отъ разни страни, но нищо не е било въ сѣстояние да угаси пламтешката ѣ енергия. Друго:

нейниятъ твърдѣ, силенъ и ясно опрѣдѣленъ християнски характеръ е оставилъ дълбокъ отпечатѣкъ, неизгладими дири отъ добро въ живота и сѣдбата на стотини български дѣвици, които малко или много сѣ се поставяли подъ нейното влияние. Тя е била не само учителка, но и възпитателка въ пълната смисълъ на думата. А несъмнѣнно въ това се заключаватъ и най-голѣмитѣ заслуги, които бившата директорка е допринесла на народа ни. Десетки майки и домакинки, бивши нейни ученички, на всеуслишание изповѣдватъ, че длѣжатъ подготовката и сполуката въ живота си на онова, що сѣ придобили въ заведението. Чрѣзъ писма, публични адреси и лични срѣщи, възпитаничкитѣ не еднократно сѣ изявили признателността си.

Прѣзъ послѣднитѣ години на своята дѣйность г-ца Молтби усърдно се е молила и работила по събиране на нуждната сума за изграждане ново модерно здание, което да отговаря на сѣврѣмнитѣ нужди на заведението. Тя твърдо вѣрваше и се надѣваше, че ще доживѣе да види новото здание, издигнато и възделената ѣ цѣль постигната, но провидѣнието благоразсѣдило другояче. Както Мойсей отстѣпи мѣстото на Исуса Навина, като се задоволи да види отдалечъ обѣщаната земя, тѣй г-ца Молтби заболѣла и изнурена подъ тежкия товаръ и голѣмитѣ отговорности, трѣбаше да отстѣпи мѣстото си на по-сѣвѣжи, млади сили, които да тикатъ дѣлото напредъ. Послѣдното желание на г-ца Молтби бѣше да прѣкара старинитѣ си и да остави коститѣ си въ второто си отечество, но това за нѣколко причини и обстоятелства не се намѣри



Г-ЦА Е. Т. МОЛТБИ.

за благоразумно. Тя трѣбаше да си замине прѣзъ Солунъ за Америка. Изпращането ѣ на Софийската гара прѣдставляваше една мила трогателна сцена. Старата труженица бѣ отрупана съ рози и разни цвѣта отъ многото ѣ ученички и приятелки, които бѣха излѣзнали на гарата да ѣ изпратятъ и да ѣ изкажатъ и послѣднитѣ чувства на благодарность и признателность. ѣ каква тѣжа се рисувахе по старческото ѣ мило лице, и какъ капѣха горещи сълзи отъ очитѣ ѣ като простираше треперещата си рѣка за послѣдното „сбогомъ“. Не ще ли да дойде по-скоро това врѣме, когато и нашиятъ народъ, и ние, ще се научимъ да цѣнимъ по-другояче своитѣ благодѣтели!

Домовладиката.

ГЛАВА XIII. Довѣрия.

На малкия Хъмфрей, наистина, подобрѣ. И при все че трѣбаше да не излиза отъ стаята си и лежи за повече отъ цѣла седмица, кризата, обаче, се мина благополучно още слѣдъ първия день.

А защо Ерменгарда стоеше сѣ горѣ да пази дѣтето, никой не можеше да разбере. Всички ѝ се чудѣха, а Гепси дори я прѣзираше за това. Хюго бѣ принуденъ да замине за Лондонъ по неотложна работа на самия день, кога Хъмфрей се силно разболѣ. Гарда си присвои тогазъ длъжността да се грижи всецѣло за болното момченце.

И когато единъ день обадиha пакъ въ залата, че Ерменгарда ще остане при Хъмфрейто да пиятъ заедно слѣдобѣдния чай, Гепси кресна отъ негодувание:

— Не мога да разбера, какво е станало съ Гарда! Тъкмо сега, когато можехме да си прѣкараме най-хубаво въ отсъствието на Хюго и на онова омразно дѣтище, което е затворено сега да не ни прѣчи, а ето че Гарда разваля всичко! Дано се завърне по-скоро Максъ! Той ще я поразгърси скоро отъ тия глупости. Защо ли се бави той още въ Лондонъ?

Модъ се леко позачерви.

— Неговата работа върви тамъ много по-добрѣ, тя каза. Той даже възнамѣрява да се прѣсели слѣдъ врѣме въ Лондонъ.

— Нима тъй? запита Гепси удивено. Увѣрена съмъ, че Гарда не ще се съгласи да живѣе въ града. Тя е тъй привързана къмъ Кулитъ и околността. Но, може би, при сегашнитѣ обстоятелства да чувствува друго.

Модъ не отговори. Слѣдъ малко Рексъ седна до нея на софрата и прошепна:

— И вие ли възнамѣрявате да се прѣмѣстите въ Лондонъ? Азъ храня надежда, че, каквито и да сж плановѣ на брата ви, поне вие ще останете при насъ.

— Не съмъ още мислила за бѣдещето, Модъ отговори. Прѣдпочела бихъ, разбира се, да си останемъ тука — далечъ отъ града. Малката оная кѣщица до моста е мое собствено притежание, та въ краснъ случай ще мога тамъ да се установя. Но за сега всичко е тъй неизвѣстно. Напоследъкъ такива неочаквани промѣни станали...

Последниятъ забѣлѣжка окуражи Рексъ да запитва нѣщо повече.

— Вие не сте ми казали, какъ ви се харесва нашия новъ Домовладика, той каза. Вие за пръвъ пѣтъ се срѣщате съ Хюго. Сполучихте ли да си съставите нѣкакво мнѣние за него?

— О да, той е прѣкрасенъ човѣкъ. Той съвсѣмъ не прилича на обикновенитѣ хора.

Очитъ на Рекса се замъглиха.

— Да, тъй трѣба да е, той каза. Разбира се, азъ гледамъ прѣдразсѣдъчно къмъ него. Защо го прѣзирамъ, и азъ самъ не зная. А нито ми е далъ нѣкакъвъ поводъ да се оплача отъ него, освѣнъ, може би, за туй, че се е родилъ прѣди мене и е синъ на баща ми.

— Напълно ви съчувствувамъ, Модъ каза най-умилително. Обаче, азъ вѣрвамъ въ благородството на вашата душа. Вие ще се издигнете по-високо отъ всички тия прѣдразсѣдѣци, вие ще убиеете това чувство у васъ, нали?

Погледитѣ имъ се срѣснаха, но Рексъ съвсѣмъ не разбра мислитѣ на своята съвѣтница.

— Ако и вие станете Хюгова защитница, той каза, колко ще е щастливъ той!

— Съвсѣмъ не съмъ защитница на брата ви...

Модъ започна, но Рексъ я бързо прѣсѣче:

— Моля, не го наричайте мой братъ! Въ тая дума се крие най-отвратителна подигравка за мене!

Безъ да каже ни дума повече, Рексъ бързо стана и излѣзе вънъ прѣзъ отворенитѣ врата.

Дълго Модъ гледа изподирѣ му. По лицето ѝ се изписваше явна скърбъ. Ахъ, ако да можеше Рексъ да я види въ тая минута, всичката горестъ въ душата му би изчезнала!

— Горкиятъ, горкиятъ! Модъ си шепнеше. Не е лесно положението му. Но увѣрена съмъ, че ще изплува надъ всичко и ще излѣзе, слѣдъ тоя горчивъ опитъ, прѣтопенъ, като чисто злато. Пълното благополучие не е добро за никого.

Въ сжщото врѣме Гарда и Хъмфрей закусваха заедно горѣ въ голѣмата болнична стая.

Защо се отстрани тя по тоя начинъ съ момченцето? Дали бѣ почнала да го обиква? Или отъ чувство на дългъ правѣше тая жертва?

Гарда би отговорила отрицателно на тия въпроси. Тя би казала, че прѣдпочита да е въ самота и пълно спокойствие, докато ѝ се повърне прѣдишното себевладане и разположение на духа. Тя би казала още, че подъ прѣдлогъ да пази болното Хъмфрей, удава ѝ се случай да се отстрани отъ омразната рутина на всѣкидневния животъ. Но ако биха запитали Хъмфрей сжщия въпросъ, той би сигурно далъ съвсѣмъ другъ отговоръ, той не би никога подозрѣлъ, че хубавата, добрата негова леля Гарда може да дѣйствува отъ себелюбиви мотиви.

Днесъ Хъмфрейто стана, облѣче се и се зае да приготвява чай за леля си. Той особно обичаше да я настани въ нѣкой удобенъ столъ край огъня, а самъ да ѝ прислужва и за най-малкитѣ работи.

— Нали ни е добрѣ тука, лелю? Хъмфрей каза, като снабди Гарда съ всичко и зема за себе си чаша чай. Нали е добрѣ да сме си тука двамката?

— Не би ли прѣдпочелъ да слѣзешъ въ залата при другитѣ?

— О, не, докато татко не се върне! Но колко обичамъ да бѣдешъ ти тука при мене само моя! Лелю, нали нѣма да се женишъ скоро?

Гарда се изчерви.

— Защо пъкъ мислишъ, че ще се женя? запитва тя тихичко.

— Зачухъ нѣщо такова — казваха — за брата на г-ца Лесли — Мисля, че татко ми каза. О, моля ти се, леличко, недей да се женишъ скоро!

— Нѣмамъ такова намѣрение, Хъмфрей, ти си излѣганъ. За вѣрване е, че не ще се никога ожени.

— Нима тъй? Тогава криво сж ми казали?

Право сж ти казали тогава, но сега съмъ на другъ умъ. Доволенъ ли си отъ новото ми рѣшение?

Хъмфрейвото лице потъмнѣ.

— Лелю, за *това* ли бѣше ти тъй наскърбена? Ерменгарда замълча за малко, послѣ каза, — Да, Хъмфрей.

— Той е виновенъ, нали не вие?

Нѣма отговоръ. Голѣмитѣ Хѣмфрейви черни очи почнаха да искрятъ отъ негодувание.

— Той трѣба да е лошъ, коравосърдеченъ човѣкъ, лелію Гардо. Даже *се радвамъ*, че не ще се оженишъ за такъвъ човѣкъ.

— Мълчи, Хѣмфрей, Гарда отгорори, ти не знаешъ какво приказвашъ.

Но Хѣмфрей се бѣше дълбоко замислилъ.

— Лелію, той запита, високъ и снаженъ ли е господинътъ, за когото щѣше да се оженишъ? Нали е съ червеникава коса, сини очи и до нейдѣ четвъртото лице? Пише ли той хубави книги? И нали го викатъ г-нъ Максъ Лесли?

— Да, Хѣмфрей.

— Тогава азъ съмъ го виждалъ, лелію. Видѣхъ го въ Лондонъ. Изпърво го много обикнахъ и сѣ си мислѣхъ за него. Но той не бѣше *добъръ* човѣкъ. Да, защото го чухъ да говори нѣкои нѣща, които, при все че не разбирахъ, зная, че не сж добри. О, той не е нито наполовина, нито четвъртъ добъръ, като тебе.

Ермангарда не отговори, а Хѣмфрей продължи сѣ да пита:

— Обичаше ли го много, лелію?

— Толкозъ много, щото се обѣцахъ да му стана съпруга, Хѣмфрей.

Момченцето си изтежко въздъхна.

— Какъ можеше той! Какъ можеше той! си шепнѣше Хѣмфрей тихичко и послѣ прибави.

— Лелію, *много* ли ти е мжно?

— Смѣя да кажа, че не ще продължавамъ да скърбя за дълго още.

Но ти небива да си безпокоишъ главичката съ тия работи. Ти си още съвсѣмъ малъкъ да ги разберешъ. И азъ сама не зная, какъ тѣй отговорихъ на въпроситѣ ти.

Но Хѣмфрей продължаваше сѣ да гледа нажалено.

— Лелію, казала ли си всичко на Бога?

— Не, Хѣмфрей —

— Нали ще му кажешъ?

— Не зная.

— О, кажи му! Гой ще разбере всичко. Той може да промѣни всичко — Лелію, да му кажа ли азъ?

— Да, ако искашъ, но прѣдполагамъ, че Той трѣбва да знае вече.

— О, да, разбира сѣ, че знае, но Богъ обича да му казваме всичко. Той ни помага много повече, когато го търсимъ. О, лелію, какъ искамъ да възлюбимъ ти Бога! Той е тѣй добъръ и благъ!

— Азъ не разбирамъ много отъ любовъ, Хѣмфрей, но ти не бива да си безпокоишъ главичката съ моитѣ работи. Бжди добро момченце, какъвто си винаги, вѣрвай въ това, което сж тѣ учили, но не се смущавай съ нѣща, които не разбирашъ.

Хѣмфрей прие най-смирено изобличението.

— Зная, че не мога да разбирамъ, лелію, но те тѣй много обичамъ, щото ми се иска да се развеселишъ по нѣкой начинъ.

Тая любовна изповѣдъ, тѣй простичко изказана, дойде тъкмо на врѣме. Тя се чудно нѣкакъ си вслади на Гарда.

— Защо ме обичашъ, Хѣмфрей?

— Ахъ, зная ли защо, лелію? Обичамъ те, защото те обичамъ.

Тя наведе глава и погали косицата му съ устнитѣ си.

— Лелію, Хѣмфрей подзѣ сепната, обичашъ ли ме?

— Да, Хѣмфрей!

— О, колко си добра, въздъхна доволно момченцето. Колко си добра, *колко си мила*! Ахъ, ти ме обичашъ!

Тя не продума, но го остави да се сгуши още повече въ нея.

— Лелію, недей, моля ти се, да си наскърбена вече. Не мога да търпя да те гледамъ тѣй.

— Недей вече мисли за това, Хѣмфрей. Гледай само да оздравѣешъ съвсѣмъ — забрави всичко друго!

— Азъ съмъ мноого по-добъръ сега лелію. А, когато си ти при мене, ей тѣй, тогазъ ми е най-добъръ. Но, колко, колко си добра ти да ме обикнешъ!

Този утрѣ, че лелію Гарда го обича, вливаше чаръ въ цѣлия битъ на Хѣмфрейто. Той стана по-игривъ, смѣеше се по-честичко съ звѣнливия си гласецъ, та дори и Гарда се поразвесели.

Но и за Хѣмфрейто наставахъ понѣкога мрачни минути. Той се безпокоеше, защо неговата прѣкрасна, мила леля не любѣи Бога и защо тя не изказва Нему всичкитѣ си смущения и грижи. По тоя въпросъ той би говорилъ само съ баща си. А на самъ въ тайнитѣ молитви мѣнничкитѣ устни шепнѣха често лелиното Ерменгардино име.

— Защото, шепнѣше Хѣмфрейто, ако тя не иска да Му каже всичко, азъ ще Му кажа и ще Го помоля да я утѣши.

Слѣдъ нѣколко дена Хѣмфрей бѣше въ състояние да слѣзе долу въ топлатата зала. Хюго се бавѣше още по работата си въ Лондонъ, та въ негово отсъствие въ цѣлата кѣща царѣше волна свобода. Даже Хѣмфрей заблѣта разликата, при все че не можа да се сѣти коя бѣ причината на всичко това.

Хѣмфрейто се стараше по всѣкой начинъ да угоди на всички. А самъ изглеждаше тѣй слабичкъ — сжщинска вѣйчица!

Рексъ често пѣти забравяше грижитѣ си, когато блѣдото личице на Хѣмфрейто се мѣрнѣше край него и му се усмихваше. Единъ топълъ день чичо Рексъ си позволи даже нѣщо повече: той качи малкия Хѣмфрей на конь и го поведе да направятъ една обиколка изъ земевладѣнието.

Хѣмфрей гледаше важно, важно отъ висотата на своя конь.

— Гледай хубаво, юначе, каза Рексъ, че ще дойде врѣме ти да станешъ лордъ и господаръ на всичката тая околностъ.

Момченцето вѣсто отговоръ, стрелна чичо си съ такъвъ погледъ, щото послѣдниятъ цѣлъ почервенѣ и се разкая за прибързанитѣ си думи.

— Всичко ми се види тѣй интересно, Хѣмфрейто каза съ усмихъ по блѣдичкото лице. — Познавашъ ли всички — всички тия хора, що живѣятъ тука? Знаешъ ли имената на всички? Обичатъ ли ви тѣ?

— Право да ти кажа, не съмъ ги питалъ, отговори Рексъ, като се смѣеше. Много отъ тѣхъ сж живѣли за дълги години въ тия колиби, що виждашъ татѣкъ. Мисля, че сж изобицо благодарни отъ живота и господаритѣ си. Защо питашъ?

— Защото ми се иска да се *сприятеля* съ всѣкой единъ отъ тѣхъ. Желалъ бихъ да зная всичко за тѣхъ — за нуждитѣ имъ. О, да можехъ да направя всички честити, а най-вече старитѣ, които не могатъ вече да работятъ! Позволено ли е да отида да ги видя?

— Защо не, Хѣмфрей? Ти имашъ право повече отъ кой да е другъ да се разпоредявашъ тука.

Този идея обзѣ всецѣло Хѣмфрейто. Новитѣ си намѣрения той довѣри на Гарда. И съ такъвъ ентузиазъмъ и разправяше той, щото леля му се даже уплаши отъ чудния блѣсъкъ въ чернитѣ негови мили очи.

— Лелію, продължи той блѣнливо, нали ще е хубаво да ме обичатъ и да приказватъ понѣкога за мене, когато вече азъ. . . си замина.

— Да заминеш ли? Защо говориш тъй, Хъмфрей? Нали ще живееш вече въ Кулитъ за всѣкога?

— О, не зная, той отговори, просто ми дойде на умъ, не зная какъ, че ще си замина. Нали хората си заминуватъ понѣкога?

Отъ она денъ Хъмфрей се зае съ всички сили *„да се сприятели“* съ всѣки жителъ въ земевладѣнието. Съ чуденъ тактъ за възрастта си и дѣтинско простосърдечие той се залавяше за работата си да развеселя, да олекчава нуждитъ на всички. И всички го обикваха.

За всичкитъ си планове той се съвѣтваше прѣди всичко съ Гарда. Тя се, наистина, очудваше на неговото несебелюбие и пожертвувателенъ духъ, той се отказваше отъ собственитъ си сѣжпоцѣнности и много лични удоволствия, за да пригоди на другитъ.

Единъ денъ Гарда му даже възрази.

— Защо не поискашъ пари отъ баща си, Хъмфрей? Защо да се лишаваши сѣ отъ своето?

Но Хъмфрей поклати главичка.

— Но тогава не ще е сжщото, леляю.

— Защо не, Хъмфрей?

— Защото менѣ не ще костува нищо!

— А защо трѣбва да е тъй?

— Но, Хъмфрей не знаеше вече, какво обяснение да даде. Той подигна голѣмитъ си свѣтли очи, но не каза нищо. Минаха се нѣколко дена. Една вечеръ, той се помоли на леля си Гарда да му прочете нѣкой стихъ отъ Библията прѣди да си легне. Случи се да бжде една глава за Христовото разпятие.

Хъмфрейто погледна леля си полужасраменъ изподъ дългитъ клѣпки и каза:

— Исусъ ни даде нѣщо, което му костува много — цѣлъ животъ, нали?

Гарда замълча но тия думи звучеха за дълго още въ ушитъ ѝ.

ГЛАВА XIV

Затишье прѣди буря

— Ето ме пакъ при тебе, миличко! Драго ли ти е да ме видишъ пакъ? Мжно ли ти бѣше безъ мене?

— Не ми е било много мжно, татенце, защото леля Гарда бѣше съ мене. Но, разбира се, съ тебе е тъй хубаво — съвсѣмъ другояче

Хъмфрейто облѣгна главичка на бащиното си рамо и го погледна съ очи прѣпълнени отъ обожаема любовъ.

Хюго стисна момченцето въ пригрждкитъ си

— Кой се грижеше за тебе прѣзъ врѣме на моето отсѣствие, той запита.

— О, леля Гарда, разбира се! Като ми подобрѣ, всички се отнасяха най-благо къмъ мене, даже леля Гепси, но леля Гарда стоеше при менѣ цѣлъ денъ и цѣла нощъ, кога бѣхъ боленъ — тя спѣше ей тамъ въ малката стаичка и дохождаше при мене, щомъ се позакашляхъ. Ахъ, татенце, тя приличаше на сжщински ангелъ! — облѣчена въ бѣло и съ развѣти дълги коси. Татенце, знаешъ ли, че и леля Гарда ме обича вече?

— Тя е била крайно добра къмъ моето миличко. Ще трѣба да ѝ поблагодаря за това.

Не мисли, че леля Гарда обича да ѝ благодарятъ. Но знаешъ ли какво, тя е много наскърбена за нѣщо.

— Какъ знаешъ това?

— Зная, защото се разговаряхъ еднажъ съ нея, но, разбира се, не мога да ти кажа, какво тя ми каза. Като тя е наскърбена, и азъ не мога да съмъ веселъ.

Хюго замълча. Слѣдъ минута Хъмфрейто запита пакъ.

— Татенце, защо всички не обичатъ Бога?

Хюго събърчи чело.

— Мжченъ въпросъ, миличко, и съвсѣмъ невъзможенъ за тебе да го разберешъ. Но защо питаши?

— Защото . . . защото . . . да, трѣба да ти кажа, татенце, защото ми се струва, че леля Гарда не го обича, (тукъ Хъмфрейвата устничка затрепера) а какъ може тя да бжде щастлива безъ Бога?

— Значи, ти си щастливъ, защото си възлюбилъ Бога?

О, да, и защото ти си мой татенце, и защото обичамъ леля Гарда и много други хора, но най-много ги обичамъ всички зарадъ Бога.

— Татенце, и ти обичашъ Бога най-много отъ всичко, нали?

— Надѣя се да е така, миличко, но Богъ не е държалъ винаги първо мѣсто въ моето сърдце.

— Ти си билъ нещастенъ тогава, нали татенце, както и леля Гарда?

— Не всѣкога, Хъмфрей Понѣкога бѣхъ съвсѣмъ безгриженъ и ненаситно радостенъ. А само, когато ме налегнаха мжнотиини, тогава дори разбрахъ, кѣло е било плитко щастие то ми.

Хъмфрей стана само очи и уши.

— Хайде, татенце, кажи ми още. Всичко туй е тъй интересно. Послѣ какво се случи съ тебе?

— Послѣ се запознахъ съ майка ти и я обикнахъ, Хъмфрей, тъкмо, когато се чувствахъ най-усамотенъ и недоволенъ отъ себе си. Бѣхъ тогава много младъ, но се бѣхъ вече отвратилъ отъ живота и отъ всичко въ свѣта. Но слѣдъ като се запознахъ съ майката ти и я обикнахъ много, тя ме научи да живѣя съвсѣмъ другояче.

— Тя ти каза, нали, че Исусъ Христосъ може да понесе всичкия ти товаръ? И да паднешъ при нозѣтъ Му и Му кажешъ всичко?

— Да, но за дълго врѣме азъ трѣбаше да се уча постепенно, що е упование, вѣра и надежда. Ти не можешъ да разберешъ сега, колко мжни бѣха тия уроци за мене!

— И за тебе е било трудно отначало, тъй ли? А послѣ ти отиде ли при Исуса да Му кажешъ всичко?

— Да, Хъмфрей, най-послѣ отидохъ при Него съ скръбъ и покаяние. Дълго се лутахъ въ мрака, но най-послѣ Го намѣрихъ. Той е вѣчно мой се а. Майка ти ме заведе при Спасителя, но скоро слѣдъ това тя ми бѣ отнета, за да отиде въ по-добра страна.

Хъмфрейвитъ очи плуваха въ горещи сълзи.

— Но кажи ми, татенце, това не те ли накара да не обичашъ толкова Исуса?

— Не, миличко, азъ бѣхъ увѣренъ, че Той знае, кое е най-доброто за мене — че Той върши всичко за добро. И се оставихъ напълно въ Неговитъ ржцѣ.

— Тогава, татенце, Хъмфрейто зашепна, като се гущеше сѣ повече у баща си — тогава, татенце, ти ще оставишъ на Бога *всичко* — каквото и да се случи?

— Да, миличко, Нему уповая.

Слѣдъ туй Хъмфрей започна да разправя на татка си за новитъ си планове да се сблжи съ тѣхнитъ подвѣдомствени въ околността. Той го заведе на тавана, който бѣше прѣобърнатъ сега въ работилница, и му показа всичкитъ си малки подарѣци, които самъ изработваше. Подъ неговъ надзоръ много отъ старата поклѣнина, натрупана горѣ, се постегна и приспособи да попълни нѣкой празенъ жгълъ въ кщитъ на бѣднитъ хорица. А за всичко туй Хъмфрей разпореждаше. Той забѣлѣзваше още при пръвъ погледъ, какво именно липсваше въ всѣка кжща. А тая съобразителностъ и любовъ къмъ другитъ очудваше не само Хюго, но и всички въ Кулитъ. Хюго се надѣваше много, че неговото момченце ще изиграе ролята на сжщински миротворецъ въ кжщи. Но това благодатно влияние не можа да се по-

чувствува напълно, докато се не разминаха нѣкои бурни сцени.

Ерменгарда явно отбѣгваше Хюго първитѣ дни слѣдъ завръщането му. Тя не искаше да ѝ благодарятъ за жертвата, която бѣ направила за дѣтето и се надѣваше, че Хѣмфрей не ще обади нищо на баща си. Тя съжаляваше най-вече за оня интименъ разговоръ съ болното дѣте, въ който тя му откри сърдцето си. Ако бѣше била само по-прѣдпазлива!

Но стореното еднажъ, не се отиѣня. Най-послѣ, какво, ако Хѣмфрей знае, стига само да не обажда нищо на баща си!

За три дни Ерменгарда успѣ да отбѣгне съвсѣмъ Хюго.

Но най-послѣ самъ той тури край на тия странни отношения.

— Ерменгардо, той каза единъ день, като ставахъ отъ обѣдъ. Ще можешъ ли да дойдешъ при мене за половинъ часъ? Искамъ да ти говоря по работа въ канцеларията.

— Много добръ, тя отговори тихо, ще дойда.

Тя го послѣдва безъ да се противи. Но съ мъжа влѣзе въ тая стая, гдѣто за прѣвъ пжтъ стѣляше слѣдъ бащината ѝ смъртъ. Последниятъ пжтъ — самиятъ нейнъ баща стоеше на поизвехтелия столъ край писалището.

Гарда поблѣднѣ още по-вече, като седна, колкото бѣ възможно по-далече отъ Хюго, и се приготви за тая неочаквана срѣща. А сърцето ѝ се ожесточи още повече къмъ тоя омразенъ по-неволя братъ.

— Ерменгардо, Хюго заговори безъ да я погледне, искамъ да ти кажа, че съмъ ти крайно признателенъ за добритѣ ти грижи къмъ моето момченце. Хѣмфрей ми каза, че не обичашъ да ти благодарятъ, за това азъ се въздържамъ да ти изкажа благодарността си прѣдъ другитѣ, но се възползувамъ отъ случая да ти изкажа насамъ, колко много съмъ ти признателенъ.

Гарда наведе глава. —

— Нѣма нужда да ми благодаришъ, тя каза. Кой и да е би сторилъ сжщото за едно болно дѣте.

— Да, но не е лесно да прѣкара човѣкъ съ дни въ болнична стая.

— Но тъкмо тогава ми се искаше да е тѣй, бѣ студениятъ отговоръ. Задржъ признателността си за нѣкой по-достоеенъ отъ мене.

— Като свършихме съ тоя въпросъ, продължи Хюго, ще пристѣпя къмъ една по-важна работа, която ни прѣдстои.

Зная много добръ, Ерменгардо, че присжтствието ми въ тая кжща ти е повече отъ неприятно, че ти не искашъ да се мѣся въ вашитѣ сѣмейни работи, но тѣй като съмъ поставенъ домовладика въ тоя домъ, трѣбва да се нагърбя съ длжноститѣ, които ми се налагатъ, и ги доизкарамъ, до колкото мога, най-добръ. Искамъ да говоримъ малко сега по въпроса за твоята недалечна женитба.

Ерменгарда поблѣднѣ още повече, устнитѣ ѝ се сключиха, въ очитѣ ѝ заблѣскаха искри.

— Искамъ да зная, продължи Хюго, дали сте опрѣдѣлили вече окончателно датата, когато ще стане. . .

— Не, прибърза Ерменгарда, *защото нѣма никога да стане.*

— Нѣма никога да стане? Хюго повтори.

— Именно това казахъ.

— Искашъ ли да кажешъ, че сте прѣкъснали всички отношения съ г-нъ Лесли?

— Да.

— Отъ кога? Хюго запита слѣдъ кратко мълчание. Гарда дигна гордо глава и едва прошепна.

— Прѣди около три седмици.

— Ерменгардо, Хюго пр-бави най-съчувствително, ти ще ми възразишъ, може би, че това не е моя работа, но, като твой настойникъ, искамъ да зная нѣщо по-вечко по тая работа.

Мълчание.

— Ще ми позволишъ ли да те запитамъ нѣколко въпроса?

Отговорътъ се позабави.

— Свободенъ си да ме питашъ, но не се обзалагамъ да ти отговарямъ на всичко.

— Точно тѣй. Ще обичашъ ли да ми кажешъ, дали годежа се развали по твое желание, или по негово?

— По взаимно споразумѣние, защото това бѣше най-разумното.

— Искашъ ли да кажешъ, че финансови въпроси сж се поставили, като прѣчка помежду ви, и впоследствие, сте намѣрили за най-благоразумно да се раздѣлите?

— Може би. Ние не зачекнехме почти тия подробности. Всичко се измѣни. По никой начинъ не ще се съглася да бжда товаръ нѣкому. Прѣдпочитамъ да се погрижа сама за прѣхраната си съ собственитѣ мои ржцѣ и умствени сили. Като заговорихме по тоя въпросъ, Хюго, ще се възползувамъ отъ случая да ти кажа, че нѣмамъ намѣрение да те безпокоя за дълго още въ твоя домъ. Надѣя се да се настаня скоро нѣйдѣ на работа. И ти, може би, ще ми помогнешъ въ това.

Хюго се начумери.

— Ерменгардо, той започна бавно и рѣшително, ти си се показала въ много случаи невеликодушна и съвсѣмъ несправедлива къмъ мене. Сега е мой редъ да говоря. Не по моя вина съмъ най-възрастниятъ синъ и наследникъ на имуществата на нашитѣ прѣдѣди. А нито съмъ се докопалъ до това мѣсто посредствомъ нѣкаква измама. При все туй вие ме третирате, като узурпаторъ и тиранинъ. Лично азъ не одобрявамъ тоя законъ на прѣвородството. Споредъ мене, имѣнието би трѣбвало да се раздѣли на равни дѣлове между дѣцата. Но трѣбаше да се подчиня на други закони. А сега, като съмъ заелъ по необходимостъ бащиното ни мѣсто, трѣбва да доизкарамъ неговитѣ планове. Узнахъ случайно, какво баща ни е прѣдложилъ за тебе и твоята женитба. И азъ ще сторя сжщото. Ако си отказала на Максъ Лесли само, защото нѣмашъ, какво да му занесешъ, земи си думитѣ на дирѣ. Стига само чрѣзъ тая опитностъ да е доказалъ, че той е истински достоенъ за тебе, като прѣдпочита тебе и твоята любовъ прѣдъ всичко друго.

Ерменгарда изслуша тия думи безъ да прояви никакво вълнение. Но ржцѣтѣ ѝ се вкопчаха една въ друга, като да притисне изблика на буйни чувства. Хюго се смѣлча за минутка, но послѣ продължи.

— Ти ме поставяшъ въ много трудно положение, не само ти, но и всички. Ако имаште поне малко довѣрие въ мене, ако благоволѣхте поне да ми покажете, какъ да дѣйствувамъ. Максъ Лесли, наистина, идва при мене да се разговоримъ по въпроса, но тогазъ бѣше още много рано да се взематъ окончателни рѣшения. При това, изповѣдамъ си той прѣдизвика моето възмущение съ нѣкои негови постѣпки. И азъ се оттеглихъ настра а. Това, може би, ти е напакостило. Но ще ми позволишъ ли да се срѣцна сега съ Максъ Лесли, Ерменгардо, и уредя тоя въпросъ за тебе?

Въ Ерменгардинитѣ очи заблѣскаха искри.

— Това категорически ви отказвамъ, тя каза надменно. Какъ малко ме познавашъ ти? Нима ще те поставимъ съ Макса сждня помежду ни? *Никога!* Съгласихме се да се раздѣлимъ — повече нищо! Ти ме обижашъ, Хюго, като си присвоявашъ правото да дѣйствувашъ къмъ мене въ качеството на баща! Ти ме нарече несправедлива и невеликодушна — може да е тѣй Но

поне съмъ отъ Калонеровия родъ и, като такава, ще си остана за винаги независима и свободна.

Тукъ тя се задъха и послѣ продължи:

— Ти ще ме наречешъ непризнателна, Хюго, и съ пълно право. Но азъ не мога и не ще никога приема това, което ти ми прѣдлагашъ. Прѣдпочела бихъ... нѣма нищо... по добръ е да не довърша мисълта си. Но, моля ти се, не ми споменвай още еднажъ подобно нѣщо. Искамъ да съмъ напълно независима. Отишла бихъ още утрѣ да печеля поминѣка си. Наистина, ти съвсѣмъ не си виновенъ, че съмъ тъй нещастна. Не ми прѣчи! Пусни ме да си излѣза — да бѣгамъ отъ тая атмосфера, която понѣкога, като че ли ще ме задуши.

Хюго остана поразенъ отъ тоя неочакванъ избухъ. Но поне тихата, себевъздържна Ерменгарда заприлича сега на човѣшко създание, тя стана по-достъпна.

— Ерменгардо, Хюго подхвана съ колебание, ще те помоля да ми сторишъ едно голѣмо добро.

— Какво е то?

— Да не си излѣзешъ отъ тука, докато е живо още моето момченце. Надали ще изтрае то още нѣколко мѣсеца; а увѣренъ съмъ, че не ще понесе скърбта на твоето заминаване.

Гардиниятъ погледъ поомекна.

— Много добръ, — ще остана, тя отговори слѣдъ минутно мълчание. Разбира се, азъ нѣмамъ нѣкакво право на изборъ, завързана съмъ тука за сега.

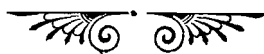
Но, като изказа тия думи, Ерменгарда се позасрами и прибави тихичко:

— Въ всѣки случай азъ ще остана на драго сърдце зарадъ Хѣмфрей.

И на Хюго светна прѣдъ очитѣ. Той погледна това прѣкрасно създание — негова собствена сестра — и й подаде ржка.

— Благодаря ти, Гардо, той каза тихо. Нѣкой день, надѣвамъ се, ще се разберемъ по-добрь.

Тя му подаде ржка и безъ да продума си излѣзе глухо отъ стаята. (Слѣдва).



Пастиръ Д. Н. Фурнаджиевъ.

Славата на Дѣва Мария и славата на Божия синъ.

Проповѣдь, държана въ София на 22 априль 1912 година.

Ако и да Спасителъ бѣше на тридесетъ годишна възраст, първото чудо, което направи бѣше онова когато обвърна водата въ вино на свадбата въ Кана Галилейска. Като знаеше Самъ Той каква божествена мощъ бѣше въ Него, и какви чудесни събития Му прѣдстоеха да извърши, чудно е, какъ се въздържалъ отъ чудеса по-рано; но явно, че не бѣ вършилъ други, защото евангелията съвършено мълчатъ за какви да било чудеса по-рано отъ тридесетъ годишната Му възраст. Последствието на чудото бѣше, че Той „яви славата си, и повѣрваха въ Него ученицитѣ Му“.

Понеже въ прѣдметното събитие се изтъква и Дѣва Мария, цѣльта ми е да посоча:

1. Славата на Дѣва Мария.

2. Славата на Божия Синъ.

1. Има разлика между слава и слава. Апостолъ Павелъ въ 1 кор. 11:7 казва, че една е славата на мъжа друга на жената; прѣдназначението на което единиятъ отговаря другиятъ не може; и обратното.

Славата на избраната и „благословена между женитѣ“ е отъ единъ видъ, а славата на Единородния Синъ Божи е отъ другъ видъ, а именно: едната бѣше слава само за човѣка, другата бѣше за свѣрхчовѣка, или пълно божествена; едната бѣше славата на идеалната жена, отъ Бога избрана и назначена за особна мисия, а именно: чрѣзъ нея да се роди на земята Онзи, Който е отъ прѣдъ вѣковетѣ *опредѣленъ за Спасителъ на свѣта*, когато Неговата слава бѣше въ божественитѣ Му свойства: мъдростъ, знание, сила, светостъ и любовъ, и божествената му мисия: да стане *учителъ, примѣръ и Спасителъ* на свѣта.

Въ що тогава, изрично и конкретно казано, се състои славата на Дѣва Мария?

1. Нейната дълбока и нѣжна *грижа за други* въ нуждата имъ. „Нѣмагъ вино“ съобщава тя на Исуса. Що отъ туй? Ето що: една бѣдна фамилия въ този имъ веселъ свадбенъ день ще бѣде изложена на порицание,

че не е промислила достатъчно опивна течностъ за ого щението. Наистина виното може да повлияе злѣ на свадбаритѣ, но майката Исусова знаеше добръ, че Той нѣма да имъ направи вино, съ което тѣ да озвѣрѣятъ.

Въ този духъ на служба бѣше Ребека, когато напои странника, Авраамовия рабъ и камилитѣ му; съ този духъ Марта, Лазаровата сестра, се грижеше и трудѣше да услужи на учителя; и сжщиятъ духъ бѣше въ женитѣ, които слугуваха на Исуса отъ имота си.

Славата на Дѣва Мария въ случая бѣше въ факта, че тя *поставя службата*, която е нужна другиму, *на една почтена и свещена висота*.

2. *Покорностъ* на Сина си. Тя не се обърна къмъ него настоячиво, като да има право да се изпълни молбата ѝ, а съ дълбоко смирение приема, че прѣсждата Му е мъдра. Думитѣ, които тя отправи къмъ слугитѣ, и къмъ насъ, бѣха: „Каквото ви рече, сторете“. Твърдѣ е вѣроятно, че тя не схвана пълното значение на Исусовитѣ думи: „Що имашъ ти съ Мене, жено? часътъ Ми още не е дошелъ“, обаче, тя знаеше, че това не бѣше просто капризъ отъ Негова страна. Истинниятъ духъ на покорностъ не позволи да се развие въ нейното сърдце никакво съмнѣние или скептицизмъ за Неговото поведение; послушанието въ нея спокойно очакваше, че Той ще стори най-мъдрото и полезно въ случая, и затова имъ каза: „Каквото ви рече, сторете“. Майката Исусова не се обърна съ огорчение и разочарование по-неже повидимому Исусъ отхвърли нейното прошение; напротивъ нейната любовъ, безгранично довѣрие и безусловна покорностъ на Исуса бѣха така сърдечни, што доказватъ нейната вѣра въ божеството на Исуса. Слѣдъ като тя доказа такъва вѣра словомъ и дѣломъ, Той извърши чудото, за което е думата.

3. *Чисто сърдце*. Прѣданието казва за нея, че тя била „безподобно хубава“. Туй може да е съвсѣмъ вѣрно. Друга обаче е красотата, която, се изтъква за нея въ Евангелието, а именно: красотата на сърце, която е и тайна, и

трайна красота. Всичкият въков е на християнската ера сж отдавали на Дѣва Мария почетъ и хвала за чисто сърце и чистъ животъ. Богъ избра чиста и достойна *Дѣва*, чрѣзъ която да осъществи въплотението на Спасителя.

4. *Благочестие*. За да бжде отъ Бога избрана носителка на вѣнца на цѣлия женски полъ, истинското благочестие въ нея трѣбва да е било високо развито. Нейната хвалебна пѣсень, наречена въ историческата „Химнология, Magnificat“, указва високопросвѣтена религиозностъ, правилно и пълно познание на Св. Писания, духъ на прѣвъзходно смирение и свѣтозарна душа.

Тя, между други, сж отличителнитѣ черти, които окачествяватъ Дѣва Мария и съставятъ нейната слава. Заради тия, и заради Божия изборъ да бжде тя майката Исусова, ще я „облажаватъ всичкиятѣ народи“. Нѣжна грижа за другитѣ въ нуждитѣ имъ, съвършена покорностъ на Исуса, чието сърдце и животъ, и истинно благочестие — ето славата на Дѣва Мария, ето славата на идеалната жена, на идеалното материнство.

Това заключение е библийско и, слѣдователно, вѣрно. Въ описаната смисълъ всички трѣбва да я уважаватъ, да възхваляватъ тия нейни добродѣтели и да се стараятъ да ги подражаватъ. Тука разлика на мнѣние не може да съществува.

Пълното познание на единъ въпросъ води къмъ право разбиране; правото разбиране за вѣрата е необходимо условие за истинното богослужение; и понеже по въпроса за Дѣва Мария и какво мѣсто тя трѣбва да заема въ култа и богослужението на християнитѣ има споръ, нужно е освѣтление по него.

Въ частнитѣ молитви и молитви на Св. Богородица се изтъкватъ отъ нѣкои ахатисти крайно прѣсилени думи за нея и нейното участие въ божественитѣ свойства и сили. Тя е описана като прѣсвета, закрила на християнитѣ, защита, вождъ, утѣха, учителъ, щитъ, веселба, радостъ, че тя знае всичко тайно, че тя е надеждата на християнитѣ, „освещение на душиитѣ ни“, „получила отъ Бога даръ да изцѣлява болеститѣ на всички християни, и отъ опасности да ги избавя, и грѣховетѣ имъ да прощава“. Нѣкои части отъ молитвитѣ сж, както тия: отъ всѣкждѣ съмъ заобиколенъ отъ изкушения, а защитникъ нѣмамъ. Ти, прочее, сама ми помогни . . . защото нѣмамъ друга помощъ, нито другъ застѣпникъ, нито утѣха, освѣти тебѣ“. „Ние, твоитѣ роби, Владичице, съ вѣра сме застанали въ твоята църква да очакваме твоята милость...“ „Ти си велика закрила на опечаленитѣ, бърза защитница, спасителка и подслонъ на свѣта, море отъ милость, източникъ на божията прѣмждрость, покровителка на човѣцитѣ“. „Ние не заслужаваме да бждемъ отъ него (Исуса Христа) помилювани, ако ти го не умилиставишъ за насъ, Владичице . . . бжди милостива къмъ немощнитѣ свои людие“, и пр.

Абсолютно безспорно е, че никждѣ въ Новия Заветъ тя не е изключена отъ общата грѣховностъ на човѣчеството и общата нужда отъ изкупление за грѣхъ, и никждѣ не е прѣдставена като непорочна и света или прѣдметъ на обожаване. Въ нейнитѣ хвалебни думи къмъ Бога, споредъ Евангелието отъ Лука, тя казва: „Възрадва се духътъ ми въ *Бога Спасителя моего*“, което *я поставя въ общата нужда отъ Спасителъ*. Тя казва: „отъ сега ще ме облажаватъ всичкиятѣ родове“ — облажаватъ, но *не и обожаватъ!* Тя *свои* людие нѣма, тоже нѣма знание за всичкитѣ тайни, не знаеме нищо за нейното цѣрене всичкитѣ християни, не знаемъ защо тя да се прѣдставя като източникъ на Божията прѣмждрость (това е невъзможно), тя нѣма своя църква (църквата е Христова и Той я е купилъ съ скъпата Си кръвъ), и намъ нищо не ни е открито, че тя е назна-

чена за защитница на изкушенитѣ. Но най-сериозната грѣшка, която е непримирима съ изричнитѣ учения на Светитѣ Писания, дишатъ думитѣ „нѣмамъ друга помощъ, нито другъ защитникъ, освѣти тебѣ“. Ние знаемъ, че *Господъ е винаги* готова помощъ въ вѣрме на нужда, че помощта ни е *отъ Господа*, който е направилъ небето и земята; апостолъ Павелъ получи отъ Бога помощъ за дѣлото на призванието си; и въ Евреемъ се казва: „Господъ ми е помощникъ, и нѣма да се убоя какво ще ми стори човѣкъ“. А колкото за „застѣпникъ“, т. е. ходатай между насъ и Бога, Св. Писания не допушатъ да се отдава тая служба другиму, освѣтъ на Исуса Христа. На тая точка ще се спремъ подиръ малко.

Въ художеството явно изпѣква, че Дѣва Мария отначало е заемала положението, опрѣдѣлено за нея отъ Провидението, а именно: лице краснорѣчиво съ невинностъ, благородно, благоговѣйно и благочестиво; постепенно, обаче, тя е поставяна на висотата на Сина, и най-послѣ единъ католически живописъ прѣдставлява вѣчния Синъ разгнѣвенъ, готовъ да съсипе свѣта, Дѣва Мария, като Посрѣдница, се застѣпя съ ходатайство, като съ майчини права и избавя свѣта отъ разпаления гнѣвъ на Сина.

Развоятъ на това учение е най-естественъ, защото вѣремената не сж били просвѣтенитѣ, а тъмнитѣ. Нито самъ Исусъ, нито апостолитѣ сж дали поводъ за заключението, че на Дѣва Мария се дължи поклонение и обожаване; нито пъкъ църковнитѣ отци за първитѣ петъ столѣтия споменаватъ нѣщо за подобна практика.

Какъ тогава да си обяснимъ, и кои сж причинитѣ на тая заблуда? Има двѣ главни причини: едната е, че Св. Писания не сж били знатни; истинското познание на Евангелието е било твърдѣ ограничено, за туй уклонението отъ него е било лесно. Втората причина е въ естеството и нуждата на човѣка; той се нуждае и копнѣе за свиша грижа, дълбоко съчувствие, голѣма нѣжностъ, неизмѣнна любовъ и единъ силенъ, вѣренъ посрѣдникъ между Бога и него. Чувството на тая нужда е възбудено отъ вънкашната обстановка и вътрѣшното състояние. Като нито вижда утрѣшния си день, нито може да упражни промисълъ за нуждитѣ си, човѣкъ копнѣе за нѣкого, който да се грижи за него. Като често дълбоко гази прѣзъ страдания, скърби, загуби и тѣжи, той търси съчувствие. Като опитността оказва, че свѣтътъ е жестокъ, немилостивъ, неотстъпчивъ, грубъ и твърдъ, той ожила за едно убѣжище, дѣто цари нѣжностъ и неизмѣнна и силна любовъ. И като се смисли за оня день, когато ще се яви прѣдъ вѣчния съдъ на Създателя, той дохожда до силното убѣждение за нуждата си отъ лице, което да проси милостъ и прощение за него отъ Сѣдѣята, затова той търси ходатай.

Сега, при липсата на познание на истинното учение Христово и апостолско, дѣто за всичкитѣ тия неговѣ нужди има отговори и опѣтване, на кждѣ да се обърне човѣкъ? Въ обикновения му животъ и отношения, той знае, че у майка си ще намѣри нѣжна грижа, съчувствие, любовъ и застѣпничество; че у жената тия качества сж естествени и, слѣдователно, той отправя молбата си къмъ нея. Така на Дѣва Мария е отладена служба, която принадлежи изключително на Божеството. Но понеже невѣжеството е отговорникътъ за вмѣкналата се заблуда, трѣбва да гледаме на нея не съ осъждане, а съ съжаление.

Дѣва Мария е притежавала нѣжностъ, съчувствие и любовъ, въ голѣмъ размѣръ, обаче, тия сж били въ земенъ или човѣчески размѣръ. На човѣка нуждата е отъ Божествена грижа, съчувствие и любовъ, които да му послужатъ като свѣрхчовѣческо Посрѣдничество между Бога и него — или съ други думи, нуждата му изисква

единъ Богъ-човѣкъ; а за такъвъ ние трѣбва да се обърнемъ *единствено* къмъ Господа Исуса Христа.

Славата на Дѣва Мария се състои въ факта, че тя изяви ония качества и достойно зае онова положение, които сж естествени, дарени на жената отъ Създателя. Тя бѣше една истинска жена. Славата на една такъва лежи въ сферата на жената, и Дѣва Мария тамъ се отличи. Тя не бѣше безгрѣшно зачатата и родена, както Исуса, тя не бѣше безгрѣшна, тя не бѣше небесна царица (или поне Исусъ и апостолитѣ не я прѣдставятъ за такава), но тя бѣше нѣщо друго *и пакъ славно*, именно: доволна да извърши добръ онова, за което Създательтъ бѣше я назначилъ: смирена, чиста, полезна, радостна въ Бога своя Спасителъ, доволна и благодарна на Бога, „че прогледа на смирението на рабинята си“ (нейни думи).

II. Споредъ Светитѣ Писания между роденитѣ отъ жена Исусъ Христосъ е единственото лице, което владѣе славата на Божеството. Ап. Павелъ Го нарича „Господъ на славата“, което означава, че Той е мощенъ да върши такива дѣла, каквито Създательтъ може, и, слѣдователно, Той заслужава славата на Създателя. Въ що тогава се състои Неговата слава за насъ и за наша полза?

1. Неговата *всемоощна, свиша грижа за живота ни*. Туй е твърдѣ успокоително. Апостолътъ ни казва: „Всѣка в ша грижа възложете *на Него*, защото *Той* се грижи за васъ“. Самъ Спасителътъ обѣща, че нѣма да ни остави самички и слѣдъ като се възнесе. Нека си послужимъ съ едно просто пояснение: Орлицата, която е прислужила на малкитѣ си въ удобното гнѣздо, се издига високо въ въздушното пространство и вие пжтя си безпрѣпятствено, по зорко пази окоето си на мѣстото, дѣто нейнитѣ чада очакватъ всичко за живота си отъ нея; и въ случай на нужда тя е готова за немедленна помощъ. Така е и всезнаещиятъ и мощенъ Господъ спрѣмо насъ, и никой другъ не владѣе подобна грижа за човѣческия родъ

2. Неговата *дълбока нѣжност, силносъчувствие и неизмѣнна любовъ*. Човѣческата любовъ, колко силна и обилна да е, прилича на едно слабо, спазматично и непостоянно поточе, което често прѣсѣхнува, когато любовта на Исуса е, както дълбока, силна, постоянна, безспирна рѣка, годна да носи корабитѣ на народитѣ и да напоява брѣговетѣ си съ богато плодородие. Умѣстно казва Наполеонъ, че Александъръ Велики, Кесарь, Карлъ Великий и самъ той основаха велики империи, но ги основаха на грубата сила; Исусъ Христосъ основа Своето Царство на любовта, обаче, то и до днесъ расте, и има милиони хора, готови да дадатъ живота си за Него

Изявената любовъ не е въ зависимостъ отъ нѣкаква заслуга или достойнство на прѣдмета, когото тя има прѣлъ видъ, а зависи отъ величието на сърдцето, което я упражнява. Въ тая смисълъ, на кого любовта, сърдцето може да се равни съ Исусовото по величие? Той любѣше ученицитѣ Си несравнено повече, отколкото тѣ Него, защото сърдцето Му бѣше несравнено по-велико. Въ пълната смисълъ на думата Исусовото бѣше единственото *любвеобилно сърдце* Той възлюбилъ свѣта

свършено, но ако кажемъ, че това бѣше, защото свѣтътъ бѣше добъръ и заслужилъ, твърдението е невѣрно.

Двѣ нѣща има да кажемъ за Неговата любовъ: 1) че той умрѣ *за насъ*. Любовта за собствения свой животъ е най естествена и силна, и, ако тя надмине естествената си проява и извърши необикновеното, тя трѣбва да е по-силна и прѣвъзходна. Но 2) прѣвъзходството на Христовата любовъ се отличи и въ туй, че Той *прѣтърпѣ смъртъ за насъ*, когато ние бѣхме грѣшници, Негови врагове. За такава жертва никой просто смъртенъ не може да отговори, че тукъ се изисква свѣрхестествена любовъ. Нуждата на човѣчеството е отъ свѣрхестествена любовъ — *отъ Христа*.

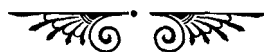
3. Относно *нуждата ни отъ ходатай* между Бога и насъ, Светитѣ Писания сж категорични, че нѣма другъ освѣнъ Христа, че както Богъ е *единъ*, така и *ходатаятъ е единъ*, и тоя ходатай е човѣкътъ Христосъ (1). Просто и ясно Божиятъ планъ за застъпникъ, посрѣдникъ и ходатай между Него и насъ е прѣдвидѣлъ и поставилъ Божия Синъ за такъвъ, и не допуша по никой начинъ ние да изберемъ и поставимъ за застъпникъ друго лице. Въ противенъ случай, ако ние по свои си съображения и сжждения постъпимъ несъгласно съ Неговитѣ планове, тогава ние ставаме богопротивници, незачитаме думитѣ Му и омаловажаваме Христа като негоденъ да изпълни службата, която е прѣдприелъ. Споредъ Св Писания нѣма абсолютно никакво мѣсто за друго лице като, ходатай между Бога и насъ.

Посрѣдникътъ трѣбва 1) да участвува въ двѣ естества: човѣшкото и Божественото; да се наслаждава съ пълното довѣрие и удобрѣние на двѣтъ страни, които се примиряватъ чрѣзъ Него. И 2) да е приетъ като такъвъ отъ двѣтъ страни. Богъ е положилъ своя печатъ на Исуса Христа съ думитѣ: „Този е Синъ Мой възлюбленъ, Него слушайте“. За никое друго лице Богъ не е говорилъ, нито одобрилъ за ходатай. Като такъвъ Божиятъ планъ е свършенъ; остава сега само ние, къмъ които поканата се отправя, да приемемъ *този* ходатай, и спасението е свършено. Въ тоя смисълъ и апостолътъ казва: „Защото Христосъ не влѣзе въ свѣтилища ни съ ржка направени, . . . но въ самото небо да яви сега прѣдъ лицето Божие за насъ“.

Важно е човѣкъ да има застъпникъ прѣдъ Сждията на цѣлия свѣтъ, и ако тоя му застъпникъ е достоенъ, вѣренъ, силенъ и приетъ за такъвъ, човѣкъ получава едно скжпо, успокоително чувство на сигурность, цѣнни сж слѣдователно думитѣ на апостола, който казва: „Ако съгрѣши нѣкой, *имаме Ходатай при Отца, Исуса Христа Праведнаго*“.

Една е службата и славата на майката Исусова, която всички сж длѣжни да почитатъ, друга е службата и славата на Исуса Христа, за които сж всички длѣжни да му се покланятъ. Неговата слава е чудна, велика, тържествена, „защото нѣма подъ небето друго име да е дадено между човѣцитѣ, чрѣзъ което трѣба да се спасемъ“, „Комуто да бжде Слава въ вѣки вѣковъ. Аминъ“.

1) Сравни 1 Тим. 2: 5; Евр. 9: 15; 8: 6; Дѣя. 4: 12—и др.



Силата на християнския духъ.

(Съчинение, четено на годишния актъ на Америк. мъжка гимназия отъ С. И. Градинаровъ, свършилъ богословския курсъ).

„Не се гаси туй, що не гасне“.

Прѣзъ послѣднитѣ дни на догарящитѣ въ кръвъ лъчи на езическото владичество, достигнала значителна култура, цивилизация и наука, блѣсна всрѣдъ нравствения разстрой на народитѣ прѣди двѣ хиляди години Източен! звѣзда на родилото се християнство. Тя хвърли своитѣ пурпуръ лъчи прѣзъ гжститѣ мъгли на човѣшкото себелюбие, страсти и прѣстѣпностъ и осия недоволната душа. Нейнитѣ лъчи се разнесоха по цѣлия Изтокъ и народитѣ, що бѣха въ тъмнина, видѣха голѣма видѣлина.

Отъ тихата овчарска колиба при Витлеемъ до кръста на Голгота всждѣ ечеше името на тази звѣзда, която тихо и полека се издигаше високо въ хоризонта. — Блѣсъка и се усилваше и отъ звѣзда тя порастна въ слънце. — Тя проби ледената формалностъ на еврейна, и разкъса завѣсата на лицемѣрнето. Пѣтя къмъ душата тя откри и съ снопъ лъчи освѣтли тъмнитѣ килийки на сърдцето на митаря, фарисея, рибаря, просяка, свещеника и учителя.

Закрилницитѣ на мрака еврейски губѣха день слѣдъ день своитѣ привѣрженици. Тѣ почувствуваха мощната сила на християнството, и за да се отгърватъ отъ него извикаха въ единъ гласъ: „Угасни, свѣтило, що разклащашъ нашия законъ и свѣтишъ ярко прѣдъ насъ. Нещемъ те, угасни за да не се поведе всичкия народъ подирѣ ти“. Градъ отъ камъни полетѣ къмъ свѣтилото, но то още по величествено, още по-ярко продължава да свѣти надъ човѣшкия небосклонъ. Озлобенитѣ духовно еврейски водители направиха кръсть, изплетоха търненъ вѣнецъ и напоиха глба съ отецъ и жлъчка за крѣпкия свѣтълъ водителъ Христосъ, който бѣ тази ярка звѣзда. Поругаха му се и го разпнаха. За мигъ хоризонтътъ потъмнѣ, за да блѣсне съ още по-великолѣпни и брилянтни зари и да награди цѣлия човѣшки родъ съ изобилна видѣлина.

Мощниятъ гласъ подъ търнения вѣнецъ и подъ голѣмитѣ гвоздени разтърси до основитѣ съ своята ясностъ и сила цѣлата земя и се понесе отъ хълмъ на хълмъ и отъ народъ на народъ.

Не сполучиха да го угасятъ, а само разпалиха по вече блѣсъка му. Малката група рибари и привѣрженици на видѣлината се прѣснаха подъ немилостивитѣ гонения на еврейския камшикъ. Подъ ударитѣ на камънитѣ: „Прости имъ, защото не знаятъ какво правятъ“. По нататъкъ, подъ жестокиѣ присмѣхи на гонителитѣ, падна другъ въ вряща бѣчва съ смола. Душата не можете да убие: — свѣти! Не се гаси туй, що не гасне.

Гордиятъ Римлянинъ заспа въ земнитѣ наслади и суета, съзрѣ видѣлината, но осланяйки се на своята, не обърна внимание въ началото; и разклатеното му могъщество още повече почна да трепери прѣдъ тихитѣ проникващи лъчи. Поканенъ отъ еврейската гонителна сила, той съ готовностъ се притече и не само зае нейното мѣсто, но съ още по-голѣмо усърдие пое гонението съ най-жестоки сръдства. Неронъ, въ когото се олицетворява най-свирѣпо гонение, често освѣтляваше своитѣ разкошни паркове съ тѣлата на християнитѣ. Праздненствата ставаха съ горене на християнски мъченици, и на сила заставяне послѣднитѣ да се борятъ съ

диви звѣрове. Каналитѣ на Римъ носѣха всѣки съ десетки християнски трупове. Нероновата сабля се опитваше по тѣлото на християнина. Неговата немилостива ръка засегна дори майка му защото била тайна християнка. Огънь и мечъ бѣснѣше на всждѣ. На всичко това християнина безропотно подлагаше своята глава подъ жестокиѣ мъчения и съ кротки, пълни съ любовъ, очи, отражение на небесното свѣтило, поразяваше често и самия палачъ по-силно отколкото неговия мечъ, огънь и звѣръ.

Богата млада жена съ малко дѣтенце тѣй бѣ попаднала подъ жестокиѣ изтезания за вѣрата си въ Христа. Нищо не я разколеба: ни молбитѣ на бѣлокосия и баща, нито писъка на малкото и дѣтенце. Всуе чакаше палача да я убѣди. Тя остана непрѣклонна и твърда. Звѣроветѣ разкъсаха тѣлото ѝ и го погълнаха, но името на Перпетуа се спомня и до днесъ.

Максимъ, императора, не се задоволявалъ само съ смъртъта на християнитѣ, а ги осакатявалъ и обезобравявалъ. Той имъ издѣлбавалъ ноздритѣ, изваждалъ очитѣ, отрѣзвалъ ушитѣ, отсичалъ ръцѣтѣ и краката имъ и прѣдъ обезобразения трупъ горилъ отрѣзанитѣ части. Десетъ такива гонения минаха върху християнството... О! звѣрство на звѣрствата, ти достигна своя връхъ и унищожи човѣшкия родъ до стѣпалото на несъществуващитѣ звѣрове, но постигна ли своята цѣль? Не! Слънце блѣсна вмѣсто звѣздата и по-изобилни лъчи се прѣснаха изъ хоризонта.

Падна Римъ. Неговото мѣсто по политика зае Мека. — Исляма взе да се разпространява между народитѣ. Хиляди умрѣха подъ ятагана на разярения мохамеданинъ, защото Мохамедъ избра да основе своето господство чрѣзъ смъртъ. Турскитѣ кървожадни очи не се насищаха да убиватъ, ограбватъ и обезчестяватъ и като се умориха ръцѣтѣ имъ, намѣсто да убиватъ, тѣ почнаха насилу да правятъ християнитѣ мохамедани. Нови бѣдствия за Християнитѣ дойдоха. Тѣжнитѣ врѣмена, прѣзъ които е миналъ и нашия народъ, сж неописуеми, а особено закона: облекчение на прѣстѣпника, възвръщане имота и живота му, щомъ стане мохамеданинъ. А всѣки, който се е обѣщавалъ да стане мохамеданинъ и не стане, бива наказанъ съ смъртъ. Подъ този гнетъ никой се не щадилъ, билъ той младъ, жена, дѣте или старъ.

Младата Аргира отъ Бруса, харесана отъ единъ турчинъ, който искалъ да я направи мюсулманка, но не сполучилъ, била подложена подъ най-свирѣпи и грозни изтезания. Окована била въ вериги и хвърлена въ тъмницата, гдѣто всрѣдъ мъчения издѣхнала. Срѣщу тѣзи груби физически сили отъ страна на издѣхващото езичество християнитѣ могли да противостоятъ съ своето необикновено мъжество и търпѣние и да понасятъ всевъзможни гонитби и мъки. Тѣзи политически гонения не могли да угасятъ Слънцето, а само показаха по-ясно мощния му факторъ — християнството побѣди съ своята мощна сила на любовъ.

Другъ видъ гонения бѣха литературнитѣ. Ученитѣ езицисти, като Фловий Арионъ, въ половината на втория вѣкъ изкарваха християнитѣ умопобъркани; Маркъ Аврели, нареченъ философъ, съ прѣзрѣние и надмѣнностъ е писалъ редъ книги противъ християнитѣ, като ги из-

карвалъ суевѣрци и фанатици; Лукианъ Самотеки отиде по-нататъкъ и описваше учението имъ като „лутане по въздуха“ и пр. Отъ по-новитѣ, Волтеръ се присмивалъ; Максимъ горки се гаврилъ; Карлъ Марксъ и Бюхнеръ съ сериозно прѣзрѣние търсятъ да подкопаятъ основитѣ на християнството. Крайнитѣ му врагове дори подигнаха цѣла литературна борба, но срѣцнаха Апологетитѣ. Юстинъ Философъ, Мелитонъ, Клавдий, Атинагоръ и като днешнитѣ Лютардъ и др., и не можаха да устоятъ. Борбата и днесъ продължава, обаче враговетѣ сж безсилни и дори надвити. Научната борба съ материалисти и дарвинисти е утихнала, защото нови по-силни факти днесъ се откриха, които сочатъ още по-силно Великия Създателъ.

О! Видѣлино на видѣлините, ти озари народитѣ, и ти, Галилеанино, и тукъ побѣди и прѣсна мрака — Жената и роба, които се третираха като скотове, ти освободи и постави на тѣхната висота. — На дѣтето, което рискуваше да изгуби живота си въ свещения езически Гангъ и въ ржцѣтъ на Молоха, ти осигури живота. Нали науката даде нови крилѣ и просторъ? — Ти, Християнство, извади скрититѣ въ нѣдрата на земята богатства и снабди човѣка съ тѣхъ, за да владѣе природата. Ти, мощенъ Духъ на вѣковетѣ, сломи невѣжествата и освободи човѣчеството.

Теоитѣ зари озариха слѣдъ рибаритѣ Абисиния и я направиха въ 316 год. християнска. — Ти прѣмина въ Кавказъ въ четвъртия до шестия вѣкове подъ влиянието на себеприщителния духъ на Нона, една жена, групира Кавказци около Слънцето. Отъ Палестина дойде до Армения и срѣдъ жестокото съпротивление посади сѣмето на истината. Праздника на св. Кирилъ и Методи и днесъ ни спомня подвига ти срѣдъ славянскитѣ народи — европейскитѣ нации обърнаха своя погледъ къмъ висинитѣ посрѣдствомъ Тебе — Япония, Корея, Китай днесъ ти движишъ и напътвашъ къмъ Христа — Азия,

Африка, Австралия и Америка. Ти подчини и срути езицеството имъ. Вече половинъ милиардъ сж подъ влиянието ти и нищо не ще те спре докато всичкитѣ царства свѣтовни не станатъ царства Господни.

Но не въ количеството е силата, а въ качеството, защото не е християнитѣ този, който носи името на християнитѣ, а онзи, що е озаренъ отъ тѣзи християнски зари и самъ става изворъ на такива. Не, фанатизмътъ, а тихъ, спокоенъ, трѣзвенъ духъ водѣше мжченицитѣ къмъ смъртта безъ ни най-малка омисль за добиване нѣкъква слава между чловѣцитѣ, защото изповѣдането на вѣрата имъ прѣдъ този свѣтъ бѣ позоръ. А има много отъ тия мжченици що умрѣха геройски, на които имената знае само Богъ; това бѣше само свѣтълъ отблѣскъ на новъ вжтрѣшенъ животъ, произлѣзъ ъ отъ Христовия Духъ.

Духътъ на любовта, да прѣданността, на самоотвержението, което е най-прѣкрасното и най-възвишеното нѣщо въ нравствения животъ на човѣка се постига чрѣзъ християнството отъ Христовия кръстъ. — И днесъ Той стѣрчи възвишенъ, и неговия блѣскъ неугасимъ, прѣдъ насъ сияе съ още по-силенъ пурпуръ. Заритѣ му сж цѣлителни и оживителни за всичкитѣ народи. Драги слушатели, подложете се подъ влиянието имъ и опитайте силата имъ.

Мили другари, съ които съмъ дѣлилъ радоститѣ и скърбитѣ на училищния животъ, сега на прага на раздѣлата ни нека обърнемъ погледа си къмъ горещето слънце, и носимъ вѣстѣта:

Христосъ да цари
В Отечеството ни
И нека ний, да
Прѣскаме вредъ зари
Прѣзъ всички си дни!

12 юни, 1922 г. Самоковъ.

С. И. Градинаровъ.

Проповѣднически отдѣлъ.

Текстъ: *Мждруването на плътта е вражда противъ Бога.* — Римл. 8 : 7, 8.

1. Плѣтскитѣ умъ отхвърля или (се бунува) на Божията любеща покана.

2. Непризнава (отхвърля) Божията контрола (власть).

3. Отвращава се отъ Божията святостъ. Затова,

4. За да живѣемъ новъ животъ, трѣбва да се родимъ изново чрѣзъ Христа.

Текстъ: *Убохай се . . . и скрихъ се.* — Бит. 3 : 10.

1. Грѣхътъ ражда чувството на виновностъ — се беосуждение.

2. Грѣхътъ възбужда страхъ у грѣшника.

3. Прѣстѣпленieto кара човѣка да се отдалечава отъ Бога — нашата единичка помощъ.

4. Христосъ ни освобождава отъ грѣха и виновността; примирява ни съ Бога.

Текстъ: *Похотѣта като се зачне ражда грѣхъ, а грѣхътъ като се извърши ражда смъртъ.* Иак. 1 : 14.

1. Стѣпалата на злото вървятъ винаги напредъ, но само че надолу.

2. Раннитѣ обѣщания на грѣха сж приятни и измамливи.

3. Рано или късно ще настѣпни горчивиятъ край.

4. Словото Божие и историята ни даватъ безъ брой примѣри.

Текстъ: *„Ходете по духа“.* — Гал. 5 : 16.

1. Да ходимъ по духа подразбира умъртвяване похитѣ на плътта 1. Значението на думитѣ. 2. Кон-

трастѣта между двѣтъ тѣй както се вижда въ слѣдствията - дѣлата на плътта, ст. 19—21, и плодѣта на Духа ст. 22, 23.3. И двѣтъ взаимно се изключватъ — дѣто е едното, другото не може да бѣде тамъ.

II. Ходене по духа е основното правило на християнския животъ. Тази е главната мисль въ цѣлата глава, Гал 5 : 16—6 : 10.

III. Ходене по Духа изявено чрѣзъ послѣдствията — плодѣта на Духа, ст. 22, 23. 1. Този плодъ не се състои въ нѣкои добри дѣла, но въ качества на характера, които сж източникитѣ на добритѣ дѣла. 2. Важността на всѣко едно. Поясни съ любовта, мира и вѣрата 3. Хубостѣта и силата на характера въ който всички сж съединени и дѣятелни.

Текстъ: *Отворени прозорци.* — Данаилъ щомъ се научи че се подписа писмото, влѣнзе въ дома си и като имаше прозорцитѣ на ложницата си отворени Дан. 6 : 10.

Заговорътъ: шпионитѣ; отворенитѣ къмъ Иерусалимъ прозорци прѣдставяватъ прозорцитѣ на душата.

I. Отворениятъ прозорецъ на молитвата

II. Отворениятъ прозорецъ на Откровението — Библията.

III. Отворениятъ прозорецъ на вѣрността.

Отворенитѣ прозорци сж тайната за избавление, миръ и сила.

За молитвеното събрание.

I. Да помнимъ Исуса Христа. - 2 Тим. 2: 8. Внушения.

I. Ако постоянноваме да помнимъ Исуса ще се прѣобразува живота ни

II. Контроль надъ себе се по-лесно постига, когато си наумяваме за Неговата постоянна себевъздържностъ.

III. Неговото безпрѣдѣлно състрадание и можѣщи дѣла ни даватъ постояненъ тласъкъ къмъ добри дѣла.

IV. Никога не ще сме въ състояние да вършимъ работата си съ сила до като животътъ ни не се изпълни съ паметта на нѣжния Христосъ.

V. Каква утѣха, че можемъ да си спомнимъ за Исуса въ врѣме на мжнотии, изкушения, изненади. Споменътъ на любещия, страдащия и служащия Спасителъ ще удовлетвори всичкитѣ нужди на живота.

II. Нѣколко въпроси отъ Библията. - Бит. 3: 9; 2 Цар. 12: 9; 3 Цар. 19: 9; Исая 6: 8; Марк. 8: 36, 37.

Внушения.

I. Какви сж тѣзи въпроси. 1. Лични — тѣ се отнасятъ, прямо до човѣшкото сърдце. 2. Наложителни — изискватъ да имъ се отговори; не можемъ ги захвърли на страна тъй лесно. 3. Тѣ сж жизнени — отъ отговора зависи, какъвъ ще бжде изхода на живота.

II. Тѣзи въпроси ни идатъ направо отъ Бога; по-нѣкога чрѣзъ словото му; изпращатъ се и чрѣзъ благовѣстителитѣ Му.

III. Тѣзи въпроси се задаватъ щото както Адамъ, да дойдатъ човѣцитѣ въ съзнание; както Давида да потърсятъ прощение, да бждатъ изпратени както Исая; да бждатъ наставени отъ Господа—учителя и да направятъ разуменъ изборъ прѣзъ живота си.

III. Геронитѣ на Вѣрата. — Евр. 11: 4. 4.

Внушения.

I. Какво го крѣпи (държи) въ цѣлѣта? — Волята Божия.

II. Сила за постигането на гонимата цѣль имъ иде отъ свидѣтелството за Бога и отъ съзнанието, че тѣ сж съработници Божии.

III. Двигателитѣ на вѣрата. 1. Авелъ се движеше отъ признателностъ; Ной отъ страхъ; Аврамъ отъ синовно благочестие; Моисей отъ любовъ къмъ братята си; Давидъ отъ любовъ за Бога.

IV. Наградата на вѣрата. Божието одобрѣние, съобщение съ Него, безопасностъ, побѣда надъ враговетѣ; видѣнии на Божинтѣ планове относно нашето бждеще.

IV. Женитѣ въ Библията. Прит. 31: 10 31. Внушения.

Добродѣтелната жена. Мжжъ ѝ има пълно доверие на нея; тя работи само за доброто му. Спомнете си за Ева, Бит. 3—6, жена чийто желания напакостиха на мжжа ѝ.

II. Тя се труди за благосъстоянието на цѣлото семейство. Наумете си за Ревека, амбициозната майка, която посѣя крамола омраза и раздѣление между синоветѣ си. Бит. 29: 6—18.

III. Тя е обществена благодѣтелка; върши полезни работи извънъ сѣмейния кръгъ. Естиръ, спасителката на народа си бѣше готова да пожертвува и живота си за своитѣ съотечествиници. Ест. 4: 10—17.

IV. Законъ на благосклонностъ има на езика си; не както Мариамъ, която ако и даровита бѣше одумница и осжди раба Господенъ. Числа 12: 10.

V. Жена, която се бои отъ Господа; винаги молеща се както Анна и готова да посвети най-доброто си на Господа. 1. Цар. 1: 9—22.

V. Носители на видѣлината. Мат. 5: 14—16; Иоан. 8: 12; Прит. 24: 0; Мат. 6: 23.

Внушения.

Запалени лампи. Всѣки отъ насъ трѣба да носи лампа или да бжде самъ свѣтлина за да просвѣти въ свѣтовния мракъ. А лампа, която ще дава свѣтлина, трѣба да бжде:

1. Запалена. Запалена отъ други. Неможе сама да се запали. Само Богъ може да ни запали.

2. Поставена. Не подъ шиникъ, но на вилено мѣсто щото да просвѣти за добро.

3. Снабдявана отъ день на день съ масло. Само Богъ може да доставя маслото на благодатѣта, щото да може да свѣти постоянно.

4. За да свѣти добръ, трѣба често да се чисти и подрѣзва фитила.

Недѣлното училище.

Юли 1.

Зло невѣрие. Марк. 3: 20—35.

Новиятъ Завѣтъ признава, че има царство на злото, което дѣйствува противъ Божието царство. Сатана стои на чело на това царство. Той си служи съ разни демони. Много болести се считаха причинени отъ зли духове. Исусъ не се възпротиви на народното вѣрване въ демони, но чрѣзъ божествената си безподобна сила отстраняваше злото отъ човѣка и чрѣзъ вѣрата на страдащитѣ въ него (Исуса) лѣкуваше физическитѣ и умствени болки.

Като отдаваха на сатанининско влияние дѣлата на Исуса, въ които се изяви неговата морална божествена сила, книжницитѣ считаша причинени отъ зли духове, което бѣше добро. Тѣ съзнателно отхвърлиха добритѣ намѣрения и заслуги на Исуса. Когато Исусъ говори за онзи

грѣхъ, който нѣма да се прости никому, той имаше прѣдвидъ книжницитѣ и искаше да покаже, каква злоба се криеше въ тѣхнитѣ сърца. Тѣ усѣщаха присѣтственото на Божия духъ и знаеха, че чрѣзъ него само може да се вършатъ подобни дѣла, но постоянностваха да отричатъ тая сила безъ всѣкакво стѣснение.

Ето защо грѣхове, сторени поради слабостта на плътта, страсти, възбудено състояние или липса на разсѣдкъ не спадатъ въ сжщата категория, като тия, сторени съзнателно, доброволно, когато свелотатствуватъ съ всичко добро и благородно безъ стѣснение, безъ страхъ. Обаче, всѣкой, който се покае отъ грѣха си и вика къмъ Бога за прощение, ще бжде непрѣменно помилванъ.

Зл. ст. „И то е осждението, че видѣлината дойде на свѣта и човѣцитѣ възлюбиха тъмнината повече отъ видѣлината, защото дѣлата имъ бѣха зли“. Иоан. 3: 19.

Юли 8.**Сѣмето въ четиритѣ вида почви Марко 4:1—20.**

Исусъ често си служеше съ притчи. Тоза бѣха разкази изъ живота, чрѣзъ който се изобразявали хората, тѣхнитѣ характерни особености, тѣхнитѣ длѣжности къмъ ближнитѣ имъ и къмъ Бога, а особно любима тема на Исуса бѣ да описва естеството и историята на Божието царство фигуративно.

На едно мѣсто въ Калифорния стои едно протокалево дърво, донесено отъ Южна Америка прѣди повече отъ 20 години. Разправятъ на туриститѣ, че отъ него сѣ присадени хиляди други протокалеви дървета, които безъ това би давали само кисели и безвкусни плодове.

Тѣкмо така е съ човѣшкото сърце и присадения на него духъ Христовъ. Физическото и умствено естество на човѣка е наслѣдство отъ неговитѣ прадѣди. Въ него има морални и неморални наклонности, добрини и пороци, та възможностъ има да се развие въ една, или друга посока. Духовното наслѣдство на всѣки човѣкъ се присажда на физическото, както една пѣпка се присажда на растещето стѣбло. Но то трѣба да се култивира, да се полагатъ голѣми грижи, прѣди да се очаква златна жътва. Най-цѣнното духовно наслѣдство за всѣки човѣкъ сѣ идеалитѣ и принципитѣ на християнската религия. Евангелието е „всаденото слово“, чрѣзъ което човѣшкиятъ животъ може да се прѣсѣздаде и обнови.

Зл. ст.: „Приемете съ кротостъ всаденото слово, което може да спаси души тѣ ви“. Яковъ 1:21.

Юли 15.**Растежътъ на царството Божие. Марко 4:26—32; Мат. 13:33.**

Притчитѣ Исусови се разпадатъ на три групи. Първата група се отнася къмъ ранната му служба въ Галилея и съдържа 8 притчи, които рисуватъ характера на царството небесно. Тая група се прѣдшествува отъ три кжси притчи, (Вж. Мат. 6:16; Марка 2:21; Лука 5:37). Втората главна група съдържа осемнадесетъ притчи. (Вж. Лука 7, 10—16 глави и Матей 18—20). Третата група заключаватъ притчитѣ, изговорени прѣзъ послѣднитѣ нѣколко седмици отъ живота на Исуса. (Матей 21, 22, 24, 25 гл.; Марка 12; Лука 12, 14, 19, 20).

„Както на небето, така и на земята“. Пълно подчинение на волята Божия тукъ на земята означава тая молитва.

Трѣба да си уяснимъ, какво означава това. Всички сме съ човѣшко естество, ограничени въ нашитѣ видѣния, разбирания и сили. Мнозина искрени и прѣданны на Бога хора не могатъ всѣкога да разбератъ именно въ що се състои волята Божия. Какъ трѣба тая частъ отъ Господнята молитва да се разбира и защо Исусъ поръчва на ученицитѣ си да се молятъ по тоя начинъ? Отговорътъ ще е по-лесенъ, ако имаме прѣдвидъ, че послушанието е всѣкога лична работа. Ние се подчиняваме на тия, чиято власть и авторитетъ ние притежаваме, или на принципи, или идеалъ, който сме си избрали за ръководно начало въ живота. Нѣкой може, поради недоразумѣние, да прѣнебрегне нѣкоя своя длѣжностъ, но ако стори всичко, що знае, ако върви безусловно въ пѣтя на длѣжността, както я разбира неговото послушание е съвършено. То се характеризира съ смирение и желание да се познае напълно волята Божия, за да може да я върши. Съвършеното послушание въ тая смисълъ води постоянно до едно по-ясно разбиране на тая воля, а заедно съ това всеобщо приближаване на отдѣлнитѣ индивиди къмъ единъ идеалъ, една воля, ще ги

приближи и една къмъ друга, догдѣто „царството не бесно“ дойде на земята.

Зл. ст.: „Да дойде царството твое; да бѣде волята твоя, както на небето, така и на земята. Мат. 6:10.

Юли 22.**Пшеница и плѣвели. Мат. 13:24—30; 36—43,**

Изброенитѣ тукъ притчи се отнасятъ до развитието на царството Божие. Отъ притчата за сѣятеля се вижда, че сѣмето се прѣска навсѣкждѣ безъ огледъ на качеството на почвата; притчата за синаповото сѣме учи, че даже при добра почва растенето не е всѣкога еднакво; квасътъ показва, че царството напредва, ако и тайно; скритото имане показва цѣната на царството Божие; плѣвелитѣ между житото показватъ, че не трѣба никога да сѣдимъ отъ външния изгледъ за сжщността на нѣщото и т. н.

Човѣкъ не донася въ свѣта нито добро, нито зло, а наклонности къмъ едното, или другото. Неморалнитѣ постѣпки сѣ резултатъ на лошия изборъ между доброто и злото, който обикновено се прѣдоставя всѣкому. Не ще изнасялимъ значението на притчата, ако приемемъ, че житото прѣдставлява всички случаи, които се прѣдоставятъ на единъ индивидъ въ известна социална срѣда, за да се държи коректно. Тогава плѣвелитѣ ще прѣдставляватъ изкушенията, които се прѣдставятъ на индивида въ сжщата социална срѣда. Плѣвелитѣ съставляватъ една прѣчка на моралния прогресъ, а така сжщо и единъ потикъ къмъ добро, защото всѣко наддѣляване на злото усилва доброто. Да се изкоренятъ всичкитѣ плѣвели значи да се прѣмахне всѣка съпротива на доброто, което ще бѣде твърдъ лесно постижимо. Тогава самото добро не ще има такава голѣма цѣна. Тогава не ще има съ какво да се боримъ, що да надвиваме, слѣдователно не ще се образува у човѣка твърда воля, силенъ характеръ, безъ които по-нататѣшното всестранно развитие на човѣка е невъзможно.

Зл. ст.: „Съберете първомъ плѣвелитѣ и вържете ги на снопове за изгаряне, а пшеницата изберете въ житницата ми“. Мат. 13:30.

Юли 29.**Стойността на царството Божие Мат. 13:44—53.**

Работата на всѣкого въ живота е работа за Бога, работа за по-скорошното дохождане на царството Божие на земята. Когато тоя фактъ се признае отъ всички, когато хората започнатъ да гледатъ на всѣкидневнитѣ си занятия, като такива, вършени за Христа и за доброто на ближнитѣ, тогава събрания капиталъ и рѣчния трудъ ще бждатъ еднакво свети и цѣнни, тѣ ще се замѣстятъ, допълнятъ и подпомагатъ, защото съ това ще се гони една висша цѣль — дохождането на цар твое небесно на земята. Много често се мисли, какво християнството се състои само въ нѣкакви догми и вѣрвания, а забравятъ, че християнството се стреми да засѣгне именно живота, самия животъ и работи за неговото подобрене. Църквата пита членоветѣ си, каква е тѣхната вѣра, а не какво тѣ вършатъ, какъ прѣкарватъ врѣмето си, срѣдствата си, талантитѣ за доброто на тѣхнитѣ събратя и за изграждане царството на правдата на земята. Длѣжностъ се налага на днешната църква да научи хората „да погледнатъ на живота отъ истинското християнско становище“, да ги научи да гледатъ на свѣта, като на едно обширно поле за християнска работа, макаръ чрѣзъ различнитѣ направления на човѣшкия трудъ: индустрия, търговия, професионална и обща дѣйностъ, гдѣто се прѣдставятъ хиляди случаи за дѣла на милость и полезностъ. Трѣба да се помогне на десетки мже и жени,

особно по-млади, за да си намѣрятъ достойно мѣсто, почтенна професия за прѣзъ живота. Длъжностъ е на всѣки християнинъ, старъ или младъ, да посвети себе си, врѣмето си, паритѣ си, дарбитѣ си, занятията си — всичко, що има, за възтържествуването на истината и правдата въ свѣта.

Злат. см.: „Но търсете първомъ царството Божие и правдата негова и всичко това ще ви се приложи. Мат. 6: 33.

Августъ 5

Развълнуваното море и смутената душа.

Марка 4: 35—5: 20

Мъчно е да се обяснятъ чудесата, които Исусъ направи въ царството на природата. Само когато сърдечното внимание си върху известно чудо, или група чудеса така, че да изгубимъ изъ прѣдвѣтъ всичко сторено отъ Исуса, неговата необикновена властъ и сила. Гледани въ свръзка съ цѣлия животъ и дѣлата на Исуса и неговото влияние върху свѣта, тия свѣрхестествени изявления на силата му сж напълно оправдателни и нормални. Тѣ сж естествени слѣдствия на единъ животъ съ чудесно значение въ течението на цѣлата свѣтска история и разволя на човѣчеството. Случайнитѣ избухвания на божествената сила въ отговоръ на нуждаещия се човѣкъ и лутанията му да намѣри Бога, бѣха не само естествени, но и нужни, необходими за да се прокара цѣлѣта на Исусовата служба на земята въ свръзка съ още по-великото назначение на не овия животъ: да извърши изкупителната жертва чрѣзъ смъртта и възкресението. Много по-велико чудо е, че проститѣ учения и примѣри на Исуса отъ Назаретъ така дълбоко позлияха свѣта, отколкото, че разбунената природа се повинила на неговата дума и заповѣдь. Още по-чудно е обстоятелството, че евангелската вѣстъ донася здраве, животъ и надежда на неизброими милиони, отколкото това, че неговитѣ думи и дѣла, когато бѣ на земята, носѣха печата на божествения му произходъ. Днесъ човѣци и народи, чието число непрѣстанно се увеличава, му се покоряватъ. Географичната карта на свѣта се постоянно промѣня и тия послѣдователни промѣни до голѣма степенъ отбѣлзватъ прогреса на Христовото въ ияние и това на неговитѣ учения върху отдѣлни нации и цѣлия човѣшки родъ.

Зл. см.: „Богъ е намъ прибѣжище и сила, винаги готова помощъ въ скѣрби, затова не ще се убоимъ, ако би се и земята поклатила и горитѣ прѣмѣстили всрѣдъ моретата. Пс. 46: 1, 2.

Августъ 12.

Дъщерята на началника Матея 5: 21—43.

Самъ Исусъ не правѣше голѣма разлика между обикновенитѣ си дѣла на милость и чудесата, които правѣха впечатление, като нѣщо необикновено, свѣрхестествено. Всичко бѣ естествено изявление на вътрѣшния му животъ и сила. Чудесата не сѣставляваха сжществената частъ на мисията му. Той искаше най-вече да открие Бога на хората и неговата любовъ къмъ тѣхъ. Сами по себе си чудесата Исусови ни правятъ впечатление, защото 1) съ тѣхъ той помагаше на тия, които страдаха и бѣха въ отчаяние; 2) тѣ бѣха въ око-морални, т. е. въ сѣгласие съ цѣлия духъ и животъ на Исуса; 3) той правѣше чудеса не за да се прослави, а отъ любовъ и състрадание къмъ другитѣ. Можемъ да ги класифицираме така: 1) чудеса, чрѣзъ които се издава властѣта Исусова надъ природата и нейнитѣ стихии; 2) изцѣряване физически и умствени болести; 3) възкрѣсяване на мъртви. Свѣрхъ-

естественитѣ елементъ въ всичко това е частъ отъ пълното изявление на Исусовата сила, та ако се отнеме той ще се разруши органическата връзка и единство въ цѣлото.

Думата „вѣра“ се употрѣблява въ много различни случаи. Когато сме сѣгласни съ твърдението на науката и религията, ние казваме, че ги вѣрваме. Ние вѣрваме, или имаме довѣрие единъ въ другъ, или въ сполуката на известно прѣдприятие. Ако и за други може да се сѣмнѣватъ въ сжщото, но вътрѣ въ насъ има едно убѣждение за правотата на защищаваната кауза. Въ висшия религиозенъ животъ вѣрата въ Бога и Исуса Христа е първото и най-важно условие. Тая именно вѣра доведе началника, чиято дъщеря бѣ въ прѣдсмъртна агония при Исуса. (Сжщата вѣра внуши смѣлость у болната отъ дванадесетъ години жена, „тя се допрѣ“ до Исуса и изцѣлѣ). Сжщата вѣра е довела хиляди по хиляди при позѣтъ на Исуса, дѣто сж намѣрили облекчение на физическитѣ си и душевни страдания.

Злат. см. „И, като хвана дѣтето за ржка, казва му: „момиче, тебѣ казвамъ, стани!“ Марка 5: 41.

Августъ 19.

Исусъ въ Назаретъ. Лука 4: 16—30.

Назаретъ се намира на една височина отъ 1600 крака надъ морското равнище. Стариятъ градъ не сжществува вече. Не се споменува нищо за Назаретъ въ Вехтия Завѣтъ. Славата на тоя градецъ е свързана съ живота и службата на Исуса. Отъ тукъ Иосифъ и Мария отидоха въ Витлеемъ „да се запишатъ“ и се върнаха слѣдъ рождението на Исуса. Тѣ живѣеха тукъ, когато Исусъ бѣше на дванадесетъ години. Отъ сжщото мѣсто той отиде, за да бжде кръстенъ и слѣдъ изкушението върна се пакъ у дома. Проповѣдѣта му въ Назаретската синагога разгнѣви хората и тѣ искаха да го погубятъ.

Исусъ не употрѣби нѣкаква свѣрхестествена сила, за да избѣгне гнѣва на тѣлпата негови сѣграждани. Трѣба да сме увѣрени, че силата негова се сѣстоеше въ мощната му благородна личностъ. Това бѣше силата на невиностѣта, чистотата прѣдъ виновностѣта; на алтруизма прѣдъ себелюбието. Съ необикновената сила на характера си и сѣзнанието на великата си мисия, която огличаваха винаги тѣй рѣзко Исуса, той се поддържаше въ всѣки кризисъ. Тия, които въ негово присѣствие обвиниха жената, уловена въ прѣлюбодине, той възпрѣ съ думитѣ: „Който е безъ грѣхъ между васъ, нека прѣвъ хвърли камѣкъ върху нея!“ И тукъ изпѣква силата на Исусовия характеръ, която накара да млѣкнатъ лицемѣрнитѣ фарисени. Сжщата сила, сжщото величие въ Гетсиманската градина обезсили жестокитѣ войници, изпратени да го арестуватъ. Тайната на неговата безподобно силна морална личностъ бѣше на първо мѣсто не неговото божествено произхождение, но неговиятъ чистъ, неопятненъ животъ: затова, защото той безъ всѣкакво стѣснение можеше да каже на хулителитѣ си: „Кой отъ васъ ме обвинява въ грѣхъ?“ Въ живота си и въ всичкитѣ мотиви на своитѣ дѣйствия Исусъ бѣ идеаленъ, правдивъ, сѣвършенъ, затова лицемѣрието и порока блѣднѣха, треперѣха прѣдъ него. Когато човѣкъ сѣзнава, че е чистъ въ мисли, желанія и дѣйствия, че служи на правдата и истината, добива характеръ силенъ, мощенъ, а личностѣта му упражнява голѣмо влияние надъ околнитѣ: заповѣдва, крѣпи, въодушевява. Такъвъ съ право може да каже: „Силата ми е, като силата на десетъ, защото сърцето ми е чисто“.

Зл. см.: „Въ своитѣ си дойде, но своитѣ му го не приеха“. Иоана 1: 11.

Августъ 26.

Смъртта на Иоана Кръстителъ

Марка 6.14 29.

Иоанъ Кръстителъ бѣше пратенъ отъ Бога, като избранъ прѣдвѣстникъ съ единствената цѣль да приготи пѣти за по-великия отъ него, който трѣбваше да дойде. Той проповѣдваше съ сила и авторитетъ, какъвто малцина религиозни учители сж имали и раздвижи не малко духоветъ на всички, догдѣто стана жертва на рѣшителността и безстрашието си. За това сж способни само тия, които сж останали вѣрни на своитѣ принципи до край въпрѣки всичкитѣ заплашвания и прѣчки. Вѣнецътъ на живота се постига само чрезъ борба, себепожертвование, придържане здраво въ избрания идеалъ. Вѣнецътъ

на живота е вѣченъ. Съ него ще бѣде награденъ този, който избира за основа на своя животъ онова, което е цѣнно, трайно, идеално. Земнитѣ съкровища може да ни отнеме крадецъ, или молецъ и ражда да развали, но душевнитѣ съкровища сж тия на характера, вѣрата, надеждата и любовта, които вѣчно прѣбждватъ. Контрастътъ между Иоанна Кръстителя и Ирода ни показва и контраста между идеализма, алтруизма, чиститѣ достойни мотиви, себепожертвование за принципа на първия и себелюбието, липсата на достойни идеали, низкитѣ страсти на втория. Намъ прѣдстои да изберемъ, какво направление да дадемъ на живота си. Въ златния стихъ на тоя урокъ се отпраща къмъ насъ единъ апелъ, съдържащъ чудно обещание.

Зл. ст.: „Бѣди вѣренъ до смъртъ и ще ти дамъ вѣнца на живота“. Откр. 2:10.

**Изъ далечнитѣ страни.**

Евангелското дѣло между ромжнитѣ-еми гранти въ Америка е успѣло толкозъ бърже, што напоследъкъ се е основала самостоятелна ромжиска евангелска църква въ Синсинати. Слѣдъ тежката работа на деня 125 души се събиратъ редовно на молитвеното събрание прѣзъ седмицата. Подвижникъ въ развитието на тази работа билъ нѣкой ромжиски еврейнъ, сега обращеникъ и библейски книжаръ.

Холандската реформирана църква въ Южна Африка сега брои 300,000 обращеници членове. Около 5,000 души нови членове се прибавятъ всѣка година, така че нови богослужебни домове продължаватъ да се отварятъ, за да удовлетворяватъ духовнитѣ нужди на населението. Измежду студентитѣ на онзи страна 200 души напоследъкъ сж посветили себе си на мисионерска работа. Отъ тѣхъ 20 души сж прѣдприели пионерна работа въ вѣтрѣшността на Суданъ.

Въ Порто-Рико. Само нѣколко години откакъ жителитѣ на този островъ се отърваха отъ тиранията на испанцитѣ и католицизма и днесъ въ повече отъ 600 мѣста се проповѣдва евангелието. Членството на църквитѣ прѣзъ този малкъ промежуткъ се е възкачило на около 25000 души.

Въ единъ парижки концертъ. Една съвсѣмъ неочаквана, но твърдѣ трогателна сцена се е случила не отдавна въ театъра Трокадеро, Парижъ. Единъ английски пѣзчески хоръ отъ Лийдсъ поискалъ да прѣдстави заупокойната служба на Берлиозъ и като прелюдъ, тѣ изпѣли безсмъртната химна „При Тебе, Боже мой, по близъ да съмъ“ — същата пѣсенъ, както помнятъ четцитѣ, бѣ изсвирена отъ музикалната банда при потъването на „Титаникъ“. Когато чули първитѣ звуци на химна, грамидното число слушатели скочили изведнажъ на крака и изслушали пѣнието съ гробно мълчане и дълбоко благоговѣние. При изпѣването на последния стихъ мнозина се просълзили и цѣлото множество било покъртено, а кога и последнитѣ ноти отъ пѣсенъта замрѣли въ въздухъ, нѣкои се опитали да ржкоплѣскаятъ, но не имъ позволили.

Едно жестоко светотатство. Всички челолюбци съ тѣга въ сърдцето си посрѣщатъ всѣко извѣстие за невѣрогъримостъта, съ която се отличаватъ приемитѣ на руската администрация както въ „Света Русия“ тѣй и извънъ границитѣ ѝ. Крайно възмутелна е била варварската постѣпка на 2000 руски казаци, които ограбили и сѣгнѣ съборили до основа великолѣпната джамия въ Мешедъ, Персия. Мешедъ заедно съ джамията, подобно на Мека, се е считалъ за свя-

тилище на персийцитѣ. Тукъ се пазели писанията на Мохамеда заедно съ нѣкои скѣпи драгоценности. При разрушението на джамията, колкото хора се намѣрили отвѣтрѣ сградата, били избити до единъ отъ крѣвожадитѣ казаци. Тази вандалщина ще възбуди омразата на всички мохамедани по свѣта, и несъмнѣно събитието единъ денъ ще даде поводъ на усложнения и голѣми неприятности въ нѣдрата на самата Русия.

Позивъ за задружна работа Слѣдниятъ позивъ се разнася на дължъ и на ширъ въ Германия: „Едно отъ най-важнитѣ явления на наше врѣме е силното съпротивление което мнозина научни мже, художници, журналисти, банкери и разни индустриалци поставятъ срѣщу християнството. Прѣдъ видъ на тѣзи остри нападки и кипещата борба между положителното християнство и модерното язичество, каква е нашата дължностъ? На този въпросъ има само единъ отговоръ: **»Християни, застанете на чело въ борбата«**!

Не че ние се боимъ за бѣдещето на християнството, за религията на кръста или за църквата Христова. Нѣщото, за кѣто треперимъ ние, сж душитѣ на народа. Тѣ се нуждаятъ отъ едно ново духовно прѣбраждане. Това трѣбва да дойде отъ Бога, но наша дължностъ е да изпълнимъ дълга си. Една обща мобилизация на всичкитѣ християни да се извърши, една съзнателна групировка на всичкитѣ работни сили е единственото срѣдство. Прѣдъ видъ на това, канимъ всичкитѣ вѣрващи да образуватъ единъ германски евангелски съюзъ за защита на християнството въ сѣмейството, въ църквата и най-вече въ общественния животъ.

Чрѣзъ сказки, събрания и религиозна книжнина да работимъ противъ антирелигиознитѣ течения.

Чрѣзъ даване подкрѣпа на ежедневнитѣ вѣстници които почиватъ на здрава християнска основа.

Чрѣзъ основаване на евангелски вѣстници съ християнска платформа.

Желѣзниятъ канцлеръ Бисмаркъ бѣше казалъ за отечеството си така: „Поради раздѣлението си не знаятъ, колко сж силни. Сѣщото може да се каже и за германскитѣ евангелски християни. Тѣ не сж въ състояние да реализиратъ, какви мощни духовни сили стоятъ на тѣхно разположение. Затова станете вне евангелски мже и жени и влѣзте въ Германския евангелски народенъ съюзъ.

За Христа и за Евангелието! За църквата ѝ за отечеството!“

(Слѣдватъ многобройни подписи).

Корейците подложени на изтезания. Мнозина отъ обращениците-християни въ Корея, поставени на свирѣпи гонения отъ японските власти сж доказали колко дълбока е тяхната прѣданностъ на новата вѣра. Въ градъ Сиень-Чуинъ, Сѣверна Корея, повече отъ сто корейци били хвърлени въ затворъ. Между затворниците сж християнските пастири, редовните учители и едно значително число ученици. Мнозина отъ тѣзи страдалци сж били подложени на мъчителни изтезания по стария язически начинъ, не за нѣкаква виновностъ, но защото отказали да се покланятъ на образа на Микадо, и защото ги неправедно обвинявали въ заговоръ противъ висшитъ японски чиновникъ. Двама отъ тѣзи мъченици вече починали вслѣдствие на жестоки изтезания. По-рано Сиень Чуинъ е билъ извѣстенъ по страшната поквара на своето население, но откакъ евангелието било проповѣдвано и прието отъ жителитъ, тамъ се извършила една чудесна промѣна. За да спратъ благотворното влияние на християнството, японцитъ докарали петдесетъ паднали жени. Противъ това страшно безаконие възстанали двама отъ пастиритъ; но за това тѣ били хвърлени въ затвора.

Растежитъ терзания на Папата. Дѣйствително владѣе всеобщо безпокойство въ всичкитъ държави на свѣта, но и папата не е свободенъ отъ тѣхъ. Отъ

най-положителни източници се знае, че въ папския дворъ въ Римъ сжществуватъ търкания и недоразумѣния. Името на Кардиналъ Мери-дель Валь, първъ папски свѣтникъ, нѣколко години вече, какъ е прѣдметъ за разискване отъ общественото мнѣние въ Европа и Америка. Добръ увѣдоменитъ италиански вѣстници увѣряватъ че напоследъкъ папата билъ крайно недоволенъ отъ вънкашната политика на своя свѣтникъ. Отъ врѣме на врѣме папата влизалъ въ разговоръ съ нѣкои отъ най-отличнитъ кардинали, които вслѣдствие на това забъркано състояние, били наклонни да се оттеглятъ отъ всѣко участие въ политическитъ разправи на папството. Въ Ватиканския Съвѣтъ има двѣ враждебни партии. На чело на едната стои кардиналъ Мери-дель-Валь, но подъ неговото водителство, крамоли и незадоволство изникнаха на всѣкъждъ по католическия свѣтъ, модернизмътъ гордѣливо тласка църквата къмъ растежа злополука. Раздѣлението на църквата отъ държавата въ Франция се ускори поради не разумнитъ постѣпки на тази партия въ Римъ. Другата партия гледа съ възмущение на това застрашително състояние на работитъ — най-вече въ Испания и Португалия и сочи на издигнатия претижъ на папството прѣзъ врѣмето на разумния Папа Львъ XIII, когато църквата може да изглади сторенитъ отъ Папа Пия IX грѣшки, въ врѣмето на Гарибалди

Вжтрѣшни новини.

Днешниятъ брой на „Христ. Свѣтъ“ излиза въ двоенъ размѣръ — броеве 7 и 8 за Юли и Августъ. Деветиятъ брой ще излѣзе въ началото на Септември

За свѣдение на проповѣдниците отъ Сѣверна България. По изричното желание на новия епископъ Нюелсенъ, наредено е годишната конференция да почне *една седмица по-рано* — на **23 Августъ** заранята (вет. стилъ). Прѣдъ видъ на това, подканяме всички проповѣдници, на които прѣдстои да държатъ установения изпитъ да се явятъ за тази цѣль въ село Войводово два дни по-рано — въ вторникъ заранята на 21 августъ.

Отпътували. Ведно съ г-ца Е. Т. Молтби заминали за една годишна заслужена почивка въ Америка Д-ръ и г-жа Хаусъ. Мнозина отъ четцитъ на „Христ. Свѣтъ“ знаятъ, какво благородно и високо хуманно дѣло е вършилъ д-ръ Хаусъ за македонското население чрѣзъ своето земеделско-индустриално училище въ Солунъ. Ние пожелаваме на този посветенъ Христовъ служителъ приятна почивка и благополучно завръщане за още нѣколко годишна плодотворна служба въ Божието лозе.

Директорката на американското дѣв. училище въ Самоковъ — Г-ца Абътъ се завърнала отъ отечеството си, дѣто за важни работи трѣбаше да прѣдстои около една година и вече е поела ржководенето на работитъ въ онова заведение.

На завръщане отъ почивка. Учимъ се че Г-Едуардъ Хаскелъ, който е изживилъ една година въ отечеството си, е на пътъ да се завърне въ Солунъ дѣто за доста години е развивалъ една високо полезна дѣйностъ. Освѣнъ български, той е усвоилъ значително турски и френски езици, и съ своя тактъ, кротостъ и умѣние, е спечелилъ любовта и довѣрието на всички. Прѣзъ послѣдното си прѣбывание въ Америка, ималъ е случай да изучи отблизу всичкитъ страни на великия социаленъ въпросъ. Плодъ на неговитъ изучавания по социалното християнство, прѣдполагаме да сж цѣлата серия статии по този прѣдметъ, печатани въ „Зорница“.

За вниманието на всички Евангелски пастири и проповѣдници. Изпратени сж отъ Англия 50 екз. отъ книгата *The Keswick Week* за даване даромъ на всички евангелски пастири и проповѣдници. Тази книга съдържа всичкитъ духовни сказки, държани въ Keswick, Англия, прѣзъ 1911 год. Който пастиръ или проповѣдникъ иска да му се изпрати тази книга, нека пише до Г. П. Дѣлчевъ, ул. Лере № 29, София като приложи къмъ поръчката и 50 ст. за пощенски и опаковка. За Македония се пращатъ 30 ст. повече, т. е. 80 ст. всичко. Приематъ се и пощенски марки. *М. Н. Поповъ.*

Нѣколко души отъ евангелиститъ-студенти въ нашия университетъ който развиватъ примѣрна дѣятелностъ въ Студентската Християнска организация сж свършили успѣшно изпититъ си тѣзи дни. Отъ тѣхъ студентъгъ Куманъ Ц. Кумановъ е завършилъ правнитъ науки и издържалъ благополучно и послѣдния изпитъ.

Вѣнчани. На 29 юни Г-нъ Павелъ Мишковъ, до скоро проповѣдникъ при Варненската Мет. Еписк. Църква, се е вѣнчалъ въ Пловдивъ съ Г-ца Анна Я. Дойчева. Младоженицитъ заминали тѣзи дни за Берковца, дѣто Г-нъ Мишковъ ще изпѣлнява проповѣднически дѣлжности до врѣмето на Годишната Конференция. Нашитъ най-сърдечни благопожелания на младата двойка и на родителитъ имъ въ Пловдивъ и Хасково

Църкви безъ евангел. работници. — **Нови кандидати.** За една или за друга причина нѣколко евангелски църкви и общества сж останали безъ пастири и проповѣдници, а отъ това дѣлото страда не малко. Нека споменемъ една отъ тѣхъ — голѣмата и дѣятелната нѣкога евангелска църква въ Банско, Разлогъ. Тази църква е майка на 6—7 души измежду най-способнитъ работници, настанени на проповѣднически дѣлжности въ свободна България, но днесъ, уви, тя е изоставена и се намира въ крайна нужда отъ духовенъ водителъ. Благодарение, прѣдъ тази печална перспектива изгрѣва една свѣтла надежда. Тази година завършиха успѣшно богословския курсъ въ Самоковъ четирма посветени на Бога младежи. Отъ тѣхъ двама отиватъ въ Македония и двамата оста-

ватъ за работници въ Южна България. Нека се надѣваме, че този път старата църква въ Банско не ще бѣде изоставена.

„Живото Слово“ умрѣло? Не бѣше отдавна — едва прѣзъ миналия мѣсець Мартъ — съ голѣмъ блѣсъкъ и тържество, при съгледание на голѣма публика отъ духовни и миряни въ голѣмия салонъ на Славянска Бесѣда се положиха основитѣ на едно ново дружество за духовна пробуда. Нареккоха го съ хубавото име „Живо Слово“. Слѣдъ като чува устава и възвишената цѣль, която си бѣ начертала новата духовна организация, хората си отдѣхнаха увѣрени, че просветеното православно духовенство най-сетнѣ е стѣпило въ ролята си, и отъ „Живо Слово“, наистина ще текнатъ благотворни влияния за духовната просвѣта на столицата, ако не и на цѣлия народъ. Чакаха хората четири мѣсеци, но не би „ни гласъ ни слишание“; до сега „Живо Слово“ не е проявило никакви признаци на животъ. Има опасностъ да не би да го е постигнала скоропостижна смъртъ, каквато, за жалостъ, е била участъта на много наши дружества и начинания. Ще чакаме, и ако не се събудятъ заспалитѣ, ще си кажемъ откровено думата.

Статии на Г-нъ Д. Божковъ. Въ нѣколко статии подъ редъ, печатани въ в. „Воля“ бившиятъ редакторъ на „Духовна Пробуда“ изнесе тежки обвинения противъ нѣкои отъ виднитѣ личности около Синода и посочи нѣкои болни страни въ дѣлата на върховното църковно вѣдомство. До сега главниятъ редакторъ на „Църковенъ Вѣстникъ“, който най-много се визира въ тѣзи статии, не е намѣрилъ за добръ да каже нѣщо въ своя защита и оправдание. Но българскитѣ граждани, цѣлиятъ български народъ, който дава шедра материална издѣржка на високоставенитѣ църковни сановници, очаква да чуе истината по тѣзи въпроси. Мълчанието е златно, но не винаги правдата е на неговата страна.

Реформи въ църквата. Обръщаме особеното внимание на нашитѣ четци къмъ статията въ днешния брой, заета отъ В. „Свѣтъникъ“ върху реформитѣ въ църквата. Статията на гръцкия професоръ свещеникъ е направила на всички дълбоко впечатление. Добръ, че въ свѣта сж живѣли хора като Иоана Кръстителя, Иоана Златоуста, Иоана Хуса, Савонарола и както този гръцки свещеникъ въ Атина, които безбоязнено сж изговорили първата дума и сж издигали високо знамето на истината. Колко добро че свещ. Гелевъ се е рѣшилъ да прѣведе тази статия и да я прати за напечатване въ „Свѣтъникъ“. Каквото и да правятъ тѣсногрудитѣ клерикали върмето за реформи въ църквата е настѣпило и тѣ ще се въведатъ.

В. „Воля“ и църквата. До сега никой отъ софийскитѣ ежедневници не е показвалъ такъвъ живъ интересъ въ църквата както вѣщо списвания ежедневникъ „Воля“, органъ на Народно-либералната партия. Почти не минава брой да не се изнесе нѣщо болно, назаднаващо и нуждающе се отъ подобръние около живота и управата на църквата. Това е много утѣшително! Но има нѣщо повече: въ органа си, народо-либералитѣ обѣщаватъ да поставятъ въ програмата си, съ която ще се занимае централното бюро тѣзи дни, жизнения въпросъ за реформи въ църквата. Това е знамение на врѣмето!

Библейски Показалецъ Прѣгледаме внимателно приготвения отъ пастиръ Аргиръ Х. Казанджиевъ Библейски Показалецъ и го намѣрихме въ всѣко отношение прѣкрасно спомагало за изучаване на Словото Божие. Съ издаването на тази книга е запълнена една голѣма духовна потрѣба въ нашата религиозна книжнина. Напечатана е четливо на чиста, хубава хартия и въ малъкъ форматъ за носене въ джобъ. Прѣпоръчваме високо тази книга, не само на четцитѣ на „Христиански Свѣтъ“, но и на всички духовни служители, родители и недѣлни учители. За повече подробности вижъ обявата на послѣдната страница на „Христиански Свѣтъ“.

Elizabeth Harrison

ИЗУЧАВАНЕ ДѢТСКАТА ПРИРОДА

отъ

ГЛЕДИЩЕТО НА ДѢТСКАТА ГРАДИНА

Прѣводъ отъ английски

Удобрено отъ Министерството на Народното Просвѣщение.

ЦѢНА 2 ЛВ.

Поръчки се пращатъ до Г-нъ Ю. В. Каравановъ, ул. Царъ Крумъ № 11, гр. София

ПРѢПИСЪ.

МИНИСТЕРСТВО
на
НАРОДНО ПРОСВѢЩЕНИЕ
отдѣление за културнитѣ
институти
№ 28046
23 ноември 1911 год.
гр. София.

ОКРЪЖНО.

До г. г. директоритѣ на
гимназитѣ, прогимназитѣ
и педагогическитѣ училища
и до г. г. окръжнитѣ училищни инспектори.

Прѣпоръчва се за учителскитѣ библиотеки книгата „Изучаване дѣтската природа отъ гледището на дѣтската градина“ отъ Elizabeth Harrison, прѣводъ отъ английски. Самоковъ 1911 г. Цѣна неуказана.

Министъръ: С. Бобчевъ.
Началникъ на отдѣлението: Н. С. Бижевъ.

Издѣзе отъ печатъ новата книга:

БИБЛЕЙСКИ ПОКАЗАЛЕЦЪ

Книгата е отъ 27 коли малъкъ форматъ.

ситни букви, збитъ печатъ.

Подвързана — Цѣна 1.80
Съ пощата — » 2.—
За странство — » 2.10

Пловдивъ, ул. „Фотинъ“ № 15. — А. НАЗАНДЖИЕВЪ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.
1. Въ навечерието на парскитѣ тържества	98
2. Да идемъ при народа	99
3. Около реформитѣ въ църквата	100
4. Нравственото въздѣйствие върху волята на затворницитѣ	102
5. Ролята и назначението на млад. христ. дружества спрѣмо съврѣменнитѣ и религиозно-нравствени нужди на младежта	103
6. Мисията на методизма въ Европа	107
7. Работата на женитѣ за жената	109
8. Какъвъ съсъждъ си ти?	111
9. По дѣйността на Генер. Конференция	112
10. Г-ца Естиръ Т. Молтби	113
11. Домовладиката	114
12. Славата на цѣва Мария и славата на Божия синъ	118
13. Силата на христ. духъ	121
14. Проповѣднически отдѣлъ	122
15. Недѣлното училище	123
16. Изъ далечнитѣ страни	126
17. Вжтрѣшни новини	127
18. Обяви	128

Тържеска
обученска Библиотеката
Варна